LABDARÚGÁS ŐSZI MAGAZIN

KÜLÖNSZÁM
Ára: 15 forint

Az 1980 nagy eseményeiről:
EB, OLIMPIA,
BEK, KEK, UEFA KUPA

Színek a magyar bajnokságból
FELKÉSZÜLÉS
A XII. VB-RE

EB-válogatott Takács

Karl-Heinz Rummenigge

ITA

CLAUDIO GENTILE

PFAFF (BELGIUM)

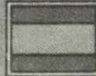
EB-válogatott

ESP

JESUS ZAMORA

ITA

GAETANO SCIREA

BRD

HANS MÜLLER

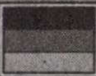

BRD

KARL-HEINZ FÖRSTER

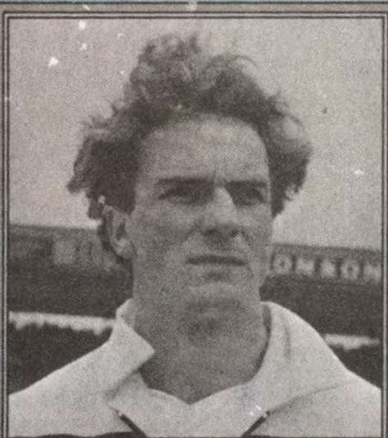

BRD

BERND SCHUSTER

BRD

KARL-HEINZ RUMMENIGGE

BEL

MICHEL RENQUIN

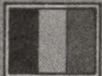

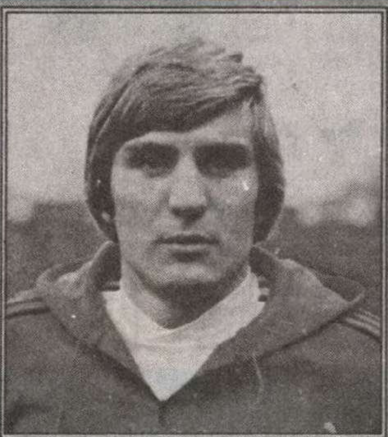

BEL

WILFRIED VAN MOER

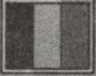

BEL

JAN CEULEMANS

Szepesi György:

Megújulni és felzárkózni

Örömmel ragadok tollat, hogy az MLSZ elnöksége nevében köszöntsem a labdarúgást népszerűsítő különkiadást, amely joggal számíthat a sportágat kedvelők sokszázezres táborának érdeklődésére.

Jóleső érzés, hogy a gazdag, sokszínű tartalommal jelentkező kiadvány közli, pontosabban közölheti az 1980–81-es bajnokság teljes menetrendjét is. Hosszú évek óta először elkészült ugyanis az éves műsor, amely lehetővé teszi, hogy át lehessen tekinteni a teljes futballesztendőt. Tudom, nem nagy vívmány ez, de ha csupán arra gondolok, mennyire megkönnyíti az éves program közreadása azok dolgát, akik a sportág népszerűsítéséért fáradoznak, már ezért is megérte az újítás a sokfajta sorsolási szempont egyeztetését. Mert azért az ilyen látszólag egyszerű feladat sem megy könnyen. Csak néhány figyelembe veendő szempont a sok közül: a Népstadion kettős mérkőzései ne ütközzenek más fővárosi találkozókkal, a hazai és idegenbeli mérkőzések arányos ritmusának biztosítása, hogyan oszszuk el a rangadókat, mennyire tudjuk elkerülni a szerdai fordulókat, s sorolhatnám tovább...

Most viszont nincs akadálya, hogy az egyesületek hosszú távra, egy egész esztendőre tervezett, s főleg jól szervezett propagandamunkával szerezzék vissza elvesztett közönségüket. Amihez persze mindenekfelett egy kell: jó játék! **Ezért az igazi cél még ebben a kérdésben is a bajnoki színvonal emelése. Ma minden szakvezető, valamennyi egyesület pontosan tudja, mi vár rá ősszel és tavasszal, azt is látja, mikor, s mennyi időre veszi igénybe válogatott játékosait a szövetségi kapitány. De az is egyértelművé vált, milyen időközökben iktatódik a bajnoki rendbe a világbajnoki selejtezők miatti szünet, s ha gondosan és jól tervez a szakosztály, akkor már a sorsolás nyilvánosságrahozatala után azon törhette a fejét a vezetés, hogyan használhatná fel az egyesület a két bajnoki év közötti pihenőt minél céltudatosabban a szakmai munka fejlesztésére.**

A szintemelés leckéjét a világ labdarúgása adta fel a magyar futballnak, ugyis fogalmazhatok, az előrelépésünk alfája és omegája. Unos-untalanig ismételt közhely – de ez a valóság –, hogy csak akkor emelkedhet magasabb nemzetközi színvonalra labdarúgásunk, ha a 70-es évek bajnoki tapasztalataiból önkritikusan, bátran levonjuk a kíméletlen következtetést: ami elegendő a magyar élvonalban, messze nem kielégítő a nemzetközi küzdőtéren. **Elég utalni az európai labdarúgás fejlődésének fő mozgatóelemére, a közönséget viharos gyorsasággal meghódított kupatornákra, s azokban csapataink – egy két ritka kivételtől eltekintve – siralmas szereplésére. Pedig a legjobbakat küldtük porondra, olyan egyesületek képviselték a magyar futballt, amelyektől évről évre joggal várta a hazai szurkolótábor a kielégítő eredményt, a külföld pedig a magyaros játékot. Sajnos, hiába, s a következmény: a közönség itthon egyre inkább hátatfordított az egykor oly kedves sportágnak, idegenben pedig egyre zuhant a magyar futball árfolyama, kopott hírneve, tekintélye.** De elég lenne egykét jó esztendő, hogy ez a lehangoló kép megváltozzon. **Helmut Schön, a világbajnok-kovács exkapitány mondta legutóbb a FIFA kongresszuson: „Nem akarom elhinni, hogy ma Magyarországon nincsenek már igazi labdarúgó tehetségek. Egy olyan országban mint az Önöké, nem veszhettek ki a nagyszerű elődök utódai. Ezért hiszem, hogy** a hét szűk esztendő egyszer **véget ér a magyar labdarúgásban!" Megköszöntem bátorító szavait, tehettem ezt azért, mert így érzem magam is, bár hozzá kell tennem: nem elég a tehetség, ha nincs meg a törekvés a kiemelkedésre. Márpedig a magyar bajnokság langyos vize csak áztatja a labdarúgó izmokat, de nem edzi a nagy feladatokra. Ezért áll az OTSH–MLSZ közös állásfoglalás középpontjában a korszerű erőnlét, a kifinomult technika és a sajátos taktika ötvözetéből kiformálódó szakmai szintemelés követelménye. Korántsem könnyű – sőt rendkívül nehéz! – tehát azok dolga, akik ma a magyar labdarúgás kormányrúdját tartják a kezükben. Mindjárt el szeretnék oszlatni egy félreértést, ami az utóbbi években, sajnos, általánossá vált sportközéleti gondolkodásunkban. Ez pedig úgy szól, hogy minden, ami a magyar labdarúgásban történik, egyedül és kizárólag a Népköztársaság útról indul ki, s a felelősség egyedül az MLSZ-t terheli a kudarcokért. (Más a helyzet, ha szórványosan siker is csurran-cseppen: akkor már a dicsérő szó nem a szövetség háza táját éri). Az MLSZ ebben a feladatrendszerben az iránytű. A parancsnoki hídon viszont ott sorakoznak az NB I-es klubok vezetői és edzői egyaránt. Ezzel rá is tértem a dolog lényegére: ha őszintén akarjuk – és nincs okom kételkedni, hogy mindenki aki a labdarúgásban tevékenykedik, így érzi – a magyar futball előrelépését, az eddiginél összehasonlíthatatlanul** szigorúbb követelményeket kell felállítani. **Elsősorban önmagunkkal, vezetőkkel szemben. Mert ha a játékos látja, hogy nincs megalkuvás a vezetésben, ha nem kereshet menedéket a mindig meglevő, rejtett kiskapukon azokhoz, akik könnyedebben kezelhetők, partner lesz a labdarúgó is abban, hogy ne csak álom legyen a nemzetközi mérce, hanem a közeljövő kézzelfogható valósága. Montecucolli valamikor a pénz omnipotenciáját emelte magasra, vannak akik, ezt az elvet szeretnék követni a ma labdarúgásában is. Korántsem áll szándékomban az anyagi ösztönzés fontosságát háttérbe szorítani, de mindenhatóságát megkérdőjelezem. A szilárd elvi vezetés, s humánus magatartás, amely a játékost fiatal korától érző, gondolkodó, felnőtt partnerként kezeli, a korszerű tudományos elvek alkalmazása a labdarúgásban kísérőjelenséggé teszi – még ha nélkülözhetetlenné is – az anyagiakat. Még világosabban és pontosabban fogalmazva: a teljesítményt, mégpedig** a magas szintű nemzetközi eredményt kell érdemének megfelelően, átlagon felül jutal-

mazni. A középszert, s főleg a színvonaltalan, érdektelen játékot pedig oda kell visszaszorítani ahová való: a csak kedvtelésből sportolók sokszázezres táborába.

Bajnokság, s újra meg újra a bajnokság: ez tehát az a csomópont, amelyen áll vagy bukik a magyar labdarúgás jövője. Ezért tekintek feszült érdeklődéssel, oly nagy várakozással az 1980/81-es pontvadászat elé. Az ősz alapozza meg a jövő esztendő legfontosabb eseményét, amely hosszú időre meghatározza labdarúgásunk körül kialakult hangulati elemeket is: vajon sikerül-e bejutnunk a világbajnokság 24-es döntőjébe?! A feladat még papíron sem könnyű, csoportbeosztásunkat csak azok tarthatják egyszerűnek, akik a nosztalgiahullám bűvkörében, több évtizedes távlatból ítélik meg Románia, Svájc vagy akár Norvégia játékerejét. Ma már nincs a világon sehol igazán fehér folt a labdarúgás térképén, nem akad lebecsülhető ellenfél, s ritka mint a fehér holló még a legjobbak számára is a sok gólos győzelem. A magasfokú erőnlét megszerzése mindenütt alapfeladattá vált, s mert a játékosok kondicionális felkészültsége alig mutat eltérést, csak az a csapat tarthat számot a sikerre, amely 90 perc alatt képes sorozatban akár 120 perc lejátszására.

Az erőnlét az alap, erre építkezik a technika és a taktika. Ebben a hármas vonatkozásban kell tehát előbbre lépnünk, nem felejtkezve el arról sem, hogy a magyar labdarúgók elmúlt években alaposan megtépázott önbizalmát csak jó pszichikai ráhatással lehet némileg helyére billenteni.

Mészöly Kálmán szövetségi kapitány és első számú munkatársa, Mezey György szövetségi edző szerencsére rendelkezik mindezekkel az adottságokkal. Ezért bízom abban, hogy hosszú távon a magyar labdarúgás válogatott szinten évszázados hagyományainak gazdag szellemében megújul és előbbre lép a nemzetközi küzdőtéren!

Ebben az esztendőben olyan események zajlottak le Európában a mi sportágunkban, mint a moszkvai olimpia, az Európa-bajnokság, az immár hagyományossá vált nemzetközi tornák, az UEFA ifi torna, amely a jövő évtől már Ifjúsági Európa-bajnokságnak számít, s megkezdődtek az 1982-es VB selejtező mérkőzései. Habár mi ezek nagy részének a döntő eseményeire nem jutottunk el, labdarúgóink, szakembereink, s a szurkoló százezrek képet kaptak arról, hol áll és merre tart a labdarúgás. Aki akart, sokat megtanulhatott abból, hogy mit kell tenni az előrehaladás, a felzárkózás, az eredményesség fokozása érdekében. Ez a füzet azért készült, hogy ébren tartsa az érdeklődést, hogy felidézze azokat a pillanatokat, amelyek a legtöbb örömöt okozták, azokat a labdarúgókat, akik ebben az évben a legtöbb elismerést kapták.

Színek a magyar bajnokságból

Az elnök jól fújta a sípot

– Mit csinál a jelen pillanatban elnök sporttárs? – tettem fel az első kérdést Nagy Miklósnak, a Vízművek sportköri elnökének.

– Készülök az olimpiára – így a sportvezető.

– De hiszen az csak négy év múlva lesz.

– Nem a nagy világversenyre, hanem egy kisebbre, mondhatni „családi” vetélkedésre, a Közmű Olimpiára készülök. Persze ez a mi viszonylatunkban igenis jelentős sportesemény, nem kevesebb mint ötszáz dolgozót mozgat meg, akik több sportágban mérik össze erejüket, ügyességüket.

– Talán az elnök is elindul a szóban forgó viadalon?

– Ez természetes, hisz én is imádom a sportot.

– Közte ugyebár a labdarúgást?

– Igen. Nem tagadom, ez áll legközelebb a szívemhez, hiszen tizenkét éves koromtól kezdve szinte minden szabad percemet a futballpályán töltöttem el. Imádtam játszani, ment is a foci, voltam serdülő Budapest válogatott, játszottam a régi, Bp. I. osztályban s 26 éves koromig azt hittem, vihetem valamire ebben a játékban. Aztán a korábbi megfázásból mindinkább elhatalmasodott ízületi gyulladás lassan kiábrándított mindebből. Egy darabig még kínlódtam, aztán tudomásul vettem, hogy jobb, ha abbahagyom. De a futballtól csak nem akartam elszakadni.

– Ekkor döntött úgy: bíró lesz?

– Igen. 1965-ben kezdtem a bíráskodást a BLSZ-ben s 10 esztendeig fújtam a sípot kismeccseken. 1975-ben kerültem fel az országos kerethez. Kétéves pauza után 1977-ben a Fűzfő–Ózd mérkőzésen mutatkoztam be az országos keretben, majd az elmúlt év őszén a Salgótarján–PVSK találkozón bemutatkoztam az NB I-ben.

– Milyen volt az első meccs a legjobbak között?

– Igazán kellemes. Sportszerűen játszott mindkét együttes, nem volt nehéz eldirigálni őket. Azóta tizenhárom élvonalbeli bíráskodás van már mögöttem s némi tapasztalat is.

– Éspedig?

– Az NB I-es játékosok lényegesen fegyelmezettebbek, mint az alacsonyabb osztályokban játszók. Többet foglalkoznak a labdával és kevesebbet az ellenfél lábával, mi több a bírói ítéletekkel. Kevesebbet tartózkodnak a földön, egy-egy összecsapás után hamar felpattannak s játszanak tovább.

– Nemzetközi találkozó is akadt?

– Az is volt. A Torino–Gijon UEFA Kupa mérkőzésen lengettem. Hetvenezer fanatikus néző harsogott, énekelt, trombitált a hátam mögött. Izgalmas, mégis nagyszerű élmény volt, szerencsére minden probléma nélküli.

– A bemutatkozás sikeres volt az élvonalban, hisz a bírói ranglistán a második helyet vívta ki magának. Minek köszönhető e nagyszerű fegyvertény?

– Elsősorban annak, hogy nekem, mint újoncnak nem a legrázósabb mérkőzéseket adták, így könnyebb dolgom volt, mint azoknak a kollégáknak, akik ott fújták a sípot, ahol az „ég zengett”, például a rangadókon. Az igazi megméretés tehát még ezután következik.

– Sohasem akarta szögre akasztani a sípot?

– Noha értek megpróbáltatások, eddig a pontig még nem jutottam el. A sportszeretet minden nehézségen eddig még átsegített.

– Család van?

– Igen. Van egy fiam. De ő nem akar játékvezető lenni.

Magyarország–Svédország 2-0. Válogatottunk őszi első mérkőzésén sokszor volt a labda a pálya közepén. Itt a svédeké, a sötét inges Nyilasi és Kiss ezúttal csak – néző

HOLNAPTÓL DIÉTA?

Alaptalan vád volna azt állítani, hogy a magyar labdarúgás kiválóságai egytől egyig feneketlen bendőjű lakmározók, ám egyikük-másikuk a szikár angol, a keszeg, de mégis csupaizom belga, avagy a csontos nyugatnémet „típus-labdarúgó" mellett bizony úgy festene, mintha nem is futballista, hanem mondjuk vízipólózó lenne. Ez persze a ritkán adódó egymás elleni összecsapásokon többnyire be is bizonyosodik, no nem a magyaroknak kedvező mérleggel...

Le kell váltani a szakácsot? Holnaptól diéta? Ez van, lehetetlen változtatni? – kérdések sokasága várt dr. **Radnai** Józsefre, az Újpesti Dózsa sportorvosára, s hogy miért éppen őrá, az sem titok. A lila-fehér mez néhány játékos derekatáján olykor feltűnően kipúposodik...

– Már a szurkolók is tudják, hogy néhány fiú, így **Kardos, Rothermel** és **Törőcsik** nem szívesen áll az öltözői mérlegre, s főképpen nem a rövidebb-hosszabb szünidők után – ezzel kezdi. – „Ragadnak" rájuk a kilók, s még nagyobb baj, hogy a feleslegtől egykönnyen nem is tudnak szabadulni. Irigyelhetik **Tóth** Andrást, **Dunai** Edét, vagy a régi csatártárs, **Fazekas** Lacit, akiknek sohasem kellett behunyni a szemüket a roskadozó tálak előtt, királyi lakoma után sem kényszerültek engedni a nadrágszíjukon. Talán az előbbiek mentségére hozható fel, hogy sajnos a sokat emlegetett magyaros koszt és étrend bizony távolról sem ideális, nehéz és zsíros, bizonyos fokig pedig egészségtelen. Évek óta próbálkoztunk elképzeléseinket és elveinket megértetni a játékosfeleségekkel, a menyasszonyokkal, a jószívű édesanyákkal, s persze magukkal a játékosokkal is, tehát hogy milyen is a helyes étkezési „taktika", mit szabad és mit nem.

Radnai dr. a rövid bevezető után amolyan étrendi 13+1-gyel szolgalt, intelmekkel, megszívlelendő jótanácsokkal, amelyeket most közre is adunk.

1. A fehérje- és zsírdús táplálkozás **legfeljebb** az alapozó időszakban helyes.

2. Versenyidőszakban mind több szénhidrátot kell fogyasztani.

3. Rendkívül helytelen a napot feketekávéval, cigarettával kezdeni, aki éhgyomorral megy edzésre, az tíz perc után, tehát már a bemelegítést követően ott tart, mint ahol legfeljebb egyórányi kemény gyakorlatozás után kellene tartania. (Vagy még akkor sem...)

4. Már a mérkőzés előtti napon meg kell kezdeni az étkezési előkészületeket, az étrendet sok gyümölcs, puding, zabpehely, rizsfelfújt – ezeket bizony nem nagyon kedvelik a játékosok –, alkossa, a húsétel pedig lehetőleg natúrszelet legyen.

5. Ha a játékosnak nincs étvágya, az étkezést nem szabad erőltetni, elvégre kevés olyan labdarúgó akad, mint **Fekete** László, aki a legfontosabb tétmérkőzés előtt sem hajlandó változtatni a kialakult szokásain.

6. Az utolsó étkezés előzze meg a mérkőzést legalább három és fél, négy órával. Az öltözőben már senki semmit se majszoljon, s bár a nagy játékteoretikus, **Sepp Herberger** azt állította, hogy a játékos „szárazon" lépjen a pályára, egy kis gyümölcslé, mézes tea még a pályára menet is jól jöhet.

7. A kávéfogyasztókat nem szabad meggátolni szenvedélyük kielégítésében, de a szokásos adagot ők sem duplázhatják meg, mert a koffein úgysem segít sokat.

8. A félidőben hideg vizet, szódavizet senki se vedeljen, mert az puffaszt, helyette inkább egy deci mézzel kevert teakoktél segíthet.

9. A mérkőzés lefolyása után legalább 20 percig nem szabad a csaphoz rohanni, s főleg nem felhevülten. Újabban már nem tabu egy-két pohár sör elfogyasztása, ezt az adagot külföldön és belföldön sem tiltják.

10. Helyes, ha a labdarúgó megszokja a napi ötszöri étkezést, tehát reggelizik, tízóraizik, ebédel, uzsonnázik és vacsorázik.

11. Alig akad idehaza olyan játékos, aki igazán kedvelné a tejtermékeket, s azok közül is elsősorban a tejet. Helyes volna minden öltözőben a hűtőszekrényben néhány liter tejet, joghurtot, kefirt tartani, előbb-utóbb rászoknának a „fújolók" is.

12. Megszűnt a „dohányzási stop" Újpesten, a régi szigorú szabályokon lazítottak, ám az edzés előtt, a pálya szélén, s az öltözőben továbbra is tilos rágyújtani, s otthon is kötelező a mértéktartás.

13. A versenysúlyt minden játékosnak kötelessége tartani, aki mégis túlsúlyt szed fel, annak mindenképpen óvakodnia kell a radikális fogyasztástól.

+1. Helytelen szokás edzésnapon vagy mérkőzés utáni estéken is a késői vacsorázás, s persze a megengedett „alkoholszint" túllépése is!

Sok ilyen jelenetet! Nyilasi és Törőcsik öröme gól után

Plusz 1

Bene és Szabó Gyuri

Hány csapat fogyott el már körülötte? Hát nem egy és nem kettő. Azok közül a játékosok közül, akikkel sok évvel ezelőtt együtt kezdett a klubnál, már senki sem futballozik. Viszont ha ő még egy kicsit kitart, játszhat a hajdani csapattársak fiaival, akik immár legénysorba serdültek.

Eddig még egy mestere sem mondta neki, hogy öreg, sem azt, jó lenne ha gondolna már a búcsúra. Mindenki épített rá, számolt vele s új és új feladatokkal bízta meg. És Szabó György, a 39. évében járó futballista minden esetben kiállta a próbát. A versenyben sorra elveszítette maga mellől a nála 10–15 esztendővel fiatalabb vetélytársakat, egy-egy felmérés alkalmával már egyáltalán nem csodálkozott egyetlen edzője sem ha kiderült: gyorsabb, álhatatosabb, munkabíróbb mint akár a tinédzserek.

Most, az új, az 1980–81-es bajnoki esztendőben is szerződést kötött vele a Tatabányai Bányász. Az együttes kérte az MLSZ-t, hogy Szabó György részére biztosítson egy plusz státuszt, mert még nagy szükség van rá, játékára, szívére, nagy tapasztalatára, klub- és futballszeretetére.

A napi két edzés szinte semmi nyomot sem hagy rajta. Friss, ruganyos léptekkel sietett a „randevúnkra".

– Nem fárasztó már ez a sok munka? – kérdeztem Gyurit.

Úgy tett mintha megsértődött volna.

– Jó, hogy nem tetted hozzá, hogy a „te korodban". Nos hát tudd meg egyáltalán nem vagyok fáradt.

És jót somolygott a „bajusza" alatt.

– Ugyanazt végzed, mint a többi?

– Ugyanazt.

– És még meddig?

Kicsit elgondolkozott.

– Az a helyzet, hogy nem tervezek túlságosan előre. Csak egy hétre. Egyelőre tehát nincs kedvem abbahagyni. De félre a tréfával, még egy esztendőt szeretnék játszani.

– Csak egyet? A te korodban? – így én. Megint nevetett.

– Azt hiszem most már elég lesz ez az egy. S ha sikerül mindent zökkenő nélkül végigcsinálni, már úgy értve különösebb sérüléstől mentesen, akkor minden szép volt, jó volt, akkor szépen búcsúztam.

– Ahogy én visszaemlékszem, te elnyűhetetlen voltál az elmúlt évtizedekben?

– Hát jórészt igen. De azért volt „apróbbcseprőbb" bajom is. Egy lábtörés, egy vesevérzés, meg ilyesmik, de lekopogjam, hamar lebirkóztam mindig a bajt. Azt a régi törést még időváltozáskor sem érzem.

– Melyik posztot béreled most az utolsó évben?

– Azt hiszem a jobbhátvédét. De szívesen játszom mást is.

– A középpályán sokat kell gürcölni.

– Annyi baj legyen. Pihenni ráérek nyugdíjas koromban is. Gyorsaságom szerencsére túl sokat nem kopott az idők folyamán, súlyfeleslegem sincs, tizenhat éve szinte dekára ugyanannyi vagyok. Hogy miért? Talán mert sohasem húztam ki magam a legfáradságosabb edzésmunkából sem.

– Ha végleg abbahagyod?

– Utána is itt szeretnék maradni a klubnál. Talán akad számomra valami feladat.

– Edző lennél?

– Hát nem is tudom. Talán... Mindenesetre ősszel elkezdem az edzőképzőt. Eddig is tanultam, filozófiából már túl vagyok az államvizsgán.

– Ha jövőre is leszerződsz játékosnak, akkor mivel mented majd ki magad?

– Majd azt mondom, hogy egyszerűen nem tudtam abbahagyni. S mindez nagyon is közel lesz az igazsághoz.

Nos ezt én is jól tudom.

NOVÁK A „SZABÓMESTER”

Eltökélt szándéka, hogy újra „fazonra szabja” a Ferencváros – úgymond – elszürkült játékát, másszóval teljesíti a közönség régóta kielégítetlen óhaját, amelyet csak részben tudott megnyerni hajtós stílusával a csapat. Az új „szabómester” négy évi szünet után lépett vissza a Ferencváros kötelékébe, 48 hónapot Dunaújvárosban töltött, tanulóidejét tehát vidéken járta ki.

– Amikor az edzői pályát választottam, szentül elhatároztam, hogy azonmód sarkon fordulok és új szakmát választok, ha az elvállalt feladatokat képtelen leszek teljesíteni. Labdarúgóként – azt hiszem, nem túlzás – minden kitűzött célt elértem, a Ferencváros segédletével bajnoki aranyhoz jutottam, válogatott lettem, mi több, világválogatott, s olimpiai bajnok is. Mindig tisztában voltam a képességeimmel, tudtam, mit kell tennem, s azt is, hogy mi az, amire hiába is áhítozok. Harminchárom éves koromig játszottam az NB I-ben, aztán Albert Flórián előtt egy évvel a visszavonulás mellett döntöttem. Nehezen vettem tudomásul, hogy eljárt az idő felettem, de egy pillanatig sem voltam hajlandó az igényeimet csökkenteni, a világért sem szerződtem volna alacsonyabb osztályba. Hogy miért? A lefelé igazolóktól mindig csodát várnak, megváltónak tekintik őket, s ha összeroppannak a túlzott tehertétel alatt, akkor jaj nekik. Jól jött hát, hogy pályaedzői megbízatást kínált fel a Ferencváros. Előbb Csanádi Ferencnek, aztán Dalnoki Jenőnek segítettem be. Négy év telt el így, viszonylag könnyű volt a dolgom, mert ekkortájt jártam ki a TF szakedzői tanfolyamát, úgyhogy az elméletet és a gyakorlatot szerencsés módon a szó szoros értelmében összeköthettem. Ha csak töredéknyi részletben is, de volt hát némi közöm a Ferencváros legutóbbi – 1976-os – bajnoki elsőségének kivívásában, hiszen a pályaedzőtől is függ egy és más.

Sokan azt várták, hogy a „középiskola” után következik az „egyetem”, s Novák Dezső átveszi a kormánybotot a Ferencvárosban. Ám egész máshogy történt. Különféle nézeteltérések miatt az egykori játékos vette a kalapját, s nemtetszésének hangot adva, Dunaújvárosba szerződött.

– Ez volt az első önálló nekifutásom, mondhatom, a legjobbkor jött, időben, s egy kezdő edzőnek való csapatnál. Bevallom, az első perctől nehéz volt a Ferencváros nélkül, a lelkem mélyén még egy kis szomorúságot is éreztem, amikor például 1978-ban sikerült „elpáholnunk” a zöld-fehéreket. Méghozzá úgy, hogy a zöld-fehér utódjaim jobbnak látták megkeresni a vészkijáratot. Utólag azzal vigasztaltam magam, hogy az NB I nem olyan, mint a totószelvény, ahol egyszerre két csapatra is tenni lehet.

Két évvel ezelőtt egyszer már a „kalapba” került a neve, szóval hívta a Ferencváros, Novákot viszont ígéret fűzte a Dunaújvároshoz, elvártak tőle még két évet.

– A megismételt ajánlatot már nem utasíthattam vissza, s méghozzá két okból sem. Harmadszor már biztos, hogy nem hívtak volna, s ha most nemet mondok, talán még gyávának is minősítenek. Mi a koncepcióm? Röviden a következő. A játékosállomány – bárki, bármit is mond – semmivel sem rosszabb az ellenfelekénél, alkalmas hát arra, hogy játékot is produkáljon, méghozzá látványosat. Azt szeretném, hogy a csapatnak legyen tartása, s ha nem is fog mindig „villogni”, de azért az elképzelés nyomait mindenki felfedezhesse. Szerencsésnek tartom az edzői „hármasfogat” összetételét, amelyben Monostori rutinos segítőnek számít, Szűcs Lajos pedig éppen ott tart, ahol én tartottam annak idején Csanádi mellé szegődve.

Divatba jött az ingcsere – mérkőzés után. Itt a magyar–skót találkozó után Gemmill és Bálint cserél

„GYÚRÓPADON" A FERENCVÁROS

Nemcsak kiváló gyúró, hanem pontos matematikus, illetve inkább statisztikus is Takács József, a Ferencváros masszőre, aki már 25 éve szakmabéli, tíz esztendőt Vácott, újabb tízet a BVSC-nél, a legutóbbi ötöt pedig a Ferencvárosnál „húzta le".

Nemrégiben kiszámolta: 282 mérkőzésen 25 380 percet ült a mindenkori edzők mellett a kispadon, illetve csak ült volna, ha nem kellett volna ritkán-sűrűn a pálya széle felé vágtatnia.

Az ősz hajú, markáns arcú gyúró nyilvántartásai szerint már az idén ősszel elérte a négyezredik jubileumot amit azt jelentette, hogy több, mint 4000 úgynevezett szappanos masszázst végzett el, amiből bizony egy is igencsak kimerítő.

– Igaza van azoknak, akik azt állítják, hogy a játékosok közötti különbségekre már az öltözőben rá lehet jönni, pontosabban – a gyúrópadon – erősíti meg a sokszor emlegetett feltételezést Takács József. – A ferencvárosi fiúk között akadnak kötött és laza izomzatúak, előbbiek gyúrásakor néha úgy érzem, hogy mindjárt leválnak az ujjaim. Ízlésük is változó, van aki csak a púderos masszázst kedveli, mások viszont a szappanosért rajonganak, mert úgy könnyebb vérbőséget előidézni, s jobban át lehet dolgozni az izmokat.

A csapat tizenkettedik „tagja" intimitásokkal is szolgál.

– Egy órával a kifutás előtt kezdődik az én munkám, jönnek sorjában a fiúk, először a „betonkemény" **Tepszics**, aztán **Mészöly, Judik, Rab, Ebedli, Nyilasi,** s a többiek, legutoljára pedig – ezen senkinek sincs joga változtatni – a kis **Szokolai.** Szerencse, hogy ő az utolsó, mert vele mindig könnyű a dolgom, ha helyette mondjuk **Bálint** Laci feküdne fel a padra, azt hiszem, elbújnék az egyik öltözőszekrénybe. A Belgiumba szerződött volt középhátvédünk a legigényesebbek közé tartozott, s ez még csak hagyján, de hiába is könyörögtem sohasem engedte már el magát.

Takács József szerint a magyar gyógyszergyártás legsikeresebb terméke a Nikoflex, amely felveszi a versenyt a hasonló célú külföldi produktumokkal. Mérkőzések előtt két-három tubussal is elfogy a „csodaszerből", amelyet olykor olajjal keverve visz fel.

Régen bezzeg nem volt ilyen könnyű dolga, hiszen a Gerosan, meg a Sloan csípett és égetett, volt aki nem is tudta elviselni a hatását, no és a szagát sem.

A műhelytitkok után a nyugdíj felé tartó gyúró pályafutásáról esik szó.

– A Váci Vasutasban, harmadosztályban én is szerencsét próbáltam játékosként, de 29 évesen már játékvezető vizsgát tettem, tervem volt, hogy híres bíró leszek. Nem sokkal később rájöttem, hogy előbb-utóbb leszámolnak velem a mindig haragos szurkolók, ezért tanultam ki a gyúrás mesterségét, amit először Újpesten, aztán pedig a világhírűvé vált magyar kosárlabda-válogatottnál gyakorolhattam. Állítólag nekem is részem volt az 1955-ös „kosaras" EB-siker kivívásában. Egy évvel később mégis véglegesen átálltam a focistákhoz, ilyen minőségben tíz UEFA-tornán vehettem részt, az 1958-as svédországi világbajnokságon, no és a csodás római olimpián. A Ferencvárosban kitűnően érzem magam, kedvelnek a fiúk is, néha jól meg is tréfálnak, de ez úgynevezett elmaradhatatlan szakmai ártalom...

Kocsis nem csere miatt áll ing nélkül. „Lemeztelenítették." A Bp. Honvéd szurkolói a bajnoki cím elnyerése tiszteletére vitték el ingét – emlékbe

Bundzsák harminc éve

Éppen három évtizeddel azután, hogy 1950-ben 22 esztendős fejjel **Bundzsák** Dezső az NB II-es Kiskunhalastól a Fáy utcába került, bekövetkezett a visszatérés napja: az egykori jobbfedezet ismét a piros-kék színeket szolgálja. Három futballsztorit kértünk tőle, egyetegyet a régmúlt időkből, a külföldön töltött esztendőkből, s végül a harmadikat a második „honfoglalással" kapcsolatban.

– Kiskunhalasról Budapestre kerülve hirtelen újra szájtáti kisfiúnak éreztem magamat, nem láttam a hatalmas házaktól, minduntalan attól féltem, hogy nekem jön egy hatalmas sárga villamos. Idő kellett, hogy megszokjam a hatalmas forgatagot, holott az a maihoz képest álmos vasárnap délelőtti pangáshoz hasonlított. **Hermann** Béla bácsi vett a hóna alá, a játékosok közül pedig **Illovszky**, akinek eleinte azt sem tudtam, hogy kezitcsókolommal vagy jónapottal köszönjek. Rudi bácsi felkarolt, sok hasznos tanáccsal látott el, álmomban sem hittem volna viszont, hogy egykor ő lesz a Vasas vezetőedzője. Hogyan is forgathattam volna a fejemben olyan dolgokat, hogy én meg az ő egyik utódja leszek...

Visszavonulása után Szegeden, a FŐSPED-nél, a MÁV DAC-nál tevékenykedett, aztán szeretett volna az NB I-ben is bizonyítani, ám a nagy nap csak váratott magára. Kapóra jött hát a külföldről jött ajánlat, a görögországi meghívás. A Hellas-földi élmények közül választotta Bundzsák Dezső a következő rövid történetet.

– Vendégszerető emberek közé kerültem, akik ráadásul még a magyar nép kedvelői is. Mindent megígértek a csapatomnál, csak akkor sápadtak el a vezetők, amikor bejelentettem, hogy bevezetem a napi két gyakorlást. Csak jóval később tudtam meg, hogy ez a változtatás egy zsák pénzbe került, mert arrafelé bizony semmi sincs ingyen. Rajtam kívül vendégmunkásként jugoszláv és angol edzőket is leszerződtettek, s a velük rivalizáló görög szakemberek végül együttes erővel elérték céljukat, Görögország újra az európai labdarúgás élvonalába tartozik. A fegyelemre viszonylag könynyen szoktatható görögök után bezzeg sokat bajlódtam Egyiptomban, ahol a fegyelmi szabályokat senki sem ismeri, illetve nem hajlandók betartani, előfordult, hogy a meghívott 16 játékos közül 14 „igazoltan" hiányzott.

A visszatérés előzményeivel kapcsolatban őszinte szavai így hangzottak.

– Pénteki nap volt, amikor a klub elnöke randevúra hívott – a következő hétfőre. Ajánlata egyértelműen hangzott, s mindössze egy hetem volt a gondolkodásra. Minden a Vasas mellett szólt, semmi sem ellene, szíves-örömest kötöttem meg a kétéves szerződést. Nem sokkal később már azzal ugrattak, hogy az előttem dolgozó edzőkből kivétel nélkül szövetségi kapitány lett, így **Baróti**ból, **Illovszky**ból, **Kovács** Ferencből, s legutóbb **Mészöly** Kálmánból is. Nem mondom, ez rendkívüli dolog, de én a Fáy utcát nem „dobbantódeszkának" tekintem, hanem talajnak, amely remélhetőleg biztos is lesz a lábam alatt...

Ez persze mit sem változtat azon, hogy Bundzsák az első olyan NB I-ben tevékenykedő vezető edző, aki előbb volt szövetségi kapitány, mint egyesületi szakvezető. Igaz, „nagyfőnökként" még csak arab földön jutott szóhoz...

Szentmihályi, a nagy kísérletező

Különleges eset: az MTK–VM-nél jelenleg a felnőtt, az ifjúsági és a serdülő csapat főfoglalkozású „főnöke" is azzal büszkélkedhet, hogy egykor a kapuskodás volt a mestersége, hármójuk közül kettőnek a legmagasabb szinten, azaz mint válogatott játékosként. Az egyik **Bicskei** Bertalan, a másik az „újonc" **Szentmihályi** Antal, akitől joggal kérdeztük: „kapusuralom" a Hungária körúton?

– Remélem ez nem olyan „szurka-piszka", amiből néhány az elmúlt években többször is felbosszantott – így hangzott a kékfehérek szakvezetőjének első válasza, aztán már felengedve folytatta: **– A kapusoknak mindig is kevesebb esélyük volt, hogy pályafutásuk lezárása után az edzői mesterségre áttérve jelentős csapathoz jussanak, már csak a nagy számok törvénye szerint is: a 18 fős keretből mindössze ketten, de legfeljebb is csak hárman kapusok, egy szóval csak töredékét alkotják a teljes állománynak. Ami most az MTK–VM-nél kialakult, az „fehér holló eset", s szerintem még így sem igazi poén.**

Szentmihályit joggal nevezhetik a szurkolók, s maguk a játékos-tanítványok is nagy kísérletezőnek, hiszen viszonylag rövid edzői pályafutása során már a harmadik „kikötőben" horgonyoz le, két vidéki állomást követően most először a fővárosban.

– Soha nem felejtem el Székesfehérvárt, a lelkes Előrét, ahol minden játékos becsülettel, roppant nagy akarással igyekezett a célokat megvalósítani, s joggal mondták ránk, tehát a fiúkra és énrám, hogy ez ám a szerencsés találkozás. Következett Tatabánya, egy egészen másfajta lecke, a bányászvárosba érkeztemkor az irányadó jelszó valahogy úgy hangzott, hogy „nem szabad hajtani, mert aztán majd mindig ezt követelik tőlünk". Viszonylag gyorsan sikerült „székesfehérvári" hangulatot teremteni, s hogy a játékosok megérezték, pontosabban újra megízlelték a győzelem ízét, minden hét végén azt akarták „kóstolgatni".

Az MTK–VM mindig is az igényes szurkolók csapatának számított, ott, ahol a rajongók türelme mindig fogytán.

– Kérdezem én: melyik városban élnek a hidegvérű futballdrukkerek, mert ha léteznek olyanok, én hajlandó vagyok az első adandó alkalommal odaszerződni. No, ez persze csak tréfa, komoly munka vár rám a Hungária úton, az eddigi legnehezebb kísérlet. Tudom, hogy az elődöm, Mezey György mit tervezett, mit végeztetett, s aztán mit követelt, már a szinttartás sem akármilyen feladat. Fiatal a csapat, meglepően alacsony az átlagéletkor, a mostani gárda hosszú évekig együtt küzdhet.

S most már nem is szedi fel a horgonyt a vezetőedzőjük?

– Amikor még játékos voltam, erős oldalamnak számított, hogy előre tudtam gondolkodni, ha megindult az ellenfél támadása, az esetek többségében időben „tereltem" a megfelelő helyre a hátvédeket. Az akkoriban bevált előrelátás az edzői pályára lépve elpárolgott, így hát a kérdésre sejtetgető válasz helyett egyszerűen csak azt mondom: számomra – könnyen lehet – a Hungária út is csak egy állomás.

A „tékozló fiú" hazatért

Amikor felhozták a fővárosba a ferencvárosiak Szabó Ferencet, bizony sok klub irigyelte tőlük a göndör hajú, törékeny fiatalembert. Irigyelték és joggal, mert úgy tűnt, az utóbbi idők egyik legtehetségesebb csatárát csípte el az orruk elől a zöld-fehér egyesület. A korábbi évek nagy egyénisége, Albert Flórián búcsút mondott a játéknak, ám minden jel arra mutatott, sikerült megtalálni az utódját egy vékonydongájú celldömölki fiú személyében. Szabó gyors volt és kiszámíthatatlan s félelmetesen érezte a kaput, ráadásul nem kellett neki sok idő, hogy bérbe vegye azt a bizonyos elárvult kilences mezt.

Voltak egészen nagy alakításai is, egy alkalommal egymaga öt gólt helyezett el a Rába ETO hálójába. A közönség, a ferencvárosi szurkolóhad pedig oda volt a gyönyörűségtől. Eleinte csak tapsolták, később már dicsőítették a gólgyárost, aki úszott a boldogságban s mindinkább úgy érezte, körötte forog a világ. Eleinte még szerényen viselte el a sikert, később egyre többször ünnepelte. A vidékről elszármazott fiatalember egyre inkább nem tudott mit kezdeni idejével, magányával, így örömmel vette a hozzá csapódó jóbarátokat, akik egy-kettőre bemutatták néki Budapestet. Aztán ahogy emelkedtek a görbe napok számai, annak arányában csökkent a pályán a teljesítmény. Elapadtak a gólok, fogyott az erő, nőtt a büntetések száma. Az ünneplő barátok is elmaradtak, majd egy szép napon a nagy ígéretet, a szépreményű csatárt felajánlották a ferencvárosiak egy vidéki egyesületnek, a Rába ETO-nak. A győriek elfogadták, úgy gondolták a környezetváltozás jót tehet a fiúnak s ha rajta tartják a szemüket, ha segítik, megváltozik s sok örömet okoz a Rába híveinek.

Játszott is, volt pár jó meccse, de hosszú távon itt sem bizonyított. Előbb az egyik, majd a másik térdét kellett operálni, legutóbb ez év áprilisában került a sebész kése alá. Nevét lassan feledni kezdték, már-már leírták. Most aztán ismét meglepetéssel szolgált Szabó Ferenc. A Ferencváros visszaigazolta a győriektől.

Az Üllői úti pályán. Feri már csak egymaga volt kint a játékosok közül, épp az ebédjét költötte el két edzés között, ami állt egy jókora fasírtból s egy hatalmas karéj puha, fehér kenyérből. Egyik kezében a fasírt, másikban a kenyér s felváltva harapott belőlük.

– Hát újra itt Feri?

Könyökével megigazította a válláról lecsúszni készülő zakóját.

– Újra – bólintott.

– Hogy vezetett vissza ide az út?

– Visszahívtak, én meg boldogan igent mondtam – és szélesen mosolygott hozzá.

– Nem lepődött meg az invitáláson?

– Dehogyisnem. És mindjárt éreztem, talán újból itt a nagy lehetőség...

– Másra nem gondolt?

– De. Igen. Arra, hogy ez harmadszor már egészen biztos nem ismétlődik meg. S ha hagyom kicsúszni, akkor vége.

– És most tényleg nem hagyja?

– Nagyon szeretném nem hagyni. Ami elmúlt, elmúlt, bár a múltam tudom sokáig elkísér majd, bármerre is járjak. De igyekszem mélyen eltemetni.

– Ifjonti botlásaira céloz?

– Azokra. Bár igazán finoman fogalmazott, ami a botlásokat illeti. De mondom, ez volt – nincs. Azóta sok minden megváltozott körülöttem, bennem is. Megnősültem, van két srácom, más lett az életem. És azt hiszem a játékom is más lesz.

– Miért engedték el Győrből?

– Azt mondták nem lehet rám számítani, mert túlságosan sérülékeny vagyok.

– És nem?

– Az eddigi idők a fenti véleményt támasztják alá, de már túl vagyok két térdműtéten, s remélem több ilyen nem lesz már. Bírom a terhelést, tudok s akarok dolgozni. S nem csupán azért igyekszem, hogy csak a magam boldogulását keressem megint a pályán, hanem másért is. Nekem itt az Üllői úton tartozásom van, hagytam itt egy kiegyenlítetlen számlát. Jó lenne most végre lekvittelni.

A „tékozló" fiú tehát hazatért. Egykori „vagyonából", átlagon felüli tehetségéből eddig bizony jócskán elherdált. A nagy kérdés most az: tud-e élni az újabb, de talán az utolsó nagy lehetőséggel?

„Úgy szeretnék játszani, hogy sajnálják amiért elmentem”

A felkészülés kezdete előtt egy nappal még régi klubja pályájának öltözőjében húzta fel magára a mezt s a stoplis cipőket. A régi társak között vonult ki a játéktérre, de már tulajdonképpen nem tartozott közéjük. Kilenc esztendeig együtt húztak, ezúttal viszont csak a filmforgatókönyv kötötte Kovács Bélát, az MTK–VM válogatott középpályását a többi kék-fehér labdarúgóhoz. A Menekülés a győzelemben című film megszálló német katonacsapata az utolsó forgatási nap után feloszlott, a szőke középpályás is leadta a szerelését s végleg elbúcsúzott a Hungária körútról. A búcsúbeszélgetésre ott az öltöző folyosóján került sor, Béla, kezében az ormótlan régi futballcipőkkel nekitámaszkodott a falnak.

– Könnyű a búcsú? – kérdeztem tőle.

Nyelt egyet.

– Már amilyen könnyű lehet kilenc év után. Mert mégis anynyit húztam itt le az MTK–VM-nél. De igyekszem, hogy ne legyek szentimentális, s akkor könnyebb.

– Hogy került az Újpesti Dózsába?

– Hívtak. Várhidi Pali bácsi megkeresett s kérdezte, lenne-e kedvem ezentúl náluk futballozni? Én mondtam, hogy igen s már el is dőlt a kérdés. Jobb csapatba hívtak, miért is mondtam volna nemet. Tudom, ott nagyobbak a követelmények, de nem félek a nagy feladatoktól. Érzek magamban annyi erőt, hogy ott is megállom a helyem.

– Csapata túl könnyen elengedte, pedig egy klub sem mond le csak úgy egyszerűen a leghasználhatóbb játékosairól.

– Ha ezt tették okuk volt rá.

– Mégpedig?

– Nyilván azért, mert ott bent a pályán nem mindig vagyok az a kifejezetten ideális partner. Igen, nem egy esetben veszekedtem a többiekkel, többször is megszidtam másokat. De nem haragból, nem összeférhetetlenségből, hanem mert győzni akartam. Csak az az egy dolog lebegett a szemem előtt, azért szántottam a pályát, ezért küzdöttem, hajtottam. S mindig csak azokkal zsörtölődtem, akiktől nem ezt láttam, akik nem tettek meg mindig mindent a sikerért.

– Ezért aztán nem minden játékostársa kedvelte?

– Tudom. Nem egy panaszkodott rám mondván, én vagyok az oka, hogy nem tud játszani, hogy kapkod, hogy hibázik. Ha tényleg így volt, nagyon sajnálom. De én is voltam fiatal, én is voltam „inas”, rám is rámförmedtek az öregek, ha nem úgy adtam a labdát, ha passzolás helyett cipeltem, ha beadás helyett ellőttem a vakvilágba. De én sohasem mondtam, hogy miattuk nem tudok játszani, nem bennük kerestem a hibát, hanem magamban. S engem azok a „dörgések” mindig nagyobb igyekezetre, összpontosításra, lelkesebb játékra sarkalltak. Tudom, többet ér a buzdítás, mint a szidás, de az ember nem tud kibújni a bőréből. Én a játék hevében bizony nem mindig találom meg az igazán megfelelő hangot, de az is biztos, hogy csak annyit várok el másoktól, amenynyit magam is megteszek az ügyért. Amit itt tettem, azért úgy érzem, nem kell sohasem szégyenkeznem, voltak olyan idők, amikor ketten-hárman tartottuk a lelket a csapatban s igazán húztunk becsülettel. Hogy nemcsak barátot, de sok haragost is szereztem? Hát igen, én olyan ember vagyok, hogy ami a szívemen az a számon s ez nem egy imádnivaló tulajdonság. De mit tegyek, ilyen a természetem. Ami a véleményem, amellett mindig kiállok s nem hallgatom el amit érzek, amit gondolok.

– Gondolja, hogy az új klubjában nem lesznek hasonló problémái?

– Mindenesetre igyekszem, hogy ne legyenek. Mást ott sem mondok, mint ahogy érzek, legfeljebb majd kevesebbet szólok s elsősorban a játékkal foglalkozom. Bármit is kérnek tőlem, azt megcsinálom, s igyekszem hasznosítani magam. Sok jó focista játszik a Dózsában, olyanok, akiktől lehet mit tanulni, ellesni. És én nem vagyok még olyan öreg, hogy ne tanulhassak a pályán. Egy biztos, szeretnék úgy játszani, hogy sajnálják egy kicsit a Hungária körúton, hogy egyszer elengedtek.

Nos, Kovács Bélán a sor, hogy sajnáltassa magát.

Kovács Béla – balról a második – a görögök elleni mérkőzésen, a Népstadionban a Himnuszt hallgatja Török, Bálint és Fazekas között (FARKAS JÓZSEF felv.)

EB, EB, EB... Förster (fehér ingben) fejeli el a labdát csehszlovák ellenfele elől az NSZK–Csehszlovákia 1-0-ás mérkőzésen

Woodcock támadja a belga kaput. Mellette Gerets és a kapus Pfaff (Anglia–Belgium 1-1)

Labdavárás: Scirea és Millecamps (Olaszország–Belgium 0-0)

Pfaff elüti a labdát Hrubesch elől (NSZK–Belgium 2-1)

EB

Milyen is volt?

A szakmai elemzések nagyon eltérőek. Általános vélemény, hogy a kontinens futball sportja semmi újat nem tudott felmutatni az olaszországi fináléban. Nem merült fel új idea, játék taktika, elég sok volt a technikai hiányosság és szabálytalanság, s talán mindössze a játékosok fizikai felkészítettsége és küzdőszelleme felelt meg leginkább a kívánalmaknak. Két évvel ezelőtt a világ futballja méretett meg Argentínában, a kitűnőt megközelítő eredménnyel, most Európa vizsgázott – közepes értékjeggyel.

Az olaszországi „nyolcak" közül négy együttes az 1978-as VB-t is megjárta, mégpedig: Hollandia, Olaszország, Spanyolország és az NSZK. Közülük az olasz válogatott csaknem az argentínai felállásban szerepelt mindvégig, de legalább egy klasszissal alacsonyabb szinten. Hollandia sem túlságosan változott, de visszaesése olyan nagy fokú lett, hogy különösebben nem tudott beleszólni a sorrend kialakulásába. Spanyolország egy csaknem új csapattal jelent meg a nemzetközi porondon, reménytkeltően. Főleg az 1982-es spanyolországi XII. világbajnokságot illetően. Az NSZK erősen átalakult, megfiatalodott és mindenképpen a jövő csapatának mutatkozott. Mégpedig olyan reményekkel, amelyet a nyugatnémet labdarúgás vezetői szívesen emlegetnek: az 1970-es mexikói VB után újólag kialakított együttes 1972-re nagyjából már beérett, Európa-bajnok lett Brüsszelben, majd két év múlva a VB aranyakat is elvitte vetélytársai elől. Olaszországban nagyszerűen debütált Jupp Derwall gárdája, megismételte Beckenbauerék nyolc év előtti „indulását", s két év múlva megint világbajnokság következik...

A többiek közül az esélytelennek tartott Belgium önmagát múlta felül. Guy Thyjs együttese szolid bemutatkozása után mindjobban belelendült, kevésbé mutatós, de nagyon hasznos és céltudatos játékával az EB egyik legnagyobb meglepetését okozta. Talán a belgák stratégiája alkalmazkodott leginkább a rendelkezésre álló játékosok képességeihez. Mindenki azt csinálta a legjobban, amiért őt a kapitány válogatta, ez hozta meg számukra eddigi legnagyobb Európa-bajnoki sikerüket.

Csehszlovákia továbbra is az élvonalban maradt a bronzérem elnyerésével. Északi szomszédaink nem remekeltek, de jól összpontosítottak feladataikra, s szorgalmas, ügyes manőverezéssel végig magukon tudták tartani a figyelmet. Európai elsőségüket ugyan nem tudták megvédeni, de tekintélyükből semmit sem veszítettek az aranyérem bronzra „cserélésével".

Anglia csalódást okozott. A nemzetközi közvélemény jóval többet várt tőlük, mind eredményességben, mind a mutatott játékban. Több fiatal – Sansom, Thompson, Wilkins – jó benyomást keltett, egészében azonban Greenwood válogatottja nagyon közepes értékű teljesítményt mutatott. Pedig a várakozás óriási volt velük szemben, hiszen az előzetes szemrevételezés alapján, hol volt olyan csapat amelyiknek egy Keeganja és egy Woodcockja lett volna. Ezalkalommal azonban valahogyan egyikük sem találta meg a helyét a csapatban, sem társaikkal, de egymás között sem tudták kialakítani a megfelelő összhangot.

Görögország becsülettel helytállt. Érdekes módon a futball világ általában sokkal többre értékeli a görögök döntőbe jutását a Szovjetunió és Magyarország előtt, mint az olasz stadionokban való szereplését, mutatott játékát. Elégedetten térhettek haza Itáliából, hiszen amire erejükből tellett, azt megtették.

Az EB „örök" ranglistája – Csehszlovákia elérte a 100. gólt

Olaszországban a VI. Európa-bajnokságon az 1976-os győztes Csehszlovákia lekerült a „trónról", de elsőségét az EB „örök" ranglistáján továbbra is tartja, sőt az egyetlen ország a 33 lajstromozott közül, amelyik elérte a 100. gólt. Jurkemiké a jubileumi dicsőség, amely egyben a 3. helyet jelentette a csehszlovák válogatott számára. Érdekesség, hogy az NSZK válogatottja csak az ötödik helyet foglalja el annak ellenére, hogy kétszer is aranyérmes lett. Ennek a magyarázata, hogy csak a negyedik kiírásnál kapcsolódott be az EB vetélkedőbe. Magyarország a hetedik helyen áll. Íme a lista:

1. Csehszlovákia	42	26	7	9	100–40	59
2. Szovjetunió	44	24	10	10	75–42	58
3. Jugoszlávia	43	23	9	11	77–46	55
4. Anglia	37	23	8	6	74–29	54
5. NSZK	34	21	11	2	76–24	53
6. Spanyolország	41	21	11	9	76–33	53
7. Magyarország	41	20	9	12	78–52	49
8. Hollandia	37	20	6	11	86–46	46
9. Belgium	38	17	11	10	55–49	45
10. Franciaország	38	17	9	12	78–56	43
11. Olaszország	33	15	12	6	49–21	42
12. Portugália	33	15	7	11	45–43	37
13. Bulgária	35	15	7	13	50–44	37
14. NDK	32	14	8	10	56–46	36
15. Románia	33	12	10	11	60–50	34
16. Lengyelország	30	13	7	10	47–35	33
17. Ausztria	31	13	7	11	57–44	33
18. Észak-Írország	30	12	5	13	33–35	29
19. Skócia	26	11	6	9	37–34	28
20. Svédország	30	10	8	12	37–46	28
21. Írország	34	10	8	16	39–54	28
22. Wales	28	11	5	12	42–36	27
23. Törökország	28	10	6	12	21–45	26
24. Görögország	28	8	8	12	38–44	24
25. Svájc	28	9	4	15	43–50	22
26. Dánia	37	7	7	23	47–79	21
27. Finnország	24	2	6	16	19–56	10
28. Norvégia	30	3	4	23	28–75	10
29. Luxemburg	29	1	6	22	19–104	8
30. Albánia	12	2	2	8	6–25	6
31. Izland	16	1	3	12	8–34	5
32. Málta	20	1	2	17	8–66	4
33. Ciprus	24	1	1	22	7–96	3

Mérkőzést eldöntő gól: Rummenigge fejelte a csehszlovák kapuba. NSZK–Csehszlovákia 1-0

Az EB N° 1-e

A VI. EB kimagaslóan nagy egyénisége Karl-Heinz Rummenigge, az NSZK válogatottjának csatára volt, aki egyöntetűen kiérdemelte az újságírók megbecsülését, s ezzel szavazataik alapján, az ezen a viadalon először kiírt „aranylabdát".

Rummenigge annak ellenére, hogy csak szeptember 25-én lett 25 éves, már nagyon jól ismert név az európai, de a világ labdarúgásában is. Az 1,82 m magas, 74 kg testsúlyú játékos 21 éves korában, 1976 októberében játszott először a nyugatnémet válogatottban, Wales ellen, Cardiffban, a 2:0-ás mérkőzésen. Tagja volt a Bayern München 1975 és 1976-ban BEK-győztes csapatának, valamint az 1979/80-as bajnok együttesnek, sőt sikereit tetézte azzal, hogy 26 góllal az idén az NSZK legeredményesebb játékosa lett. Kaltzcal, a Hamburger SV jobbhátvédjével, az NSZK legjobban fizetett játékosa, s erre nem mindennapi tehetségével alaposan rá is szolgál. Amivel Olaszországban is riválisai fölé emelkedett: gyorsaság – néha úgy megvillant, hogy nem lehetett szemmel követni –, cselezőés lövőkészség, valamint fejjáték. Érdekes, hogy két évvel ezelőtt, az argentínai VB nyitó mérkőzésén még a lelátóról szemlélte a csapata játékát – hiába volt előtte már a válogatott tagja – innen azonban szupergyorsasággal került az európai sztárok közé, olyannyira, hogy a Bayern München, nehogy valamelyik NSZK-beli vagy más egyesület kivesse hálóját rá, 1985-ig íratott alá vele szerződést.

Az EB után érthetően ő lett a legtöbbször megszólaltatott játékos, s éppen ezért talán nem érdektelen, mit is válaszolgatott, a néha egészen képtelen kérdésekre.

– Családi állapota?

– Nős, egyéves fiamat Andreasnak hívják.

– Honnan indult karrierje?

– A Borussia Lippstadt együttesében kezdtem, innen kerültem a Bayern Münchenhez, amelyhez még ötéves szerződésem köt.

– Milyen gépkocsija van?

– Mercedes.

– Hibái?

– Remélem semmi, legalább is nem szembeszökő.

– Hogyan viszonyul az élethez?

– Veszem, ahogyan jön, de mindig nyugodtan.

– Mi a hobbija?

– Szeretek olvasni, zenét hallgatni, és ha sok a szabad időm szívesen teniszezem, és squash-t játszom.

– Ha nem nyugatnémet lenne, minek vallaná magát legszívesebben?

– Franciának vagy olasznak.

– Legjobb labdarúgó emlékei?

– A BEK-ben, 1976-ban Glasgowban a St. Etienne felett aratott győzelem.

– A legrosszabb?

– Ugyancsak BEK-döntő, 1975-ből, amikor a kispadon ültem, Párizsban.

– Kik játékosideáljai?

– Elsősorban Beckenbauer, azután Gerd Müller.

– Ha nem lenne hivatásos labdarúgó, mit csinálna legszívesebben?

– Építész lennék, és squash-t játszanék szabad időmben.

– Melyik edzőt becsülte eddig a legtöbbre?

– Dettmar Cramert.

– A Bayer München után melyik csapatban játszana a legszívesebben?

– Ha hívnának, az Internazionaléban, a Juventusban vagy a Real Madridban.

– Ha újságíró lenne, kivel szeretne interjút csinálni?

– Először Muhammad Alival, azután Jimmy Carterral, majd a „Playboy" szerkesztőjével, Hugh Hefnerrel.

– Ki volt eddig legkellemetlenebb hazai és külföldi ellenfele?

– A Bundesligában senkivel nincsen különösebb problémám, a külföldiek közül eddig a holland Poortvliet volt a „legkegyetlenebb" védőm.

– Kit tart a legjobb játékosnak a Bundesligában, illetve a világon?

– Otthon Breitnert és Keegant, a másik verzióban ismét csak Breitnert.

– Összegyűjti-e azokat a cikkeket, amelyek Önről íródtak?

– Nem, nem volna rá elég helyem. (Ezt nevetve mondta.) Természetesen mindegyiket elolvasom és igyekszem okulni belőle.

Változatlanul: az NSZK

Az NSZK labdarúgó válogatottjának második Európa-bajnoki győzelme ismét kiváltotta az egész kontinensen a nyugatnémet futball dicséretét. A szakértők nem győzik hangoztatni, hogy a sikerek eredője elsősorban a nagyon magas színvonalú bajnokság, hiszen a Bundesliga olyan teljesítményeket követel hétről hétre a játékosoktól, hogy az ott mutatott formák alapján már igazán nincs nehéz dolga a szövetségi kapitánynak a válogatásnál: a legjobbakat kell egymás mellé tenni. Persze közel sem ilyen egyszerű a dolog, de kétségtelenül előnyösebb helyzetben van, mint jó néhány kollégája. Miként kell egy csapatot kialakítani, persze azt is meg kell tanulni. Az NSZK-ban ez meg is történik: Herbergertől Helmut Schön kapta meg az erre vonatkozó ismereteket, az „öreg mágus" minden tapasztalatát átadta utódjának, a sokáig vele dolgozott asszisztensének. Ugyanezt tette Schön Derwallal, aki meg már 19 mérkőzést vívott meg úgy csapatával, hogy még nem kellett megmagyaráznia a vereséget. Pedig amikor 1979 februárjában az első EB selejtező Málta szigetén 0:0-ra végződött, bizony nem igen gondolhatott arra, hogy jó egy év múlva a győztes pozíciójából tekinthet vissza az eseményekre. Nem is titkolja, hogy ez így volt: „Hol voltam én akkor még attól, hogy európai elsőségről álmodozzam. Egy nagy cél lebegett csak előttem, hogy sikerüljön elérnünk a döntő nyolcas mezőnyét. Továbbmenően mindenképpen Olaszországban és Angliában láttam a fő favoritot, miközben olyan veszteségek is értek, hogy sérülések és egyébb okok miatt le kellett mondanom Fischer, Dietz, Bonhof és még mások szerepeltetéséről."

Az EB győzelem után felmerül-e Önben az a gondolat, hogy az NSZK válogatottja ma a világ legjobb csapata – tette fel egy újságíró Derwallnak a kérdést?

„Ilyen messzemenő következtetést azért még nem szabad levonni ebből a valóban szép és értékes sikerből – hangzott a bölcs és óvatos válasz. Egy tény, fiatal csapatunk nagyon sokat ígérő játékosokból áll, képesek teljesítményeik további növelésére, és persze még újabb nemzetközi tapasztalatra lesz szükségük, hogy az esetleg kritikussá váló helyzetben is feltalálják magukat. Az Európa-bajnoki győzelem viszont megteremtette az alapját az újabb és még nagyobb eredmények elérésének."

Ennél a pontnál nem árt egy pillantást vetni a döntőben Belgium ellen 2:1-es győzelmet aratott nyugatnémet csapat összeállítására, hogy jobban értődjenek Derwall szavai. Nos, ez volt az NSZK válogatottjának felállása, zárójelben a játékos életkora és válogatottságának száma: Harald Schumacher (26–7) – Uli Stielike (25–14) Manfred Kaltz (27–40), Karl-Heinz Förster (21–17), Bernard Dietz (32–45) Bernd Schuster (20–9), Hans-Peter Briegel (24–8), Hans Müller (22–21) Karl-Heinz Rummenigge (24–35), Horst Hrubesch (29–5), Klaus Allofs (23–14).

S vajon hogyan értékelték ezt a csapatot a nemzetközi szakírók? Így:

Jacques Ferran (France Football): Az NSZK volt talán az egyetlen ország, amelynek válogatottjában a vízbe dobott friss tehetségek nem merültek el, sőt azonnal a rivalda fénybe kerültek olyan játékosokkal egyszinten, mint Kaltz, Rummenigge és Hans Müller. A nyugatnémet futballisták vitalitása és felelősségérzete újból meghozta a maga diadalát.

Enzo Bearzot olasz szövetségi kapitány ilyen összehasonlítást tett a mostani és a két évvel ezelőtti világbajnoki csapat között: „Argentínában az volt a nyugatnémet válogatott legnagyobb törekvése, hogy ne kapjon gólt, most viszont az EB-n jóval magabiztosabban léptek a pályára, mertek játszani és sztoikus nyugalommal viselkedtek a legnehezebb helyzetekben is, amely például az olasz csapatnál legtöbbször a kapkodáshoz vezetett".

Karl Stotz, osztrák szövetségi kapitány: „A német játékosok tökéletesen értették feladatukat és ezt a legnagyobb játék fegyelemmel oldották meg. Mindenre és mindig tökéletesen tudnak összpontosítani".

Ilyen vélemények után még inkább megerősítettnek látszik az általános megállapítás, hogy az NSZK válogatottja az 1978-as Argentínában elért 4. helyről két év múlva Spanyolországban minden bizonnyal előbbre fog rukkolni...

Az Európa-bajnok NSZK válogatott. Álló sor, balról: Rummenigge, Schumacher, Cullmann, Schuster, Briegel, Hrubesch, Stielike, Derwall, szövetségi kapitány; guggol: Allofs, Kaltz, Dietz, K. H. Förter, H. Müller

A közönségsiker elmaradt

Hol van már a tavalyi hó? – mondják biztosan sokan azok közül, akik az olaszországi labdarúgó EB-döntő eseményei után csaknem három hétig a moszkvai XXII. nyári olimpiai játékok nagyszerű versenyeiben gyönyörködtek, személyesen vagy a tv képernyőjén. Valami igazuk mindenképpen van, de hát azért azt a „mini-VB-ét" sem lehet könnyen felejteni, hiszen az újabb eredményekkel megint rangsorolódott az európai labdarúgás, áttekinthető kép alakult ki a legjobbak játékerejéről a hamarosan nagyon beinduló világbajnoki selejtezők előtt.

A nemzetközi hírű labdarúgó-szakírók eléggé vegyesen értékelték az új kiírású kontinensviadalt, amelyet ezúttal először bonyolítottak le nyolc csapat részvételével. A felemelt létszám elsősorban anyagi megfontolásból történt. E tekintetben nem nagyon váltak valóra az új szisztéma „atyja" dr. Artemio Franchi elképzelései, s mindössze a tv-jogdíjak húzták ki az UEFA-t a csávából, mert az átlag nézőszám bizony nagyon messze volt a várttól. A végleges összesítések szerint 364 239-en váltottak belépőt, ami 26 017 ezres átlagnak felel meg, pedig az UEFA olasz elnöke a nyitány előtt még legalább 700 000 nézőről beszélt. Természetesen az azzurri válogatott mérkőzései vonzották a legtöbb érdeklődőt: Anglia ellen 59 649, Spanyolország ellen 51 917 tifosinak és vendég szurkolónak volt belépője, míg Bettegaék Belgium elleni mérkőzésére 50 318-an voltak kíváncsiak. A nagy „mínuszt" a Csehszlovákia–Görögország találkozó jelentette, a 7614-es nézőszámmal. A döntőn úgyahogy beváltak az elképzelések a 47 864-es tömeggel. Az UEFA illetékesei érthetően keresik annak az okát, hogy miért is nem váltak be az előzetes remények, s eddig a következőkig jutottak:

1. túlságosan drágák voltak a belépők, a kisebb keresetű, de leginkább mérkőzésre járó futballrajongók nem nyúlhattak olyan mélyre erszényükbe, hogy minden mérkőzést megnézzenek, amelyre pedig nagyon fenték a fogukat,

2. elég közel volt egymáshoz a délutáni mérkőzés befejezésének és az esti program kezdetének időpontja. Így sokan inkább az utóbbit választották – a képernyő előtt, így a pénzük is megmaradt, s rohangálniok sem kellett.

3. sok volt a 14 mérkőzés, elnyújtott lett a program, s mindez előreveti annak árnyékát, hogy a következő EB-re megint csak módosítani kell a lebonyolítás rendjét.

Az utóbbira Hermann Neudeckernek, az NSZK labdarúgó-szövetsége elnökének az a javaslata, hogy a végső fázisban is oda-visszavágó mérkőzésekkel kell kialakítani a sorrendet. Ezzel egyértelműen megoldódnának a gazdasági kérdések, s a magas színvonalú küzdelmekhez annyira szükséges légkör, a telt stadion, a szurkolói buzdítás is biztosított lenne. Nem fordulna az elő, ami most Rómában, hogy az NSZK–Olaszország döntőt, a csekély létszámú saját szurkolón kívül a többségben lévő olaszok eléggé érdektelenül figyelték, s így végeredményben kielégületlenek maradtak.

Négy év múlva lesz megint EB-döntő, addig bőven van idő felhasználni az olaszországi tapasztalatokat. Hogy hol lesz a legközelebbi Európa-bajnoki vetélkedő, az még nem ismert. Ha Neudecker javaslata végül is elfogadásra találna, akkor nem kellene rendező ország. Ha marad minden akkor az előzetes hírek szerint Franciaország, Anglia, az NSZK és Svájc pályázza meg az 1984-es házigazdaságot.

Verekedés a lelátón az angol–belga mérkőzésen

Rummenigge — az EB legjobbja

Az Európa-bajnokság legjobb játékosa az újságírók szavazása alapján a nyugatnémet Karl-Heinz Rummenigge lett 762 ponttal. Mögötte a sorrend: 2. Jan Ceulemans (belga), 387, 3. Bernd Schuster (nyugatnémet) 384, 4. Kevin Keegan (angol) 318, 5. Hans Müller (nyugatnémet) 228, 6. Ruud Krol (holland) 171, 7. Wilfried van Meer (belga) 168, 8. Roberto Bettega (olasz) 96, 9–10. Klaus Allofs (nyugatnémet) és Giancarlo Antognoni (olasz) 87–87.

Rummeniggenek az elsőségéért járó „Aranylabdát" Helmut Schön, a volt nyugatnémet szövetségi kapitány adta át a július 9-i európai kupák sorsolásán, a zürichi Hotel Atlantisban.

Volt miből válogatniok az újságíróknak, hiszen, ha nem is volt minden mérkőzés világrengető, az egyes posztokon sok jó teljesítményt láthattak. Vegyük sorra:

Kapusok: talán az 1-es mezt viselő játékosok között volt a legnehezebb a legjobbat megjelölni, éppen ezért érdekes, hogy egyikük sem jött számításba az EB legjobbjai kijelölésnél. Mármint az újságíróknál, akik leginkább csatárra adják a voksukat, vagy netán középpályásra. A belga Pfaff ragadta meg leginkább az embert, óriási kirúgásaival, nagyszerű reflexeivel és nem egyszer hihetetlen szerencséjével. A szakemberek ma általában a spanyol Arconadát tartják Európa legjobb kapusának, az olasz Zoffnak és a két angolnak Clemencenek és Shiltonnak is megvan a nagy nemzetközi tekintélye. Tetszett a kissé lámpalázas és ideges Schumacher is.

Szélső hátvédek: két „pár" kapta a legjobb sajtóvisszhangot: a belga Gerets–Renquin és a spanyol Tendillo–Gordillo kettős. Igazi védők létükre felvértezettek a támadáshoz szükséges erényekkel is, közülük Renquinnél alig akadt jobb cselező a mezőnyben. Az olasz Gentile és Oriali, az angol Anderson és a nyugatnémet Kaltz is meghódította a nézőket, a szakembereket. **Középhátvéd-beállós:** az előbbiben az olasz Scirea magasan kiemelkedett társai közül, de sokan felfigyeltek a mindenhová odaérő, a legkritikusabb helyzetet is megoldó, egészen egyszerű eszközökkel operáló belga Meeuwsra is. Jó benyomást keltett a nyugatnémet Stielike, a spanyol Alessanco és még mindig egyetemi katedráról taníthatná ennek a posztnak a csínját-bínját a lassan veteránnak számító holland Krol és a csehszlovák Ondrus.

A beállós szerepkörben tetszett az olasz Collovati, az NSZK-ás K. H. Förster és a holland Van de Korput, aki az összteljesítményeket tekintve talán a legjobb holland játékos volt ezen az EB-én.

Középpályások: nagy a választék. A két „berobbanás" a nyugatnémet Schuster és Briegel nevéhez fűződik. Ritkán adódik, hogy először igazán számításba vett játékosok egyszerre ilyen nagy ugrással kerüljenek mindjárt a nemzetközi élvonal mögé. Elegáns, technikás, emellett erőteljes és eredményes játékuk az olaszországi napok egyik szenzációjának számított. A nemzetközi életbe visszatért belga Van de Moer egyenesen elkápráztatta a nézőket fáradhatatlanságával, áttekintőképességével, azzal, hogy úgy és akkor tudott változtatni a maga meglátásaival csapata játékán, amikor éppen kellett, és a helyzet úgy kívánta. Kiugró szerepléssel lepte meg minden bizonnyal saját szakvezetőit is a fiatal spanyol Zamora, sok szakértőnél egycsapásra bekerült az EB válogatottjába. Az angol Wilkins, a belga Cools és Van der Eycken, Hans Müller és az olasz Antognoni játékára érdemes még visszaemlékezni. Csalódást keltett viszont a fáradtnak tűnő angol Brooking, és a lassan úgy látszik kifelé tartó csehszlovák Panenka és a holland Haan. **Csatárok:** két név kínálkozik előtérbe: Rummenigge és Ceulemans. Amit ők ketten műveltek, azt mindenütt tanítani kellene, ahol futballoznak. Azt, hogy a technikai képzettség mellett nagyon jól elfér a küzdeni tudás, a védő munka magas szintű ellátása, az egész pálya bejátszása, arról nem is beszélve, hogy a góllövés tudományához is értenek mindketten, s helyzeteiket akkor értékesítik leginkább, amikor arra csapatuknak a legnagyobb szüksége van. A gólokat lövő két nyugatnémet K. Allofs és Hrubesch a tankszerű középcsatárt idézték, rajtuk kívül a spanyol Dani és Satrustegui, a görög Ardizoglou villanásai, jutnak még leginkább az ember eszébe. Akik messze elmaradtak a várttól: az olasz Bettega és Causio, az angolok: Keegan és Woodcock, a spanyol Juanito, a holland Nanninga és Rep, és a csehszlovák Nehoda. Az „aranycipős" belga Van den Bergh sem csillogtatta ezúttal képességeit, főleg nem a góllövésben.

Ezek után érdekes, hogy egyes szaklapok milyennek látták saját válogatásukkal az „EB 11-et".

Hrubesch a kupával

Kicker (NSZK)

Schumacher – Gerets, Scirea, K. H. Förster, Renquin – Van Moer, Schuster, Zamora, Briegel – Rummenigge, Ceulemans

Ceskoslovensky Sport

Arconada – Gentile, Krol, Kaltz, Collovati – Schuster, Van Moer, H. Müller – Rummenigge, Allofs, Ceulemans

Sport (Zürich)

Schumacher – Krol – Gerets, Collovati, Sansom (angol) – Schuster, Wilkins (angol), Van Moer, Zamora – Rummenigge, Ceulemans.

Labdarúgás

Pfaff – Gentile, Scirea, K. H. Förster, Renquin – Schuster, van Moer, Zamora, H. Müller – Rummenigge, Ceulemans.

Vajon kié lesz a labda? Hrubesch is akarja, Krol is (NSZK–Hollandia 3–2)

Dietz, csapatkapitány és Hrubesch, az EB-kupával. Ez volt az NSZK második EB-elsősége. Először 1972-ben, Brüsszelben bizonyult a legjobbnak

Van Moer, a belgák motorja

Schuster (balról az első) készíti elő a helyzetet, majd Hrubesch lövi a gólt az NSZK–Hollandia 3-2-es döntőn

Ketten a góllövő Hrubesch nyakában: Schuster (szőke fejű) és H. Müller (legfelül). Mellettük Briegel (2)

Belga boldogság gól után a Belgium–Spanyolország (2-1) mérkőzésen. Balról Meeuws (4), Gerets (2), a gólszerző és Ceulemans (11)

Rummenigge az aranylabdás

Tardelli perdíti a labdát az angol kapuba (Olaszország–Anglia 1-0)

Olimpia

Csehszlovákia először és – veretlenül

Ha végigfutunk a XXII. Nyári Olimpiai Játékok labdarúgótornájának eseményein, akkor mindjárt le kell szögezni, hogy az arra legérdemesebb válogatott, vagyis Csehszlovákia jogosan vehette át az olimpiai aranyérmet.

A tizenhatos döntő csapatai közül egyedül Csehszlovákia nem szenvedett vereséget. A teljes igazsághoz tartozik, hogy veretlen maradt Spanyolország is, de számukra a csoportküzdelmek során elért három döntetlen még a legjobb nyolc közé jutást sem eredményezhette.

A négy csoportból különben a Szovjetunió, Csehszlovákia, Kuvait, Jugoszlávia és Irak vesztes találkozó nélkül jutott a legjobb nyolc közé, itt azután nagy rostálás kezdődött, mivel a kétségtelenül nagyobb játékerőt képviselő csoportelsők – Szovjetunió, Csehszlovákia, az NDK és Jugoszlávia – a velük nem egy súlycsoportban lévő másodikokkal – Kuvait, Kuba, Irak, Algéria – kerültek össze. Ebben a szakaszban mind a négy győztes legalább 3 gólt lőtt, már nem ismétlődtek a csoportjáték meglepetései, a továbbjutókra szűkült a veretlenek száma.

A legjobb négy párharcában azután újólag robbant a meglepetésbomba: a címvédő NDK legyőzte a Szovjetuniót, Csehszlovákia pedig Jugoszláviát. Annak rendje és módja szerint a legtovább veretlen maradt két együttes, Csehszlovákia és az NDK vívta a döntőt, Csehszlovákia itt sem talált legyőzőre.

Az eredményeket összesítve a négy – valóban legjobb – mérlege:

Csehszlovákia	6	4	2	–	10–1	10
NDK	6	4	1	1	12–2	9
Szovjetunió	6	5	–	1	20–3	10
Jugoszlávia	6	3	1	2	9–7	7

Mit jelent a hazai pálya?

Senki nem vitathatja, hogy Csehszlovákia megérdemelten győzött, de azt sem, hogy meglepetés a házigazda Szovjetunió harmadik helye. Még mielőtt **Konsztantin Beszkov** együttesével foglalkoznánk, érdemes időzni egy kicsit a vendégek sikerénél.

Korábban szinte természetes volt, hogy aki fogadja egy nagy nemzetközi randevú mezőnyét, az célba is érkezik. Az 1966 évi világbajnokságon Anglia, 1974-ben az NSZK és 1978-ban Argentína esetében a hazai környezet a legrangosabb címet biztosította, s sok felelős szakember kifejezésre is juttatta véleményét: az említett válogatottak, akkor nem voltak a legjobbak, de az otthon sok-sok szempontot is figyelembe véve óriási előnyöket jelentett.

Szinte természetszerűnek tűnt, hogy júniusban, az Európa-bajnokságot lebonyolító Olaszország – miként korábbi rendezésekor is megtörtént – első lesz a versengésben. Aztán be kellett érniök a negyedik helyezéssel.

Az olimpiai labdarúgó tornákon immár hatvan esztendeje nem avattak hazai győztest. Különben is, 1900-tól mindössze kétszer fordult elő, hogy az otthoni környezet határozott: 1908-ban Londonban Anglia és 1920-ban Antwerpenben Belgium diadalmaskodott, különben mindig „idegenek" állhattak a győzelmi emelvény legfelső fokára. Íme, az utolsó, 1920. évi hazai győzelemtől számítva a színhelyek és a bajnokok:

1924. Párizs: **Uruguay**
1928. Amszterdam: **Uruguay**
1936. Berlin: **Olaszország**
1948. London: **Svédország**
1952. Helsinki: **Magyarország**
1956. Melbourne: **Szovjetunió**
1960. Róma: **Jugoszlávia**
1964. Tokió: **Magyarország**
1968. Mexikó: **Magyarország**
1972. München: **Lengyelország**
1976. Montreal: **NDK**
1980. Moszkva: **Csehszlovákia**

Vizsgálva ezt a listát, aligha számított bárki is, például 1952-ben a finnek, 1964-ben a japánok, 1976-ban a kanadaiak diadalára, de az szinte természetes volt, hogy a megfelelő játékerőt képviselő szovjet válogatott 1980-ban célba érkezik.

– Láttam ezt a szovjet válogatottat nem sokkal az olimpia előtt, amikor Rio de Janeiróban legyőzték Brazíliát – mondotta Joao Havelange, a Nemzetközi Labdarúgó Szövetség elnöke. **– A magam részéről előre odaadtam volna nekik az aranyérmet, nem gondoltam volna, hogy még a döntőbe sem kerülnek. Valószínűleg túlságosan nagy teherként nehezedett vállukra az esélyesség, no meg a más sportágakban kiemelkedően szereplő honfitársaikkal való összehasonlítgatás sem szolgálhatta nyugalmukat. De önbizalom, nyugalom ide, vagy oda, ha az elődöntőben a hazai gárda 90 perc alatt nem képes gólt elérni, akkor nem a legjobb csapat.**

Havelange egyéb véleményére, más csapatok értékelésére a későbbiek folyamán még visszatérünk. Lássunk előbb szovjet véleményeket.

Az 59 esztendős Konsztantin Beszkov, a szakvezető, aki az olimpiai válogatott mellett a Szpartak Moszkva szakvezetője is, nem titkolta céljait az olimpia kezdete előtt:

– Csak az első hely megszerzése jelenthet sikert, minden más csalódás!

A bronzérem ezek után érthetően kellemetlen meglepetés. Pedig Beszkov mesterien előkészítette gárdáját, az olimpiáig öszszesen negyven előkészületi mérkőzést játszottak, februárban Olaszországban edzőtáboroztak, a próbajátékok során még a tengerentúlra is eljutottak.

Andrejev, a gólkirály, harcban az NDK védőivel

Gól és ezzel az NDK került a döntőbe, a Szovjetuniónak csak a bronzérem megszerzésére nyílott lehetősége. A berlini Rüdiger Csivadze, Daszajev és Szulakvelidze között bombázott a hálóba

Miért nem érkezett el a dobogó legmagasabb fokára ez a gárda?

Vlagyimir Maszlacsenko, a Szpartak Moszkva egykori válogatott kapusa, aki az olimpián televíziós kommentátorként szerepelt, így fogalmazott:

– A Dinamo Kijev diadaléveiben sok vita hangzott el azzal kapcsolatban, hogy tulajdonképpen mi is a célravezető játékfelfogás. A pro és kontra vélemények között sokan nem figyeltek az intő szavakra, miszerint nem lehet a kijeviek stílusát minden együttesre ráhúzni, s bár néhány csillag a csúcsra vitte a Dinamót, igencsak megvoltak a csapat hiányosságai. Többek között az „óvatos játék mindenek felett" uralkodott el, s ennek hatásaitól még a maiak egy része sem szabadult meg. Szerintem a mai labdarúgásban csak a nyílt, bátor és támadószellemű futball eredményezheti a sikert, ez nem minden esetben jellemezte a szovjet olimpiai csapat játékát. S miután csalódott az NDK is, nekik is errefelé kell keresni a magyarázatot: inkább a védekezéssel törődtek, ezt nagyszerűen megszervezték, de a támadásokról elfeledkeztek. Úgy nem lehet nyerni az olimpiai döntőben, hogy főként távoli lövésekre gondoltak – nem jutottak túl sokszor a csehszlovák kapu előterébe.

Beszkov fokozatosan szűkítette a keretet. Amikor a 25-ös létszámig eljutott, még 9 játékossal számolt klubjából, a Szpartak Moszkvából.

– Az olimpiai labdarúgó torna részletes, kiadós elemzésre szorul – mondotta a szakvezető. – **Meggyőződésem, hogy végül is a mai szovjet futball legígéretesebb, legjobb játékosainál kötöttünk ki. Hittem abban, hogy ez a gárda az olimpiai sikerrel birtokában kész lesz a szovjet labdarúgás soronkövetkező feladatainak megoldására is. Újólag kiütköztek a támadójáték hiányosságai.**

Hát igen, nem a kubaiaknak kellett lőni nyolcat – hanem az NDK hálójába lett volna szükséges legalább egy... Visszatérve Beszkov azon kijelentéséhez, miszerint a legjobb, legígéretesebb játékosokat választotta, igazolásként elegendő Besszonovot és Higyijatullint említeni. Az előbbi a Dinamo Kijev kapitánya, az utóbbi a Szpartak Moszkva elismert védője, 23, illetve 20 korábbi, országos válogatottsággal. Mindketten jelentős, mondhatni döntő szerepet játszottak abban, hogy a Szovjetunió 1977-ben Tuniszban megnyerte az első Ifjúsági Világ Kupát. Az olimpiai gárdából különösen Csanov, Hacsaturjan, Bal és Baltacsa is kitűnt: ők az Európa-bajnok 21 éven aluli válogatott erősségeinek számítottak.

A 3. helyért: Szovjetunió–Jugoszlávia 2-0. Zlatko Vujkovics (fehér mezben) próbál kapura húzni, de ebből sem adódott veszélyes helyzet. A jugoszlávok támadójátéka siralmas volt

EB-döntőből az olimpiára

Maszlacsenko megállapításainak pont az ellenkezője érvényes a győztes Csehszlovákiára. **Igor Netto**, a hajdani kiváló szovjet labdarúgó, az 1956-ban olimpiai bajnokságot nyert együttes erőssége, a Sport Érdemes Mestere mondotta:

– Csehszlovákia megmutatta, mi is lényegében a mai korszerű labdarúgás. Nekem nagyon tetszett egységes, gyors, lendületes, harcos játékuk, az egyes csapatrészek összehangoltsága, az egész gépezet olajozott működése. Jól megszervezett védő- és támadójátékuk ékes bizonyítéka, hogy a két legfontosabb mérkőzésen, Jugoszlávia és az NDK ellen lőttek és nem kaptak gólt. Ugyanakkor vetélytársaik az elődöntő és döntő 180 perce alatt nem mutattak fel hasonló teljesítményt. Az NDK a két mérkőzésből egyszer nem kapott és egyszer nem lőtt, ugyanígy a Szovjetunió is, Jugoszlávia pedig ezeken a végső helyosztókon csak kezdett, az ellenfelet sohasem késztette kapott gól utáni játék indításra.

Szóval Csehszlovákia megérdemelte – és nem véletlenül. Több futballszakértő kiemelte a felkészítés nagyszerűségét, hiszen az olimpiai bajnokcsapat több tagja helytállt országa kemény bajnokságában, azután az olaszországi európa-bajnoki döntőben június, majd az olimpiai fináléban július folyamán, augusztus elején. A hónapok sorába felírható még április is, amikor legyőzték a magyar válogatottat Prágában: ott is hozták azt az eredményt – győzelmet! – ami a tizenhatos döntőbe kerüléshez szükséges volt.

Abból az április 12-i csehszlovák gárdából, amely szertefoszlatta a magyar reményeket csak Netolicka és Janecka nem szerepelt az NDK elleni olimpiai döntő mérkőzésen, igazolva azt a tényt, hogy soha nem árt, ha a szakvezető időben rátalál csapatára, annak tagjai bizalmat élveznek s a nagy fellépésig hátralévő hónapok az összekovácsolódást szolgálják.

Nemec, Berger, Licka, Netolicka, Rott és Stambachr hat hét leforgása alatt végigjátszott egy EB és egy olimpiai döntőt, időrendben egy bronz, majd egy aranyérmet vehetett át, óriási eredmény ez!

– Nehéz utat jártunk végig az olimpiai győzelemig – mondotta **Frantisek Havranek,** az olimpiai arany kovácsa. – **Először Bulgáriával kellett megküzdeni, azután jött a rettenetes újabb selejtező csoport: Magyarország és Lengyelország, a korábbi olimpiák főszereplői. A tizenhatos döntőben a csoportküzdelmek nem okoztak különösebb gondot, de a végső aranyig csak újabb két korábbi olimpiai bajnok, előbb Jugoszlávia, majd a védő NDK legyőzésével lehetett csak eljutni. Az olimpai labdarúgótornák közismert erős csapatai közül egyedül a Szovjetunióval nem mérkőztünk. Pokoli sorozat volt.**

Mi a további út?

– A nemzetközi labdarúgó életben egymást követik a feladatok. Nincs sok idő ünneplésre, különben is felettébb veszélyes kényelmesen ülni a babérokon. Az idén alaposan igénybevett labdarúgók augusztus 23-tól már az új bajnokság pontjaiért csatáznak, s azután jönnek az országok közötti találkozók, a világbajnoki selejtezők. Szerintem kedvező ez az erőltetett menet, az újabb feladatokra készülés hihetetlen ösztönző erő. Mi mást mondhatok ilyen sorozat után? Végtelenül boldog vagyok, s bizakodva tekintek a VB-selejtezők elé.

Időnként szikrázott a döntő: Poklada és Hause összecsapása nem jó felvétel gyengébb idegzetűeknek

Például Nigéria

Nem kétséges, hogy az európaiak játszották a főszerepet, ők foglalták le az első négy helyet, a nyolc között viszont már csak tengerentúliak következtek: Kuba, Irak, Kuvait és Algéria.

A nemzetközi labdarúgó életben köztudott, hogy Afrika, Latin Amerika futballja nagy léptekkel halad előre, s az olimpián néhány eredmény újólag felhívta erre a fejlődésre a figyelmet. A végső nyertes Csehszlovákiától csak Nigéria és Kuvait tudott elvenni egy-egy pontot, Algériát kínoskeservesen 1:0-ra győzte le az NDK, Algéria megelőzte Spanyolországot, Irak döntetlent harcolt ki Jugoszlávai ellen, Costa Ricát Jugoszlávia éppenhogy legyőzte 3:2 arányban.

A „kicsik" rendkívüli erőfeszítéseket tesznek, hogy mielőbb „nagyokká" váljanak. Kuvait edzője például a korábbi ismert brazil labdarúgó, **Carlos Alberto,** Nigériát pedig Portugália 1966. évi nagy varázslója, **Otto Gloria** irányítja.

Carlos Alberto mondotta:

– Kuvait futballija megindult a felfelé vezető úton. Minden lehetőség adott a szüntelen fejlődéshez. Hogy mást ne mondjak, az olimpiára braziliai edzőtáborban készültünk fel, megnéztünk különböző válogatott mérkőzéseket. A kuvaiti labdarúgók számára mindez óriási élmény és tanulság volt. Ehhez jött egy nagy kosárra való olimpiai tapasztalat, hozzákezdünk tovább dolgozni.

Joao Havelange, a FIFA elnöke egy olimpia előtti, moszkvai beszélgetés közben jó előre felhívta a figyelmünket Nigériára. Ezt mondotta:

– Afrika bajnokcsapata, a jövő hírnöke. Rendkívüli labdaérzék, gyorsaság, keménység, harcosság jellemzi őket. Otto Gloria drágakövet csiszol, szerintem szavuk lesz az olimpián.

Az elnök jövendölése a meglepő helyezést illetően nem jött be, mert betliztek az első mérkőzésen Kuvait ellen, s utána elszállt a reményük. Játékukkal viszont valóban feltűnést keltettek, teljes mértékben igazolták Havelangét.

– Nem számítottam csoportelsőségre, hiszen ott volt Csehszlovákia, csapatuk tagjai lényegesen tapasztaltabbak a mieinknél –

Szemléltető ábra az NDK biztonsági játékáról: a döntőben Kuhn (11) is védőfeladattal

mondotta Otto Gloria. – **A Csehszlovákia elleni 1:1 számunkra egy látványos győzelemmel egyenlő, igazolás erőnkről, lehetőségeinkről. Az olimpiai döntő után megcélozzuk a világbajnoki döntőt is. Nigéria labdarúgása a jövőben nem hiányozhat a világ futballszínpad legnagyobb előadásairól.**

Mi lesz az olimpiai labdarúgótornák jövője?

Szerte a világban megoszlanak a vélemények az olimpiai labdarúgótorna értékéről, súlyáról. Mi tagadás, olyan szupersztárok, mint a lengyel rúdugró Kozakiewicz, az etiópiai csodafutó Yfter, az utolérhetetlen angol Coe vagy Ovett, a száguldó olasz Mennea, a mesés tornagyakorlatokat bemutató és három aranyérmet nyerő szovjet Gyityatyin, a világcsúcsot úszó Sztarosztyin, az álom súlyemelő világrekordhoz érkező Vardanyan, a kosárlabda-bűvész jugoszláv Dalipagics, a Papp Laci-csúcsot beállító kubai Stevenson és a más csillagokkal, sportágakkal összehasonlításban a labdarúgás nívója szegényesnek tűnt. Egyenesen kiábrándulást jelentett a Luzsnyiki stadion atlétikai gáladélutánja után beülni a Dinamo stadionba, s végignézni a szovjet és a jugoszláv gárda botladozását a bronzéremért. Túlságosan nagy volt a kontraszt.

Minderre Joao Havelange is felfigyelt. A FIFA elnökével az olimpia alatt többször is beszélgethettünk, mindig feltűnő szívélyességgel állt rendelkezésre, ilyenkor lehetetlen volt nem gondolni néhány hazai riportalanyra...

– **Az olimpiai labdarúgótorna lebonyolítási rendjén feltétlenül változtatni kell** – mondotta Havelange. – **Legközelebb, Los Angelesben azt szeretném, ha csak 23 éven aluli játékosok alkotnák az olimpiai csapatokat. Vagyis a FIFA egyéb törekvéseivel összhangban, mint az Ifjúsági Világ Kupa és más rendezvények, újabb ajtót tárunk ki a feltörő fiatalság előtt. Szerintem így érdekesebb lesz a versengés, kiegyenlítődnek az erőviszonyok, eltűnnek a nagy különbségek. Az olimpiai részvétel óriási jelentőségű egy fiatal életében, egész további pályafutásukat bearanyozhatja, szebbé, eredményesebbé teheti. A korhatár-szabályozással eltűnhet a régi probléma: szerepelhessen-e olimpián, aki korábban részt vett már világbajnokságon. Szerintem, aki 23 éves korára, már VB-t is maga mögött tudhat, méltó arra, hogy olimpián is játsszon.**

A lebonyolításról, a látottakról így beszélt a FIFA elnöke:

– **Maguk a mérkőzések lehettek volna jobbak is, de többségük rendkívüli küzdelmet hozott. Nagyon örvendetes, hogy újabb jelét tapasztalhattam a nagy különbségek eltűnésének. Mindössze egyetlen gólzápor akadt, amikor a Szovjetunió 8:0-ra győzött Kuba ellen. A 32 mérkőzésből 8 döntetlen, a 24 győzelemből a 8 egy és 6 két gólkülönbségű tanúskodik az éles harcokról. Felemelő volt mindenütt a zsúfolt nézőtér, a példás rendezés, a kiváló stadionok, a remek berendezések. Az átlagban több mint ötvenezer néző mérkőzésenként azt is tanúsítja, hogy a labdarúgás iránt változatlan az érdeklődés, s hogy ez a sportág feltétlenül szükséges az olimpia műsorába.**

Nem mi, hanem Havelange hozta szóba a magyar labdarúgást:

– **Tisztelője, híve vagyok a magyar labdarúgásnak, amely már annyi széppel és annyi kiváló játékossal ajándékozta meg a világot. Sajnálom, hogy hiányoztak az olimpiai döntőből, vigasztalódjanak azzal, hogy az olimpiai bajnok állta az útjukat. Sok sikert és minél több találkozást kívánok a jövőbeni nagy eseményekre; világ- és olimpiai bajnokságokra.**

Az olimpia mindig futballkarrierek elindítója volt. Münchenből indultak a sikerek útjára a lengyelek, Lato meg a többiek nevét onnan ismerte meg a világ. Montreálban a francia Platini, a spanyol Arconada és Olmo tette az első ugrást felfelé a nemzetközi ranglétrán. Moszkvában Besszonov, Higyijatullin (szovjetek), Kuhn (NDK), Aldaakhil (Kuvait), a csehszlovák Vizek, Svoboda és mások hívták fel magukra a figyelmet. No és a szovjet Szergej Andrejev, aki öt góljával az olimpiai torna gólrekordere lett.

Izgalmas jelenet a döntőben. Balról: Schnuphase, Rudwaleit és Stambachr

Ez történt az olimpián

Csoportmérkőzések

A-csoport

Szovjetunió–Venezuela 4:0, Kuba–Zambia 1:0, Kuba–Venezuela 2:1, Szovjetunió–Zambia 3:1, Szovjetunió–Kuba 8:0, Venezuela–Zambia 2:1.

1. Szovjetunió	3	3	–	–	15–1	6
2. Kuba	3	2	–	1	3–9	4
3. Venezuela	3	1	–	2	3–7	2
4. Zambia	3	–	–	3	2–6	–

B-csoport

Csehszlovákia–Kolumbia 3:0, Kuvait–Nigéria 3:1, Kolumbia–Kuvait 1:1, Csehszlovákia–Nigéria 1:1, Csehszlovákia–Kuvait 0:0, Kolumbia–Nigéria 1:0.

1. Csehszlovákia	3	1	2	–	4–1	4
2. Kuvait	3	1	2	–	4–2	4
3. Kolumbia	3	1	1	1	2–4	3
4. Nigéria	3	–	1	2	2–5	1

Jelenet a döntőből: Svoboda, az „arany-gól" szerzője megcélozta a kaput

C-csoport

Spanyolország–NDK 1:1, Algéria–Szíria 3:0, NDK–Algéria 1:0, Spanyolország–Szíria 0:0, NDK–Szíria 5:0, Spanyolország–Algéria 1:1.

1. NDK	3	2	1	–	7–1	5
2. Algéria	3	1	1	1	4–2	3
3. Spanyolország	3	–	3	–	2–2	3
4. Szíria	3	–	1	2	0–8	1

D-csoport

Jugoszlávia–Finnország 2:0, Irak–Costa Rica 3:0, Finnország–Irak 0:0, Jugoszlávia–Costa Rica 3:2, Jugoszlávia–Irak 1:1, Finnország–Costa Rica 3:0.

1. Jugoszlávia	3	2	1	–	6–3	5
2. Irak	3	1	2	–	4–1	4
3. Finnország	3	1	1	1	3–2	3
4. Costa Rica	3	–	–	3	2–9	–

A négy közé jutásért

Csehszlovákia–Kuba 3:0, Jugoszlávia–Algéria 3:0, NDK–Irak 4:0, Szovjetunió–Kuvait 3:1.

Elődöntő

Csehszlovákia–Jugoszlávia 2:0, NDK–Szovjetunió 1:0.

A 3. helyért

Szovjetunió–Jugoszlávia 2:0 (0:0).

Olimpiai döntő

Csehszlovákia–NDK 1:0 (0:0). Góllövő: Svoboda.

Joao Havelange, a FIFA elnöke nyilatkozik cikkünk írójának, Boskovics Jenőnek

A XII. VB-n

Félszáz esztendeje már annak, hogy megrendezték az első labdarúgó-világbajnokságot, s most írták ki tizenkettedszer ezt a valóban az egész világot átfogó küzdelmet. Újításokkal!

Még sohasem volt 16 csapatnál több a végküzdelemben, s most 24 lesz. A másik a megnövekedett résztvevőkből fakad: a végküzdelem 14 város 17 stadionjában kerül sorra. Tehát valójában az egész országot megmozgatja majd ez a VB.

A 24-es mezőnyből 14 lesz az európai.

A selejtező

EURÓPA

I. csoport: Német SZK, Ausztria, Bulgária, Finnország, Albánia. Innen két ország kerül a 24-es döntőbe. Az NSZK csapata ebben az évben csak egy mérkőzést játszik, október 19-én Bulgáriában. Az osztrákok és a bolgárok mindkét mérkőzésüket csak 1981-ben játsszák egymással.

II. csoport: Hollandia, Franciaország, Belgium, Írország, Ciprus. Innen is két csapat kerül Spanyolországba. A holland, francia, belga hármas közül tehát egy elesik a továbbjutástól. Az idén csak egy, nagy érdeklődéssel várt mérkőzés lesz itt: november 19-én Belgium–Hollandia.

III. csoport: Csehszlovákia, Szovjetunió, Wales, Törökország, Izland. Innen is kettő megy tovább. A legesélyesebb természetesen Csehszlovákia és a Szovjetunió.

IV. csoport: Anglia, Magyarország, Norvégia, Románia, Svájc. A többi csoporttal összehasonlítva nyugodtan állítható, hogy ez a legerősebb csoportok egyike. Innen is kettő kerül a 24-es döntőbe. A magyar válogatott valamennyi mérkőzését 1981-ben játssza.

1980. IX. 10.: Anglia–Norvégia.

1980. IX. 24.: Norvégia–Románia.

1980. X. 15.: Románia–Anglia.

1980. X. 29.: Svájc–Norvégia.

1980. XI. 19.: Anglia–Svájc.

1981. IV. 29.: Svájc–Magyarország.

1981. IV. 29.: Anglia–Románia.

1981. V. 13.: Magyarország–Románia.

1981. V. 20.: Norvégia–Magyarország.

1981. V. 30.: Svájc–Anglia.

1981. V. 3.: Románia–Norvégia.

1981. VI. 6.: Magyarország–Anglia.

1981. IX. 9.: Norvégia–Anglia.

1981. IX. 23.: Románia–Magyarország.

1981. X. 10.: Románia–Svájc.

1981. X. 14.: Magyarország–Svájc.

1981. X. 31.: Magyarország–Norvégia.

1981. XI. 7.: Svájc–Románia.

1981. XI. 18.: Anglia–Magyarország.

?: Norvégia–Svájc.

Sajnálatos: mind az angolok, mind a románok ellen a visszavágó idegenben lesz.

V. csoport: Olaszország, Jugoszlávia, Görögország, Dánia, Luxemburg. Kettő jut tovább. A csoport egyik rangadója november 15-én lesz: Olaszország–Jugoszlávia. Az olaszok egyébként négy mérkőzést játszanak ebben az évben, tehát a mérkőzéseiknek felét.

VI. csoport: Skócia, Svédország, Portugália, Észak-Írország és utólag ide tették Izraelt. Kettő jut a 16-os döntőbe. Itt már volt egy-egy meglepetés: Izrael döntetlent ért el Svédországban.

VII. csoport: Lengyelország, Német DK, Málta. Csak egy jut tovább: Lengyelország vagy NDK.

Tehát hat csoportból 2-2, a hetedikből egy megy tovább, s a rendező Spanyolország selejtező nélkül tagja a 24-es döntőnek. Így lesz a döntőben 14 európai ország.

AFRIKA

Szenegál–Marokkó, Zaire–Mozambik, Kamerun–Malawi, Guinea–Lesotho, Tunézia–Nigéria, Líbia–Gambia, Etiópia–Zambia, Niger–Szomália, Sierra Leone–Algéria, Ghana–Egyiptom, Kenya–Tanzania, Uganda–Madagaszkár ez volt, ill. van az első fordulóban. Több csapat már kiesett, ill. visszalépett. A II. fordulóban kapcsolódhat be: Közép-Afrika-i Köztársaság, Szudán, Togó és Libéria. A párharcok küzdelme addig megy, amíg kettő marad, innen ugyanis ezúttal kettő jut a 24-es döntőbe.

DÉL-AMERIKA

Négy csapat képviseli majd ezt a világrészt. Az egyik selejtező nélkül – a védő Argentína és a három csoportgyőztes.

I. csoport: Brazília, Bolívia, Venezuela.

II. csoport: Kolumbia, Peru, Paraguay.

III. csoport: Chile, Ecuador, Paraguay.

ÉSZAK-, KÖZÉP-AMERIKA ÉS KARIB-TENGERI ORSZÁGOK

Északi zóna: Egyesült Államok, Kanada, Mexikó.

Középzóna: Panama, Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras.

Karib I. csoport: Kuba, Surinam és a Grenada–Guyana párharc győztese.

Karib II. csoport: Haiti, Trinidad, Holland-Antillák.

Összesen két ország kerül tovább.

Selejtezőbeli ellenfelünk, Anglia válogatott csapatának egyik összeállítása. Áll balról: Neal, Shilton, Thompson Watson, Kennedy. Guggol: Wilkins, Francis, Coppell, Woodcock, Keegan, Mills

24-es döntő

ÁZSIA ÉS ÓCEÁNIA

I. csoport: Indonézia, Ausztrália, Fidzsi-szigetek, Új-Zéland, Tajvan.

II. csoport: Irak, Szíria, Bahrein, Katar, Szaúd-Arábia.

III. csoport: Kuvait, Irán, Thaiföld, Malaysia, Dél-Korea.

IV. csoport: Hongkong, Macao, Kínai NK, Koreai NDK, Japán, Szingapúr.

Összesen kettő jut a 24-es döntőbe.

Ellenfeleinkről

ANGLIA

Az angolokat mindannyian láthattuk az EB tévéközvetítésein. Csoportunkban ők a legerősebbek. Budapesten 1909-ben nyertek utoljára.

Felszabadulásunk előtt a magyar válogatott hat mérkőzést játszott az angolokkal. 1907-ben az első mérkőzés Budapesten: 0-7. 1909-ben két mérkőzés Budapesten: 2-4 és 2-8... 1912-ben, a stockholmi olimpián 0-7. 1934-ben az első magyar győzelem Budapesten: 2-1. A visszavágón Londonban 2-6.

1953-ban, az „évszázad mérkőzésén" a Wembley stadionban nagy magyar siker: 6-3. 1954-ben, a Népstadionban 7-1-es magyar győzelem – közvetlenül a svájci VB előtt. 1960-ban, szintén itthon: 2-0. Utána, 1962-ben VB-mérkőzés Chilében, Rancaguában. Tichy és Albert góljával 2-1-es magyar győzelem. Játszott Mészöly is, a jelenlegi szövetségi kapitány. Tehát négy magyar győzelem egymás után.

1965-ben Londonban 0-1... Az eddigiek mind elég régen... A közelmúlt? 1-4 Londonban közvetlenül az argentínai VB előtt.

Most a 13-ik magyar–angol Budapesten, a 14-ik pedig Londonban...

1912 és 1962 után most lesz a 3-ik és a 4-ik díjmérkőzés.

ROMÁNIA

– A fiúknak sürgősen meg kell tanulniok, hogy a labdarúgásban véget ért a művészkorszak. A korszerű játék feltételei szigorúak, a magukat kímélőknek nincs helyük ebben a játékban.

Ezt **Kovács István**, a román szövetség alelnöke, a román labdarúgás technikai vezetője, az Ajax volt vezetőedzője, a francia válogatott volt szövetségi kapitánya mondta közvetlenül az EB előtt Belgiumban, a Belgium–Románia válogatott mérkőzés után, amelyet júniusban játszottak. Pedig a románok nem is mozogtak rosszul. Szünetig 1-0-ra vezettek, s mindössze 2-1 arányban kaptak ki, a későbbi EB-döntős Belgiumtól. A belgák több romániai játékost dicsértek a mérkőzés után. Köztük például Bölönit...

A románok már hosszú idő óta készülnek a VB-re. Télen amerikai portyán voltak, áprilisban leváltották a válogatott csapat két edzőjét.

Még a nyáron is portyáztak... A román országos válogatott még sohasem nyert a magyar válogatott ellen. A felszabadulás előtt 3 találkozó, 2 magyar győzelem, 1 döntetlen. 1945 óta tíz mérkőzés... Budapesten 3 győzelem, 1 döntetlen, Bukarestben 3 magyar győzelem, 1 döntetlen, s egy magyar győzelem Belgrádban, no és egy magyar győzelem Turkuban.

1952-ben, a helsinki olimpia előtt a magyar és a román válogatott Turkuban elöselejtezőt játszott, s a később olimpiai bajnokságot nyert magyar válogatottnak talán ez volt a legnehezebb mérkőzése. Csak 2-1 arányban nyert Románia ellen.

1972-ben három EB-selejtezőt játszott egymással a két válogatott. Budapesten 1-1 volt az eredmény, Bukarestben 2-2, majd Belgrádban, a harmadik találkozón 55 ezer (!) néző előtt 2-1-es magyar győzelem. A válogatottunk mai kerettagjai közül **Bálint** mindhárom mérkőzésen játszott. A többiek még nem.

Most a 14-ik és a 15-ik magyar–román találkozó kerül sorra.

Az angol Brooking gólja a spanyolok elleni 2-1-es EB-mérkőzésen

Jól vették a bolgárok az első akadályt: Helsinkiben 2-0-ra nyertek a selejtezőn. Kosztadin a második góljukat lövi

SVÁJC

– Nagyon, nagyon elégedett vagyok! A csehszlovákok tartalékos összeállításban félvállról vették ellenünk a küzdelmet, s most a görögök lényegesen jobban játszottak. De a görögök gyors és sokszor erőszakos játéka ellen megtaláltuk az ellenszert, megérdemelten győztünk.

Ezt tavasszal **Leon Walker**, a svájci válogatott szövetségi kapitánya mondta az Európa-bajnokság előtt, amikor Svájc csapata 2-0-ra verte az EB-re készült görög válogatott, s előzőleg ugyancsak 2-0-ra győzött Csehszlovákia ellen. Játszottak még idén az NDK és Lengyelország ellen is, s noha mindkét mérkőzésen a svájci csapat volt a jobb, ellenfelük nyert.

Ez a néhány sor is mutatja, hogy a svájci válogatott sokat fejlődött a legutóbbi években.

Érdekes, hogy 1945 óta Svájc valamennyi mérkőzését elvesztette Magyarország ellen.

1945 előtt igen gyakoriak voltak a találkozók, mert mind Magyarország, mind Svájc (Olaszország, Ausztria és Csehszlovákia mellett) részt vett a sorozatban kiírt Európa Kupa mérkőzéseken, amelyért az országos válogatottak játszottak. 1945-ig 23 találkozó került sorra, 16 alkalommal a a magyar, 5 alkalommal a svájci válogatott nyert, s 2 mérkőzés döntetlent hozott. A gólarány 74-34 volt természetesen Magyarország javára.

1945 óta itthon 5 mérkőzés, 5 magyar győzelem, a gólarány 22-5. Svájcban szintén 5 mérkőzés, 5 magyar győzelem, a gólarány 13-6. De hogy a győzelem az utóbbi időkben már nehezebben ment, azt bizonyítja az 1974-ben Szolnokon elért 1-0 és az 1976-ban Lausanne-ban elért 1-0.

Most lesz majd a 34-ik és a 35-ik magyar–svájci találkozó.

NORVÉGIA

– Ma már Norvégia is jó terület a játékosszerzéshez – nyilatkozta nemrég egy nyugat-európai menedzser. Igen, Norvégiában is sokat fejlődött a labdarúgás a legutóbbi időkben.

Pedig… Norvégiában már 23 évvel ezelőtt is elvesztettünk VB-selejtezőt. 1957. június 12-én, Oslóban, 36 000 néző előtt a Faragó – Kárpáti, Mátrai, Kotász – Bundzsák, Berendi – Sándor, Hidegkúti, Tichy, Gilicz, Fenyvesi összeállítású csapatunk 2-1 arányban alulmaradt. Egyedül Tichy ért el gólt a magyar csapatból, ő is csak egyet. Igaz, még ebben az évben Budapesten, a VB-selejtező visszavágón 5-0-ra nyert válogatottunk, amely ekkor Grosics – Mátrai, Sipos, Dalnoki – Bozsik, Berendi – Sándor, Csordás, Machos, Hidegkúti, Lenkei összeállításban szerepelt. Csordás (2), Sándor, Machos és Falk (öngól) volt a gólszerző.

1970-ben és 71-ben EB-selejtezőt is játszottunk a norvégokkal. Oslóban 3-1, Budapesten 4-1 arányban nyert a magyar válogatott. Oslóban Rothermel – Noskó, Mészöly, Vidáts, Páncsics – Halmosi, Müller – Fazekas, Kocsis L., Bene, Nagy L. Budapesten pedig Géczi – Noskó, Páncsics, Vidáts, Juhász P. – Juhász I., Szűcs L. – Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbó összeállításban szerepeltünk. A két mérkőzésen különösen Bene volt eredményes, összesen három góllal.

A VB-re kibocsátott két spanyol bélyeg

Ezenfelül? 1912-ben, Oslóban 6-0. Ez volt az első találkozó. És egy mérkőzés 1955-ben, a nagy sikerű skandináv portyán: Norvégia 5-0, Svédország 7-2, Dánia 6-0. Finnország 9-1. Négy mérkőzésen 27 gólt ért el a magyar válogatott. Ilyen is aligha lesz már…

Hogyan végzett a négy ellenfelünk a legutóbbi EB selejtezőjében?

Anglia. Csak egy pontot vesztett, 15-öt szerzett. 2. Észak-Írország 9, 3. Írország 7, 4. Bulgária 5, 5. Dánia 4 pont. A döntők során: Belgium 1-1, Olaszország 0-1, Spanyolország 2-1. Ezzel nem kerültek a legjobb négy közé.

Románia. Csoportjukban: 1. Spanyolország 9, 2. Jugoszlávia 8, 3. Románia 6, 4. Ciprus 1 pont.

Svájc. Csoportjukban: 1. Hollandia 13, 2. Lengyelország 12, 3. NDK 11, 4. Svájc 4, 5. Izland 0 pont.

Norvégia. Csoportjukban: 1. Belgium 12, 2. Ausztria 11, 3. Portugália 9, 4. Skócia 7, 5. Norvégia 1 pont…

Ron Greenwood az angol válogatott szakvezetője – 1977 óta

Új, új

– Láttak-e az EB-n az angoloktól valami újat?

Erre a kérdésre így válaszoltak.

Mezey György: A játék néhány fontos részét pontosabban kidolgozták, mint elődeik. Gondolok itt például az úgynevezett pontrúgásokra, a szögletrúgásokra, a szabadrúgásokra. Többféle variációt láttunk tőlük.

Mészöly Kálmán: Sok gondot okoztak ellenfeleiknek a variációk tudatos váltogatásával is… Amikor például a szögletrúgáskor megnyújtották a labda ívét, a 16-os elé felfutó kapta a labdát, s kapásból megcélozta a kaput. Ebből lett az EB egyik legszebb gólja.

Még tartjuk a 6. helyet

Az argentínai gyenge szereplés ellenére Magyarország még tartja a 6. helyét, de csak jobb gólkülönbségével. Az eddigi 16-os (ill. 15-ös és 13-as) döntők mezőnyében részt vett országok szereplésének összesítése. Az első oszlopban a részvételek száma, azután a szokásos adatok: játszott, győzött, döntetlen, vesztett, gólok és pontszám.

1. Brazília	11	52	33	10	9	131-55	76
2. Német SZK	7	41	25	8	8	97-55	58
3. Olaszország	9	36	20	6	10	62-40	46
4. Argentína	7	29	14	5	10	55-36	33
5. Uruguay	7	29	14	5	10	57-39	33
6. Magyarország	7	26	13	2	11	73-42	28
7. Svédország	7	28	11	6	11	48-46	28
8. Anglia	6	24	10	6	8	34-28	26
9. Jugoszlávia	6	25	10	5	10	45-34	25
10. Hollandia	4	16	8	3	5	32-19	19
11. Lengyelország	3	14	9	1	4	27-17	19
12. Szovjetunió	4	17	8	3	6	26-19	19
13. Ausztria	4	18	9	1	8	33-36	19
14. Csehszlovákia	6	22	8	3	11	32-36	19
15. Franciaország	7	20	8	1	11	43-38	17
16. Chile	5	18	7	3	8	23-24	17
17. Spanyolország	5	18	7	3	8	22-25	17
18. Svájc	6	18	5	2	11	28-44	12
19. Portugália	1	6	5	—	1	17- 8	10
20. Mexikó	8	24	3	4	17	21-62	10
28. Románia	4	8	2	1	5	12-17	5
39. Norvégia	1	1	—	—	1	1-2	o

Az 1945 előtti Németországot természetesen külön kezeltük, nem számítottuk az NSZK-hoz. Így összesen 47 ország csapata vett eddig részt a VB-k végküzdelmében.

Egy kérdés, miként lehetséges az, hogy Norvégia csak egyszer indult és csak egy mérkőzést játszott. 1938-ban, a franciaországi VB döntőinek első fordulójában a norvégok az olaszok ellen játszott. 90 perces játék után 1-1-re állt a küzdelem, s a hosszabbításban lőtt góljukkal az olaszok 2-1-re nyertek, a norvégok pedig kiestek. Érdekesség: később olaszok nyerték a VB-t, s a döntőt Magyarország ellen játszották: 4-2 volt az eredmény Olaszország javára.

A fenti táblázatban a legjobb 20 közül tizenöt az európai, négy dél-amerikai és egy észak-amerikai.

11 VB legjobbjai

Eddig 11 VB került sorra, s ezek közül 6 Európában, 5 pedig Dél- és Észak-Amerikában, végküzdelem színhelye hatszor Európa, ötször pedig Dél- és Közép-Amerika volt.

I. 1939., Montevideóban világbajnok: **Uruguay**, 2. Argentína, 3. Jugoszlávia (13 résztvevő).

II. 1934., Olaszországban világbajnok: **Olaszország**, 2. Csehszlovákia, 3. Németország (16).

III. 1938., Franciaországban világbajnok: **Olaszország**, 2. Magyarország, 3. Brazília (15).

IV. 1950. Brazíliában világbajnok: **Uruguay**, 2. Brazília, 3. Svédország (13).

V. 1954-ben, Svájcban világbajnok: **NSZK**, 2. Magyarország, 3. Ausztria.

VI. 1958-ban, Svédországban| világbajnok: **Brazília**, 2. Svédország, 3. Franciaország (16).

VII. 1962-ben, Chilében világbajnok: **Brazília**, 2. Csehszlovákia, 3. Chile (16).

VIII. 1966-ban, Angliában világbajnok: **Anglia**, 2. NSZK, 3. Portugália.

IX. 1970-ben, Mexikóban világbajnok: **Brazília** (végleg megnyerte a Jules Rimet Kupát), 2. Olaszország, 3. NSZK (16).

X. 1974-ben, az NSZK-ban világbajnok: **NSZK**, 2. Hollandia, 3. Lengyelország (16).

XI. 1978-ban, Argentínában világbajnok: **Argentína**, 2. Hollandia, 3. Brazília (16).

Eddig a rendező ország ötször nyerte meg a világbajnokságot. Európai a tengeren túl még nem bizonyult a legjobbnak, viszont Európában a brazilok egyszer már nyertek VB-t.

Talán a románok játszották eddig a legtöbb előkészületi mérkőzést. Brüsszelben csak 2-1-re kaptak ki a belgáktól. Itt a belga Ceulemanst Bölöni és Stefanescu igyekszik feltartani

14 város 17 stadionjában

A XII. VB abban is különbözik a többitől, hogy a döntők közel egy hónapig tartanak. A rajt 1982. június 13-án Barcelonában lesz, s a megnyitó mérkőzésen Argentína, a védő játszik majd az egyik, csoportbeli ellenfelével.

A 24 ország csapatát ugyanis hat négyes csoportba sorsolják, s minden csoportból a csoportgyőztes jut tovább. A hat csoport mérkőzései június 3, vasárnap és június 25, péntek között kerülnek sorra.

I. csoport

Vigo (249 000 lakos) és **La Coruna** (200 000) városában. Vigóban 56 790, La Corunában 34 190 néző fér el a stadionban.

II. csoport

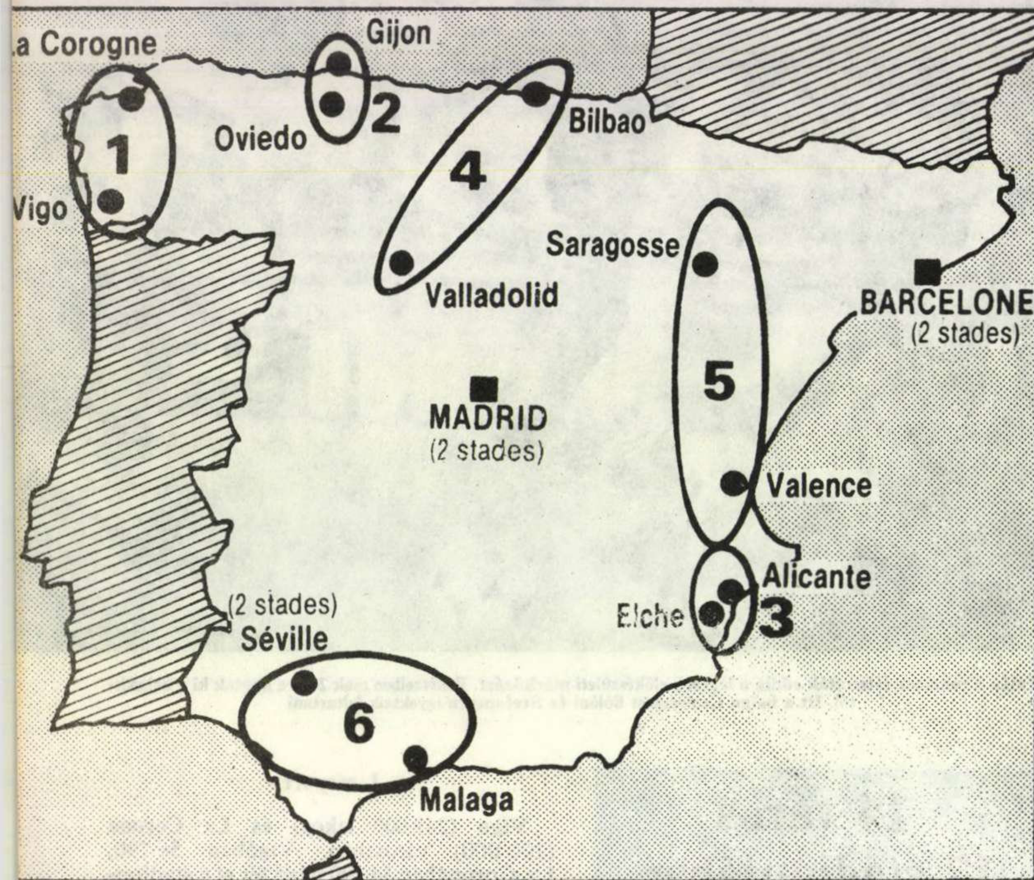
Gijón (196 000) és **Oviedo** (188 000) városában, a gijoni stadionban 45 153 néző fér el, a másikban 34 190.

III. csoport

Alicante (293 000) és **Elche** (250 000) színhellyel. 35 886 és 40 000 a befogadóképesség.

Joao Havelange, a FIFA elnöke gyakran látogat Spanyolországba, a VB előkészületeinek megtekintésére. Itt Pablo Portával, a spanyol labdarúgó szövetség és a szervező bizottság elnökével (jobbról) beszélget

A VB színhelyének 14 városa, a számokkal az I. forduló hat csoportjának 12 városa (A nevek francia nyelven)

IV. csoport

Bilbao (582 000) és **Valladolid** (383 000) színhellyel. Bilbaóban 46 223 néző fér el a San Mames stadionban, Valladolidban csak 29 990.

V. csoport

Zaragoza (730 000 lakos), a La Romareda stadion 41 806 nézővel, **Valencia** (862 000), a Luis Casanova stadionban 47 542 fér el.

VI. csoport

Sevilla (688 000), itt a Sanchez Pizjuan stadionban, ahol a Sevilla FC rendezi a mérkőzéseit, 68 110 a férőhely, a Benito Villamarin stadionban, ahol a Betis van otthon 60 253 a férőhely.

Középdöntő

Csak két város négy stadionja a színhely. **Madrid** (4 504 000). A Santiago Bernabeu-stadion, azaz a Real Madrid otthona VB idejére 90 800 nézőt fogad be. A Vicente Calderón, az Atletico Madrid otthona 65 695 férőhellyel.

Barcelona (1 953 000). A Nou Camp, azaz a Barcelona FC stadionja 97 679 néző részére és az Espanol stadion 40 400 néző részére.

A két városban négy csoportban három-három ország csapata játszik egymással, június 28. és július 5. között.

Elődöntő, döntő

Barcelonában és Sevillában játszik egymással a középdöntő négy csoportgyőztese július 8-án, majd a döntő július 11-én, vasárnap lesz Madridban.

Nagy meglepetésre Stockholmban 1-1-re végződött a Svédország–Izrael VB-selejtező. Ramberg-et (7), a svédek jobbszélsőjét szerelik

Most várható a gólátlag emelkedése

Az utóbbi években esett, illetőleg megállt a VB döntőinek gólátlaga.

1930-ban 3,88 gól jutott átlagban egy-egy mérkőzésre. 1934-ben már 4,11, 1938-ban 4,66, 1950-ben kerek 5 gól. A csúcs 1954-ben Svájcban volt: 5,38. Ekkor például a magyar válogatott az öt mérkőzésén összesen 27 gólt ért el, s ezzel nem kis mértékben segítette elő ezt az emelkedést. Innen kezdve fokozatos visszaesés:

1958-ban:	3,68
1962-ben:	2,78
1966-ban:	2,78
1970-ben:	2,96
(némi emelkedés)	
1974-ben:	2,55
1978-ban:	2,55

Most hogy 24 csapat kerül a végküzdelembe, nyilván emelkedés lesz, hiszen több olyan ország csapata juthat Spanyolországba, amely a legjobbak ellen szinte esélytelenül veszi majd fel a küzdelmet.

Woodcock az NSZK-ban szerepel ugyan, de az angol válogatottban Budapesten is bemutatkozhat a VB-selejtezőn

Merre tart a gladiátor-labdarúgás?

Érdekességek, tanulságok, színfoltok, vélemények a döntőről és egyebekről

A kérdésre nehéz egyértelműen válaszolni. Egy azonban biztos: **át kell értékelni a szép játékról alkotott eddigi véleményünket.** Az Angol Kupa-, a KEK és a BEK-döntő, mindenkit meggyőzhetett arról, hogy a régi értelemben vett látványosságot már száműzik a labdarúgás kelléktárából. Nem szeretnék nosztalgiát kelteni a régi iránt, de nekem sehogyan sem tetszik az, ahogyan ez a játék, a szó igaz értelmében **csak** küzdelemmé alakul. Ami **leginkább szembetűnő, az a támadójáték nagymérvű visszaesése.** Nincsenek, vagy alig vannak vérbeli szélsők, robbanékony, gólerős középcsatárok. Kevés a lövés, kevés az ötletes kombináció és kevés a gól! Az említett három mérkőzésen csupán két gól született. **Két gól – négy és fél óra alatt!**

Madridban annak a reményében foglaltam helyet a Bernabeu-stadion lelátóján, hogy a **Nottingham Forrest–Hamburg SV** mérkőzésen végre nemcsak heves harcot látok, hanem jó, szép, élvezetes játékot is. És ezt elsősorban a technikás, kulturált labdarúgást játszó HSV-től vártam. Arra ugyanis számítottam, hogy az angolok inkább a védekezésre összpontosítanak majd. De hogy ennyire, ezt aztán igazán nem gondoltam. Egyszerűen védekezéssel akartak győzni, s hosszú perceken át kísérletet sem tettek támadásvezetésre. **És a mai futball nagy igazságtalanságának tartom, hogy mégis győzni tudtak.**

Igaz, csodálatosan védekeztek. **Kubala** meg is jegyezte: **„Mesterien csinálják, de ezek arra játszanak, hogy ne kapjanak ki!"** Valóban úgy tűnt, mintha már egy győzelemmel érkeztek volna Madridba, s itt egy döntetlennel is elhódíthatták volna a kupát. Aztán a gömbölyded **Robertson** egyszer eltalálta a kapufát, a labda befelé pattant, **s övék lett a díszes, hatalmas serleg.**

Nem akarom lebecsülni az angolok teljesítményét, mert **amit játszottak, azt nagyon tudatosan, szívósan, gyorsan, szívvel, fegyelmezetten tették, s két sávban olyan áthatolhatatlannak tűnő falat húztak a HSV elé, hogy ember volt a talpán, aki mindkettőn átverekedte magát. Béklyókat raktak a nyugatnémetek lábára, s a Fortuna is velük volt.**

Madridban is azt láttam, amit számos más mérkőzésen. Egyre inkább **tért hódít a totális labdarúgás – védekezésben!** Amikor a játékosok elvesztik a labdát, hanyatt-homlok rohannak hátra. **A saját térfelükön mindenkiből védőjátékos lesz, akinek szent kötelessége, hogy minden zsebkendőnyi területért megharcoljon, s heves harc, kemény ütközések közben megszerezze a labdát.** A bökkenő az, hogy ez a totalitás a támadójáték kibontakoztatásában már nem nyilvánul meg. **A labda birtokában nem lódul meg az egész csapat, a védők többségéből nem válik támadó,** s néhány villámgyors helycserétől eltekintve, kevés a mozgásban, a vállalkozásban a kötetlenség, a támadók, a labda birtokosai, az ellenfél térfelén képtelenek emberfölényt kialakítani, legfeljebb csak kiegyenlítik az ellenfélét. **Ez a játékfelfogás nem az építést tartja elsődlegesnek, hanem a rombolást!**

Gladiátorok, fizikailag pompásan felkészített, gyors, kemény, küzdőképes játékosok viaskodnak egymással, ellenük kifinomult technikával is nehéz boldogulni. **Ennek a harcnak, az óriási küzdelemnek is megvan a maga érdekessége és – ha úgy tetszik – a „szépsége".** De meggyőződésem, hogy **átütő sikert majd az a játékfelfogás arat, amely higanymozgásra, robbanékony megugrásokra, gyors, pontos, ötletes összjátékra lesz képes. És, amely a támadást, a gól elérését tűzi ki célul** még akkor is, ha nagyon helyesen, különös gondot fordít a játék egyik alapját képező, biztonságos védekezésre.

A Nottingham kapitánya, Mac Govern a kupával

Győzni – mindenáron!

A BEK-döntő tehát csalódást okozott. Emiatt nemcsak a szurkolók, hanem a szakemberek is keseregve hagyták el a nézőteret. L. Cesar **Menotti,** az argentinok nyurga kapitánya, éppúgy csóválta a fejét mint **Kubala** László, vagy az NSZK szakvezetője J. **Derwall.** Mindenki méltatlankodott. Meglehetősen általános volt az a vélemény, amelyet Menotti fogalmazott meg: **„Egyik csapat sem reprezentálta méltóképpen országa labdarúgását!"**

Kubala azt a gondolatot fejtegette, hogy a pénz utáni sóvárgás halomra rombol mindent. Nem érdekli a csapatokat semmi más, csak a győzelem, s nem érdekes, hogy ezt milyen eszközökkel, milyen módon harcolják ki. És hogy ez mennyire így van, azt Cloughnak néhány korábbi megnyilvánulása is bizonyítja. Íme az egyik: **„Kit érdekel, hogy milyen játékkal győztünk... A lényeg az, hogy másodszor is mi vagyunk Európa legjobb csapata..."**

Ismét bajnok a Real Madrid. Elöl három játékos, Benito, Sabido, Angel. Jobbról, a háttérben, fehér ingben Boskov

Színfolt a Bernabeu stadion lelátójáról

Mondhatná valaki, hogy Cloughnak igaza van. De én azt vallom, hogy nincs! A Bernabeu-stadionban sajnos, nem volt telt ház, s akik a tévén nézték végig a mérkőzést, egyáltalán nem bánták meg, hogy nem ültek a lelátón. Ily módon megtakarították húsz dollárt, s kevesebbet bosszankodtak. Madridban is igaz az a mondás, hogy a közönség a pénzéért szórakozni akar, mégpedig jól. És a küzdelem hevessége, a nagy iram, nem kárpótolja a nézőt, a látványosság elmaradásáért. Bennem is csak az marad meg, milyen nagyszerűen védett **Shilton**, s milyen nagy volt a ceremónia a mérkőzés után, az angolok milyen önfeledten csókolgatták a kupát, a nyugatnémetek pedig bánatukban összeomlottak Branko **Zebec**, az edzőjük pedig révetegen, üveges szemekkel tekintett maga elé.

Netzer népszerűsége

A madridi közönség, inkább a hamburgiaknak szurkolt. Úgy gondolták, a HSV győzelme némi szépségtapaszt jelent majd számukra, hiszen a Realt a döntőbejutástól éppen a HSV ütötte el. És hát a nyugatnémetek menedzsere az a Güntner **Netzer**, aki valamikor még a Realban rúgta a labdát.

Netzer egyébként nagy utat tett meg hét év óta. Amikoris elhagyta a hazáját, s a Realba szerződött, a nyugatnémet szurkolók sehogyan sem tudták ezt megbocsátani neki. Ennek egyik legdurvább megnyilvánulási formája az volt, hogy a gladbachi templom kapujára kiakasztották Netzer képét, s ezt a felírást pingálták alá: **„Te vagy a nemzet szégyene!..."**

Azóta persze Netzer vezetőként nagy sikereket ért el, olyannyira, hogy manapság már az európai futball egyik vezéregyéniségének tartják. Így fogadták Madriban is. Nyilatkozataival tele voltak a lapok. Netzer azt remélte, hogy a döntőben megtáncoltatják majd az angolokat. És amikor ez nem sikerült, érthetően lehangolt volt. A 0-1-et így magyarázta:

– Mindig tudtam, hogy a futball nem igazságos játék, de most végleg meggyőződhettem róla. Az a csapat nyert, amely az egész mérkőzésen semmit nem tett az építés, a támadások, a kezdeményezések érdekében, hanem csak rombolt, arra törekedett, hogy meghiúsítsa az ellenfél támadásait. Az angolok tízszer nem jöttek át a félpályán, s most úgy ünneplik őket, mint Európa legjobbját. Pedig mindenki láthatta, hogy ez nem igaz. Egykapura játszottunk, nekünk voltak helyzeteink. Most már mindegy. Majd jövőre!

Shilton reflektorfényben

A BEK-döntőt hamar el lehet felejteni, Peter Shiltont a Nottingham kapusát, s teljesítményét azonban aligha. Nyugodtan el lehet mondani, hogy remek védései láttán, sokan vörösre tapsolták a tenyerüket. A mérkőzés után – már felöltözve – alig tudott kikeveredni az újságírók gyűrűjéből. Röpködtek felé a kérdések. És legtöbbjüket nem hagyta megválaszolatlanul.

– Mivel érdemelték ki az 1-0-át?

– Remekül védekeztünk, bevehetetlen várnak bizonyult a kapunk és sokkal keményebbek, gyorsabbak voltunk mint ellenfeleink.

– Önnek milyen utasítást adott Clough? Mosolygott.

– Minden lövést védjek ki! És teljesítettem, nem?

– A HSV nyomasztó fölényben játszott. Nem félt a vereségtől?

– Nem is gondoltam rá, mert minden idegszálammal a játékra összpontosítottam.

– Nem érzi magát fáradtnak?

– Idegileg igen, de fizikailag egyáltalán nem.

– Mit szól ahhoz, hogy menedzserük a világ legjobb kapusának tartja?

– Nagyon örülök neki, de ez aligha igaz.

– És arról mi a véleménye, hogy **Greenwood** jobban bízik **Clemeceben?**

– Nem tudom, így van-e? De ha igen, az ő dolga.

Amikor elköszönt – megtapsolták.

Szuszát hívják

Igazán nagyszerű érzés volt tapasztalni, hogy **Szusza** Ferencnek, a magyar válogatott technikai vezetőjének, még mindig milyen nagy a tekintélye a nemzetközi labdarúgó életben. Köztudott, hogy Szusza hét éven át edzősködött Spanyolországban, hosszú időn át a Betis, majd az Atletico Madrid oktatójaként. Itt is, ott is olyan sikereket ért el, amelyeket még most sem felejtettek el a labdarúgás kedvelői. Szusza – aki a BEK-döntőre érkezett Madridba – az utcán nem győzte fogadni az üdvözléseket, mert sokan felismerték.

Amikor véget ért a döntő, riporterek serege vette körül Szuszát, kíváncsiak voltak a véleményére:

Bonhof és Brady egymással szemben

A győzelmet jelentő 11-es, Arias lőtte Lenning mellett

– Játék nem volt, küzdelem viszont igen. Ez a mai futball. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy lemondhatunk a látványos játékról. Az angolok kockázatos taktikát választottak, hiszen az a csapat, amelyik védekezésre rendezkedik be, rendszerint pórul jár. Most mégsem ez történt. Egy szerencsés lövés elég volt a győzelemhez. Nehéz magyarázatát adni annak, hogy miért a Nottigham nyert. Az egyik ok mindenesetre az volt, hogy hálójukat Shilton védte. Egy biztos, ez a mérkőzés nem volt a labdarúgás igazi propagandája. Meggyőződésem egyébként, hogy mindkét csapat sokkal többet tud, mint amennyit a döntőben produkált. Nagyon sajnálom Zebecet, borzasztó lehetett neki ott a kispadon.

Utószóként még annyit: Szuszát hívják és visszavárják Madridba.

Miért ment di Stefano?

De túl a BEK-döntőn, nézzünk néhány más érdekességet.

Amikor a derék Alfredo **di Stefano** Brüsszelben belekortyolt a hatalmas ezüstkupába, aligha gondolt arra, hogy KEK-győzelem ide, KEK-győzelem oda, napjai **Valenciá**ban meg vannak számlálva. Hazaérkezésüket még diadal kísérte, a lapok hozsannákat zengtek, az AS című színes lap, remek képekben örökítette meg az **Arsenal** elleni 0-0-át követő 11-esek drámai történetét. És di Stefano csaknem minden oldalon látható volt. A kispadon verejtékezve, üvöltve, hadonászva, majd a túláradó öröm perceiben mosolyogva.

Róla egyébként azt tartják, hogy óriási energiát fektet az edzői munkába. Ennek van is eredménye, hiszen hazájában is volt már bajnokcsapat edzője, s évekkel ezelőtt a Valenciával is elhódította már az elsőséget a nagy versenytársak elől. És most jött a KEK-győzelem. Alfredo feltehetően már gázsijának jelentős emelésére gondolt, amikor a BEK időszakában váratlanul megjelent a hír a lapokban: **„Nem biztos, hogy Alfredo marad!"**

Akkoriban többen feltételezték, hogy di Stefano követelései túlságosan nagyok, s ezért kétséges a szerződtetése. Később aztán kiderült, hogy nem erről van szó. Az egyesület elnöke ugyan nagyon kedvelte Alfredót, de vezető társai már kevésbé. Az egykori nagyhírű játékosnak és edzőnek többször nézeteltérése volt a játékosokkal is, amiben jelentősen közrejátszottak szenvedélyes, ügybuzgó igyekezetében elkövetett túlkapásai. De nem ez volt a legnagyobb baj, hanem az: a csapat a bajnokságban csak közepesen, inkább mérsékelten szerepelt és kiesett a spanyol kupából is. És noha megnyerte a KEK-et, a döntőben éppolyan gyengén játszott, mint a bajnoki mérkőzések többségén. Emiatt a nézőtéren is volt zúgolódás, mindenki többet igényelt, látványosabb játékot egy olyan csapattól, amelynek Kempes és Bonhof volt a vezére. Igaz, a KEK elhódítása után

A hamburgiak edzése Madridban. Hidien próbálja Keegant visszahúzni.

sok mindent megbocsátottak a játékosoknak. Alfredónak azonban még sem újították meg a szerződését! Lehet, hogy aligha bánja, mert van ajánlata elég. Mégpedig: busás összegekkel.

Boskov csillaga felragyogott

A spanyol első ligában csupán két olyan edző tevékenykedett, aki nem vallhatja magát az ország állampolgárának. Az egyik Vujadin **Boskov**, a jugoszlávok egykori kitűnő fedezete, aki játékosként **Bozsik** József időszakában is sokat hallatott magáról, s Európa egyik legjobbja volt.

Boskov az edzői pályán is boldogult, s ennek elismeréseként hazájában egy ideig rábízták a szövetségi kapitányi tisztet is. Aztán volt edző Hollandiában, majd Spanyolországban a Zaragozánál. Nos, egy évre megpróbálkozott vele a nagyhírű Real Madrid is. És Vujadin sorsa sokáig válságos volt, mert a **Sociedad** az utolsó pillanatig veszélyeztette a Real elsőségét, olyannyira, ha az utolsó előtti fordulóban Sevillában győzött volna – első! Úgyszólván az utolsó percekben dőlt el, hogy a Real a bajnok.

Amikor megérkeztem Madridba, nyomban felhívtam telefonon. Gratuláltam. Lelkendezve beszélt: **„Nagyon boldog vagyok, mert a bajnokság számomra minden vonatkozásban sokat jelent, de örömöm csak akkor lesz teljes, ha megnyerjük a spanyul kupát is. Szombaton legyen ott a Bernabeuban, mert nagy mérkőzést láthat majd az Atletico ellen. Érdemes lesz végignézni...”**

Hát ott voltam, s azóta köztudott, hogy a Real milyen szerencsés körülmények között nyert, hiszen a hosszabbításban, 0-0 állásnál, a 109. percben az Atletico brazil csatára, **Dirceu** 11-est hibázott.

Másnap megint beszéltünk telefonon. Boskov kitalálta a gondolatom: **„Tudom, hogy most nem indokolt a gratuláció, de a lényeg az, hogy a rendkívül küzdelmes mérkőzésen nyertünk egy jó Atletico ellen. A pályán és a kispadon, szerencsére is szükség van. És nekünk most igazán bőviben volt...”**

A Real végül megnyerte a kupát is.

Boskov szerződését két évre meghosszabbították. Csillaga most fényesen ragyog, pedig egy időben majdnem elhomályosult.

1. Maradona, 2. Keegan, 3. Kempes

Madridban, Barcelonában, Valenciában és másutt is óriási pénzekért vásárolnak neves, nagytudású csillagokat, hogy jobb legyen a csapat, több legyen a közönség a lelátókon, látványosabb legyen a szórakozás és sikerüljön a helytállás a nemzetközi porondon, a különféle kupákban is. A foci ugyanis nagy üzlet lehet, ha a játékosok, s a csapat sorsa, szakmailag és anyagilag jó kezekben van.

A nagy befektetés persze nem mindig térül meg, s ilyenkor jön az eladósodás, a hírességek kiárusítása. Spanyolországban főleg a Real és a Barcelona között nagy a versengés. Hajszolják a nagy menőket.

Az AS című lap közölt egy olyanfajta ranglistát, amely azt tükrözi, mire taksálják pénzben azokat, akik pillanatnyilag a világ legjobbjai közé sorolhatók. Mondani se kell, a lista nagyon érdekes, s természetesen szubjektív.

Az éllovas az argentinok szemetenye, a fiatal **Maradona**, akit a lap 8 millió dollárra értékel. A második az angol **Keegan**, akit 4 millióra tartanak, míg harmadik az ugyancsak argentin **Kempes** 3 és fél millióval.

A BEK-döntő után Madridban Keeganről sok bíráló szó esett, miként Kempesről is a brüsszeli csata után. Nem csoda, mindketten csak árnyékai voltak önmaguknak. De azért Kempest minden áron meg akarják tartani. A Valencia elnöke így nyilatkozott: **„Mario nem eladó, mert egyszerűen nincs ára...”**

Úgy hírlik, hogy a Barcelona nem nyugszik addig, amíg meg nem szerzi az új üstököst, Maradonát. Hererra ugyanis kijelentette: vele nemcsak a bajnokságot nyernék meg, hanem a BEK-et is elhódítanák a Nottingham Forresttől.

Clough, az angolok éles nyelvű menedzsere, erre bizonyára azt felelné: **„Bárkié lesz Maradona, a BEK-et harmadszor is mi nyerjük!”**

És lehet, hogy valójában így lesz.

A BEK-győztes Nottingham Forest

BEK

Védők. 1955–56 és 59–60 között ötször egymásután: **Real Madrid** (spanyol); 60–61 és 61–62, kétszer: **Benfica** (portugál); 62–63: **Milan** (olasz); 63–64 és 64–65, kétszer: **Internazionale** (olasz); 65–66: **Real Madrid**; 66–67: **Celtic** (skót); 67–68: **Manchester United** (angol); 68–69: **Milan**; 69–70; **Feyenoord** (holland); 70–71, 71–72, 72–73, háromszor: **Ajax** (holland) 73–74, 74–75, 75–76, háromszor: **Bayern München** (NSZK-beli); 76–77, 77–78, kétszer: **Liverpool** (angol); 78–79: **Nottingham** (angol). A 79–80. a 25. kiírás. Selejtező: Dundalk (skót)–Linfield (észak-ír) 1-1, 2-0. (Rövidítések mindhárom táblázatban: ig = idegenben rúgott góllal ment tovább; h = hosszabbítás után; t = 11-es rúgások döntöttek.)

Párosítás	I. forduló
Nottingham (angol) – Öster (svéd)	Nottingham 2-0, 1-1
Arges P. (román) – AEK (görög)	Arges 3-0, 0-2
Servette (svájci) – Beveren (belga)	Servette 3-1, 1-1
D. Berlin (NDK-beli) – Ruch (lengyel)	D. Berlin 2-3, 2-0
Strasbourg (francia) – IK Start (norvég)	Strasbourg 2-1, 4-0
Dukla Praha (csehszl.) – Ú. Dózsa (magyar)	D. Praha 2-3, 2-0
Omonia (ciprusi) – Differdingen (luxemb.)	Omonia 1-2, 6-1
Ajax (holland) – IK Helsinki (finn)	Ajax 8-1, 8-1
Celtic (skót) – P. Tirana (albán)	Celtic 0-1, 4-1
Dundalk (ír) – Hibernian	Dundalk 2-0, 0-1
Real Madrid (spanyol) – Levszki Szófia (bolgár)	Real Madrid 1-0, 2-0
Porto (portugál) – Milan (olasz)	Porto 0-0, 1-0
Vejle (dán) – Austria Wien (osztrák)	Vejle 3-1, 2-1
Hajduk Sp. (jugoszl.) – Trabzonspor (török)	Hajduk 1-0, 1-0
Liverpool (angol) – D. Tbiliszi (szovjet)	D. Tbiliszi 1-2, 3-0
Valur (izlandi) – Hamburg (NSZK-beli)	Hamburg 3-0, 2-1

II. forduló
- Nottingham 2-0, 2-1
- D. Berlin 2-1, 2-2
- Strasbourg 0-1, 2-0, h
- Ajax 10-0, 0-4
- Celtic 3-2, 0-0
- Real Madrid 1-2, 1-0, ig
- Hajduk 2-0, 1-2
- Hamburg 3-1, 3-2

Negyeddöntő
- Nottingham 0-1, 3-1
- Ajax 0-0, 4-0
- Real Madrid 0-2, 3-0
- Hamburg 1-0, 2-3, i

Elődöntő
- Nottingham 2-0, 4-1
- Hamburg 0-2, 5-1

Döntő
Madrid, május 28. Nottingham 1-0

KEK

Védők. 1960–61: **Fiorentina** (olasz); 61–62: **Atletico Madrid** (spanyol); 62–63: **Tottenham** (angol); 63–64: **Sporting L.** (portugál); 64–65: **West Ham United** (angol); 65–66: **B. Dortmund** (NSZK-beli); 66–67: **Bayern München** (NSZK-beli); 67–68: **Milan** (olasz); 68–69: **Slovan Bratislava** (csehszlovák); 69–70: **Manchester City** (angol); 70–71: **Chelsea** (angol); 71–72: **G. Rangers** (skót); 72–73: **Milan**; 73–74: **1. FC Magdeburg** (NDK-beli); 74–75: **Dinamo Kijev** (szovjet); 75–76: **Anderlecht** (belga); 76–77: **Hamburger SV** (NSZK-beli); 77–78: **Anderlecht**; 78–79: **Barcelona** (spanyol); **79–80, a huszadik kiírás. Selejtező: G. Rangers (skót)–Lilleström (norvég) 1-0, 2-0.**

Párosítás	I. forduló
Arsenal (angol) – Fenerbahce (török)	Arsenal 2-0, 0-0
Wrexham (wales-i) – Magdeburg (NDK-beli)	Magdeburg 2-3, 5-3, h.
Panioniosz (görög) – Twente (holland)	Panioniosz 4-0, 1-3
Waterford (ír) – Göteborg (svéd)	Göteborg 1-0, 1-1
Rijeka (jugoszláv) – Beerschot (belga)	Rijeka 0-0, 2-1
Innsbruck (osztrák) – Lok. Kosice (csehszlovák)	Lok. Kosice 2-1, 1-0
Juventus (olasz) – Rába ETO (magyar)	Juventus 2-0, 1-2
Arka Gdynia (lengyel) – Beroe Sz. Z. (bolgár)	Beroe 2-3, 2-0
Cliftonville (észak-ír) – Nantes (francia)	Nantes 1-0, 7-0
Young Boys (svájci) – Steaua Bukar. (román)	Steaua 2-2, 6-0
Vlaznia (albán) – Dinamo Moszkva (szovjet)	D. Moszkva játék n.
Sliema W. (máltai) – Boavista (portugál)	Boavista 1-2, 8-0
Barcelona (spanyol) – Akranes (ciprusi)	Barcelona 1-0, 5-0
Reipas Lahti (finn) – Arisz B. (luxemburgi)	Arisz 1-0, 1-0
G. Rangers (skót) – F. Düsseldorf (NSZK-beli)	Rangers 2-1, 1-0
BK 1903 (dán) – Valencia (spanyol)	Valencia 2-2, 4-0

II. forduló
- Arsenal 2-1, 2-2
- Göteborg 0-1, 2-0
- Rijeka 0-2, 3-0
- Juventus 0-1, 3-0
- Nantes 3-2, 2-1
- D. Moszkva 0-0, 1-1 ig
- Barcelona 4-1, 7-1
- Valencia 1-1, 3-1

Negyeddöntő
- Arsenal 5-1, 0-0
- Juventus 0-0, 2-0
- Nantes 2-0, 2-3
- Valencia 1-0, 4-3

Elődöntő
- Arsenal 1-1, 1-0
- Valencia 1-2, 4-0

Döntő
Brüsszel, május 14. 0-0, h 11-esekkel Valencia 5-4

Volt egy döntő Brüsszelben

Egy elvesztett kupadöntővel a lábukban érkeztek az **Arsenal** játékosai Brüsszelbe, a spanyol **Valencia** labdarúgói kipihenten, és mindkét csapat a győzelem vágyától fűtve. Nem volt nagy játék, csak időnként izgultak a semleges nézők, a védők remekeltek mindkét oldalon. A spanyolok közül **Tendillo** és **Arias** verte vissza a legtöbb rohamot, és **Pereira** is nagyszerűen védett, az angolok közül **O'Leary** és **Young** „hidegre tette" a nagyhírű **Kempest, Bonhof** sem tudott igazán kibontakozni, végül tizenegyes rúgások döntöttek. Ma már sporttörténet, végül a spanyolok bizonyultak jobbnak a büntetőrúgások során: az első sorozatban Kempes és Brady hibázott, majd valamennyi játékos belőtte a labdát a kapuba, a hatodik lövésre Arias és Rix állt a labda mögé, a spanyol nem hibázott, a kitűnő Rix lövését Pereira hárította. A kupát a Valencia nyerte, külön érdekesség, hogy a klub a szép szereplés után azonnal felmondott az edzőnek, a felejthetetlen **Di Stefanó**nak.

A KEK-döntő egyik érdekessége a két szurkoló tábor hangpárbaja, összecsapása volt, részleteiben erről szeretnék most írni.

Nem akarom felmenteni őket! Elrettentő, amit időnként a labdarúgás szurkolóinak fékezhetetlenségéről hallunk. Igaznak kell elfogadnom a vádat, **a vandalizmusban az angol szurkolók járnak az élen**, fittyet hányva őseik, az angol ember hagyományos mértékletességére. Közülük is a **liverpooliak** és a **manchesteriek** a leghírhedtebbek, de nem mennek a szomszédba randalírozást tanulni a **londoni**ak, vagy más településből valók sem. Kétségtelen, a szigetországból indult sajnálatosan világot meghódító útjára a negatív szurkolói magatartás. Ha tetszik, ha nem ez tény! Azt is feltétlenül el kell fogadnunk, hogy nem véletlenül, mert e viselkedésnek előzményei vannak, amelyekre beatkoncertek, rockösszejövetelek és nem utolsó sorban politikai harcok kísérőjelenségeként már felfigyelt a közvélemény. A repülőgépeltérítések, a politikai terrorizmus évtizedében, az emberrablásokról, az erőszakos bűncselekményekről írt beszámolók a napilapokban elfoglalták a helyet, ezek mellett a felelőtlen szurkolók rosszcselekedeteiről érkezett közlemények legfeljebb a sportrovatok legalján számíthattak némi érdeklődésre.

Éppen az olaszországi Európa-bajnokságról, Torinóból közvetített egyik csoportmérkőzésen kellett a helyi rendőrségnek erélyesen fellépnie a

szesz mámorában verekedést

provokáló angol szurkolókkal szemben. A rohamrendőrök végül könnygázpatront vetettek be, csak így tudták megfékezni az indulatokat. Emiatt percekig állt a játék. Rossz reklám volt ez magának a csodálatos játéknak, a labdarúgásnak, és még rosszabb az angliai, sőt úgy általában a

A Valencia mestere a kupával: Alfredo di Stefano

sportág szurkolótáborának. A legfeltűnőbb az volt, hogy még az angol válogatott vezetői és játékosai is elhatárolták magukat a garázdáktól. Természetesen – joggal! De hogy ez merőben szokatlan reagálás még ilyen kirívó esetben is, azt a későbbiekben látni fogjuk. Ugyanis Angliában olyan a kapcsolat játékos-vezető-szurkoló között, amelyre nem sok környéken lelhetünk példát.

Nem akarom tehát felmenteni őket! Ha leisszák magukat, ha verekedést provokálnak, kocsikat törnek, ha börtönbe kerülnek, magukra vessenek.

Mivel Brüsszelben a KEK-döntőre egy spanyol és egy angol csapat készült, két vehemens szurkolótábor megjelenésére számítottak a rendezők, és így is készültek.

A szurkolók meg is jelentek már két nappal a mérkőzés előtt. A csapatok színeibe burkolt „őrültek" szinte megszállták a várost. Rengetegen érkeztek a napfényes Ibériai félszigetről, még többen a ködös Albionból. A jobb módúak szállót kerestek maguknak. A fiatalabbak, akiknek be kellett

osztaniuk kevéske pénzüket,

csak úgy a szabad ég alatt találtak nyugvóhelyet. Italra jutott azonban mindenkinek, aki inni akart. Egy ilyen esemény, egy ilyen nagy mérkőzés sokak szerint megfelelő előkészületeket igényel, már ami a jó hangulat megteremtését illeti. A spanyolok itták az otthonról hozott vörösbort és a „cervezát", esetleg vásároltak a finom belga sörökből néhány palackkal. Az angolok whiskyt vedeltek, és többen alaposan fel is öntöttek a garatra.

Volt tehát dolga a rendőrségnek, főleg még a mérkőzés előtti napokban, amikor a szurkolók vitáját utcákon és tereken, vagy kocsmákban esetleg és időnként ökölharc döntötte el. Beszállították az őrszobákra vagy harminc embert, néhányan kórházba kerültek sebesülten, az újságok szenzációként tálalták az eseményeket. Volt ebben egy kis hamisítatlan belga előítélet is. Csak zárójelben jegyzem meg, valóban néhány embert mámorában elragadott a hév, és ezt senki sem helyesli, de az éjszaka „statisztikája" lehet, nem is

Talbot (balról) és Carreta párharca a Valencia–Arsenal döntőn

volt rosszabb, mint máskor Brüsszelben. Egyszóval némileg felfújták az esetet.

Mert állítom,

a jellemző nem ez volt!

Sokezer szurkoló megfordult ezekben a napokban Belgiumban. Különböző emberek. Fiatalok, középkorúak, idősebbek, nők és férfiak vegyesen. Gazdagabbak, szegényebbek. Olyanok is, akik nagyon sokat ittak, olyanok, akik módjával hódoltak szenvedélyüknek, de olyanok is, akik egyáltalában nem éltek a szesz nyújtotta örömökkel.

Láttam a mérkőzés napjának délelőttjén jó és rossz példákat egyaránt, mint általában. Egy csoport angol vonult például kidekorálva, harcias sálakba, zászlókba öltözve Brüsszel egyik szép utcáján, a Rogier hangulatos árkádjai között. Az egyik melléktucából hasonlóan nagy létszámú spanyol csoport tűnt elő. Elvegyültek egymás között, megálltak, barátkoztak, valamilyen különös nyelven az esti mérkőzés esélyeit latolgatták. Nem villogtak a szemek,

nem emelkedtek az öklök

ütésre, eszük ágában sem volt bántani egymást. Örültek az esti látványosság lehetőségének, viccelődtek, saját csapatukat éltették. Aztán mentek a dolgukra.

Jó két órával a mérkőzés előtt kinn voltam már a brüsszeli **Heysel** stadion előtti óriási térségen. Kollégáimmal beszélgettem, eközben alkalmam volt megfigyelni a szurkolók viselkedését. Csapatokban vonultak mindenfelé, dalaikat énekelve, kedvenceiket éltetve, vagy éppen csendesen sietve. Voltak ott családostól, voltak nagyobb társaságok együtt. Csak elvétve lehetett nagyon részeg embert látni, csak annyit, mint ennyi emberből a világ bármelyik tájékán. Nem lökdösődtek, nem durváskodtak, bennünket sem akart inzultálni senki.

Először a Valencia autóbusza érkezett meg. A spanyolok odarohantak, körülállták, és az angolok nem tiltakoztak, nem fütyültek, nem akarták elrontani az ellenfél örömét. A spanyolok megéljenezték játékosaikat, mindenkinek volt egy-két bátorító, lelkesítő szava az öltözőbe siető sztárokhoz, aztán amikor az utolsó is eltűnt a stadion bejáratában, énekelve elvonultak. Ugyanez történt az Arsenal érkezésekor, ha lehet, még nagyobb lelkesedéssel, még fergetegesebben. Most az angolok rohantak az autóbusz után, üdvözölték a „gladiátorokat" akik mosolyogva, közvetlenül köszönték meg a feléjük áradó szeretetet.

Aztán elkezdődött a mérkőzés, és rendben le is bonyolódott.

Nem kellett a rendőrségnek

egyetlen esetben sem közbelépnie. A küzdelmes százhúsz perc alatt a spanyolok voltak a hangosabbak, mert ők egészen különleges, többszólamú petárdákat hoztak magukkal. Gondolom veszélytelenek voltak ezek a jószágok, mert az emberek között robbantak, és soha senkinek nem lett semmi baja.

Ma már történelem, a spanyolok végül hazavitték a trófeát, tehát az angoloknak csalódottaknak illett volna lenniük, legalábbis a hazai szemlélet szerint. Arról nem is beszélve, hogy az Arsenal együttesének öt napon belül a KEK-döntő volt a második olyan lehetősége, amelyet elszalasztott. Az Angol-kupa után, hatalmas küzdelemben a KEK-döntőben is alulmaradt a gárda.

Most aztán elszabadul a pokol!

Nem ez történt. Az angol szurkolók egy emberként ünnepelték csapatukat. Éltették játékosaikat, arra „kényszerítették" őket, hogy

vesztesként is tiszteletkört

fussanak a pályán, legalábbis azokban a körzetekben, ahol ők, a szurkolók meg akarják nekik köszönni becsületes helytállásukat. És Rice, a csapatkapitány, a fáradt Brady, a tizenegyest hibázó Rix nekiindultak, társaikkal, sőt a tartalékokkal együtt, hogy szurkolóik örömére tegyenek. Futottak körbe, megköszönték a bedobált ajándékokat, felvették a földről a sapkákat és a sálakat. Tulajdonképpen azt tették, amit szurkolóik elvártak tőlük. Pedig talán már jobban érezték volna magukat az üdítő zuhany alatt.

A szurkolók pedig köszöntötték a csapatot. Virággal, ajándékokkal, hangos tetszésnyilvánítással. Értékelték azt a küzdenitudást, amelyet bemutattak a játékosok a százhúsz perc során, azt a megalkuvást nem ismerő játékot, amelyet produkáltak. Tudták, csapatuk mindent megtett a győzelemért, ezért voltak elégedettek. Hogy most nem sikerült? A sport, a labdarúgás ilyen helyzeteket is teremt, egy mégoly gigászi küzdelemben is kell vesztesnek lennie! Nem neheztelték a labdarúgókra.

Úgy érzem, mindez olyan szép, olyan felemelő, hogy szinte hihetetlen egy magyar szurkoló számára. Ebben a világban, az angol labdarúgás világában nem emelnek égbe, de nem is ejtenek el azonnal játékosokat. Árad a szeretet a szurkolóktól és a játékosoktól pedig a tisztelet a szurkolók felé. Ők aztán pontosan tudják, hogy bizalom, szurkolói segítség nélkül nincs jó csapat.

Ekkor értettem meg, miért tartják olyan fontosnak, miért tartják nélkülözhetetlennek a szurkolókkal való tökéletes bánásmódot Angliában, az értük lelkesedők hibátlan kiszolgálását. Mert nemcsak a szurkolók kis pénzéből él meg a csapat, nemcsak mert a kasszába befizetett shillingekből, fontokból tudják fizetni játékosaikat, felújítani pályájukat, új, tehetséges játékosokat ebből a pénzből tudnak vásárolni. Hanem, mert egy ilyen nemesen egyszerű, mégis harmonikusan

tökéletes kapcsolat nélkül,

mint amilyen az angol játékos és szurkolója között megnyilvánul, tehát e kontaktus nélkül nem is lehet igazán eredményes egy csapat. Hát ezért furcsálltam, amikor az Európa-bajnokságon az angol vezetők és játékosok elhatárolták magukat szurkolóiktól, azoktól az emberektől, akik nagyot hibáztak ország–világ szeme láttára, és ezzel kárt okoztak csapatuknak, a labdarúgásnak, a nemzetnek. De azt hiszem, ugyanezek a vezetők, ugyanezek a játékosok hamarosan, nem is olyan sokára, megkövetik még szurkolóikat.

Nem akarom felmenteni őket! Ha isznak, ha randalíroznak, ha verekszenek, ha kocsikat borítanak fel, akkor minden büntetést megérdemelnek. Határozottan, sőt még határozottabban kell fellépni a szándékos rendzavarók, a garázdák, a részegen botrányt okozók ellen, már csak azért is, mert nem ők, hanem a sportszerűek, a futballért lelkesedők vannak többségben a világ lelátóin ...

Volt egy KEK-döntő Brüsszelben ...

Boldog Valencia játékosok a kupával, Balról Carreta és Tendillo, jobbról Arias

UEFA Kupa

A spanyoloktól a nyugatnémetekig

Amikor 1955-ben először írták ki a Vásárvárosok Kupáját (VVK), kevesen gondolhattak arra, hogy ez a díj hamarosan Európa legtöbb csapatát mozgatja majd meg. Igaz, az első évben vásárokat rendező városi válogatottak részére írták ki, s nagyon kevés nevezés érkezett (10). Így is csak döcögve folyt a küzdelem, az első kiírásban három éven át. 1958-ban, a második kiírás előtt változás történt, klubcsapatok részére „írták át" a kupát, nyomban megnövekedett a benevezettek száma, magyar részről az Újpesti Dózsa is ott volt a küzdők sorában. Nem sokáig, a Dinamo Zágráb ellenében már az első fordulóban kiesett – 2-4 és 1-0 arányban. Első alkalommal 10, másodszorra 16 csapat nevezett, de még a második kiírásban is két éven át folyt a küzdelem. 1960–61 óta évenkint rendezik meg a díj mérkőzéseit. Csak a név változott. 1969–70 óta Európai Városok Kupája, majd 71–72 óta UEFA Kupa néven ismerik. Az első hat kiírásban ötször a spanyoloké volt a pálma, azaz az elsőség. A győztesek: Barcelona, Barcelona, Róma, Valencia, Valencia, Zaragoza. Akkor még úgy festett, hogy akárcsak a BEK-et, ezt a díjat is spanyoloknak teremtették.

Hetedszerre magyar siker

A harmadik kiírásban még mindig csak 16 csapat küzdött, a negyedik alkalommal 28, az ötödik és hatodik alkalommal 32 volt a küzdők száma, de már a hetedik alkalommal 48-ra nőtt a létszám. Ekkor, 1964–65-ben a 48 csapat közül a Ferencvárosi TC bizonyult a legjobbnak.

Az első fordulóban az FC Brno ellen 2-0 és 0-1, a másodikban a Wiener SC ellen 0-1 (Bécsben) és 2-1, majd a harmadik találkozón Budapesten 2-0. Harmadszorra az AS Róma ellen kettős siker 2-1 és 1-0. A IV. fordulóban az Atletico Bilbao ellen kellett játszani... Bilbaóban 1-2, Budapesten 1-0. Akkor még nem volt érvényben az a szabály, hogy döntetlen esetén az idegenben elért több gól dönt. Ezt csak az 1965–66. évi küzdelmekre vezették be, s ennek a szabálynak előnyeit elsőnek a Bp. Honvéd élvezhette, amely a KEK küzdelmeiben előbb Prágában 3-2 arányban nyert a Dukla ellen, majd itthon 2-1-re kikapott a csehszlovák csapattól, s az idegenben elért több góllal jutott tovább.

De nézzük az FTC további szereplését. Az 1965. évi elődöntőben még nagyobb ellenfél ellen kellett játszania: Manchester United. Manchesterben reményt keltő vereség: 2-3. Matt Busby, a manchesteriek akkori világhírű edzője mondta:

– Jó mérkőzés volt. Reám igen jó benyomást tett a Ferencváros kulturált játéka.

Budapesten? Novák, a zöld-fehérek mai edzője, 11-esből szerzett gólt, (ez különösen azért volt érdekes, mert Manchesterben ő szerezte meg a vezetést az FTC-nek – szabadrúgásból) 1-0. Ez is maradt az eredmény. Sorsolással dőlt el, hogy a harmadik mérkőzés is Budapesten lesz. Karába és Fenyvesi dr. góljával 2-1-re nyert az FTC. Döntőbe jutott.

A Ferencváros akkor észak-amerikai portya előtt állt, s kénytelen volt felajánlani a Juventusnak, hogy csak egy mérkőzés legyen a döntőben – ebben a díjban addig és azóta is mindig oda-vissza alapon rendezik a döntőt –, s azt Torinóban, tehát a Juventus otthonában játsszák. A Juventus ebbe természetesen örömmel ment bele.

1965. június 23-án Torinóban, este, 30 000 néző előtt ebben az összeállításban állt ki az FTC: **Géczi – Novák, Mátrai, Horváth L. – Juhász, Orosz – Karába, Varga, Albert, Rákosi, Fenyvesi dr.**

A torinói szurkolók egy része a kezdés előtt méltatlankodott, hogy Sivorit, a neves dél-amerikait kihagyták a csapatból, de így is biztosra vették az olasz sikert, hiszen a csapatuk előzőleg az Atletico Madrid csapatát verte ki. De... A 74. percben az előre húzódott Novák 30 méterről nagyszerűen kapu elé ívelt, s Fenyvesi dr. magasan felugrott és hat méterről fejjel lepattintotta a labdát, amely a kapus közelében vágódott a hálóba. 1-0. Ez lett a végeredmény.

Utána? Felejthetetlen percek. Az FTC játékosai a Stadio Comunaleban, a salakpályán körbefutottak, a kupát Mátrai csapatkapitány vitte, s a közönség úgy ünnepelte őket, mint az Üllői úton.

A mérkőzés másnapján még mindig nagy volt az érdeklődés. A szállodába újságírók jöttek... Gulyás Gyula, a Magyar Rádió korán elhunyt kiváló riportere és e sorok írója fogadta őket. Alberttel akartak interjút készíteni. Jómagam jegyeztem meg:

– Talán inkább Albert maga írhatna...

– Igen, tudjuk, hogy újságíró – mondta egyikük –, **de az idő rövidsége miatt talán inkább diktálja le nekünk...**

10 ezer líra – akkor még szép összeg volt – a tiszteletdíja.

Albert akkor már Európa-szerte ismert volt, három évvel később neki szavazták az Aranylabdát. Igen, három évvel később ismét döntős volt az FTC ebben a díjban, de akkor a Leeds United ellen egyetlen gólon – 0-1 és 0-0 – az angolok javára dőlt el a küzdelem.

Angol sikersorozat

Egy évvel később ismét magyar csapat játszott a döntőben, az Újpesti Dózsa, de egy másik angol csapat, a Newcastle United ellenében szintén alulmaradt. Igen a hatvanas évek végén és a hetvenes évek elején az angol csapatok szinte feltartóztathatatlanul vitték haza az UEFA Kupát, Leeds, Newcastle, Arsenal, Leeds, Tottenham, Liverpool... Egymás után hat alkalommal angol csapat diadalmaskodott. Ők vették át a spanyolok egykori szerepét. Pedig időközben mind nagyobb feladatot jelentett az UEFA Kupa, hiszen a résztvevők száma 64-re növekedett.

Legújabban a vezető szerepet az angoloktól a nyugatnémetek vették át. 1974–75-ben első alkalommal bizonyult a legjobb-

Schaub (sötét mezben) befejeli a döntő gólt, mellette Nachtweih

nak NSZK-beli, a Borussia Mönchengladbach. 1978–79-ben négy csapat indult a Bundesligából, s az elődöntőbe közülük három került: a Mönchengladbach, a Duisburg és a nyugat-berlini Hertha, s a díj védője ismét a Mönchengladbach lett. Ezt a csúcsot 1979–80-ban alaposan megjavították a nyugatnémetek. Ezúttal már öt csapatot indíthattak az UEFA Kupáért, az elődöntőbe jutásért a Bayern München kiverte az 1. FC Kaiserslautern csapatát – amely előzőleg a Diósgyőri VTK-t ütötte el a továbbjutástól – s így végeredményben négy NSZK-beli jutott a legjobb négy közé: Stuttgart, Mönchengladbach, Bayern München és Eintracht Frankfurt, majd a döntőt a Mönchengladbach és a Frankfurt vívta. Mönchengladbachban a Borussia 3-2-re nyert, s Frankfurtban már-már úgy látszott, hogy a gladbachiak harmadszor is hazaviszik a kupát, hiszen a 81. percig 0-0-ra állt a küzdelem. De Rausch, a frankfurtiak edzője a 77. percben szerencsés kézzel küldte be a pályára a balszélső Schaubot, aki a 81. percben megszerezte a győzelmet jelentő gólt. És a frankfurtiak lettek a díj új védői, mert idegenben két gólt is szereztek.

A 80 éves frankfurti együttesnek ez a legnagyobb diadala. Érthető, hogy a mérkőzés lefújása után az 59 000-es nézőtábor nem mozdult a stadionból, hanem mindenki önfeledten ünnepelte a sikert.

A gladbachiak? Vádolták Jupp Heynckes edzőt, hogy védekezésre állította be a csapatát, hogy nem játszatta Del'Hayet, aki addig valamennyi mérkőzésen részt vett, illetőleg a jeles válogatott, azóta már a Bayern Münchenhez távozott játékost, csak a 68. percben küldte be a játéktérre.

Idegenbeli győzelem nélkül

A frankfurtiak sikere különösen azért érdekes, mert idegenben egyszer sem győztek, sőt pontot is csak egyet szereztek, s tizenegyet elvesztettek. A Dinamo Bukarest csapatától a 2. fordulóban például 2-0-ra kikaptak Bukarestben, otthon 2-0-ra vezettek 90 perces játék után, s csak a meghosszabbításban győztek 3-0-ra.

Pezzey, a frankfurtiak osztrák játékosa, a döntő utáni napon a kupával a frankfurti tanácsházán tartott fogadáson

A frankfurti döntőn sérülése miatt nem játszhatott Grabowski, a csapat kapitánya, de a mérkőzés után játékostársai nemcsak a kupát, hanem csapatkapitányukat is magasra emelték. Másnap, a városházi fogadtatáson Walter **Wallmann**, a város polgármestere mondta:

– Nekem az tetszett a legjobban, hogy a mérkőzés után a játékosok vállukra emelték Grabowskit, s odanyújtották neki a kupát. Igazi bajtársak!

Volt úgy, hogy három magyar csapat is indulhatott az UEFA Kupában... 1976–77-ben a Videoton, az Újpesti Dózsa és a Bp. Honvéd együtt lehetett a küzdők sorában. Mikor lesz ez megint így? Ki kell érdemelni! Az indulók száma függ a korábbi évek szereplésétől.

Ismét öt csapattal

Az NSZK – természetesen – akárcsak tavaly, most is öt csapatot indíthatott az UEFA Kupában. Hány lesz most a hajrában?

Rausch, az Eintracht Frankfurt edzője mondta a frankfurti döntő után:

– A nemzetközi kupamérkőzéseken a siker első számú feltétele az, hogy a csapat valamennyi hazai mérkőzését megnyerje. Mondják, hogy az Eintracht Frankfurt az UEFA Kupa hat fordulójában idegenben összesen csak egy pontot szerzett... Ez igaz, de valamennyi hazai mérkőzését megnyerte, s a hat otthon játszott mérkőzésen összesen 18 gólt ért el. Ez döntött. A jó hazai szereplés. Még a látszólag jobbaktól sem szabad megijedni. A Bayern München például biztosan haladt a bajnoki cím felé. Az elődöntőben, Münchenben 2-0-ra kikaptunk a müncheniektől, de itthon mindent beleadtunk, s leléptük őket. 5-1 arányban nyertünk. Nem szabad megijedni! Grabowski a csapatunk egyik legjobbja, a csapatkapitányunk sérülése miatt nem játszhatott a döntőn és mégis sikerült. Társai igyekeztek őt is pótolni.

Igen. Bátraké a szerencse. Rausch bátor kézzel küldte be 13 perccel a befejezés előtt Schaubot, aki négy perccel később megszerezte a győztes gólt.

S mit mondott Schaub:

– Olyan ez mint a legszebb álom...

Bálint volt a magyar csapat legjobbja válogatottunk őszi első mérkőzésén – Magyarország–Svédország 2-0 –, itt elfejeli a labdát svéd ellenfele elől

Az UEFA Kupa 1979–80. évi védője, az Eintracht Frankfurt. Az álló sorban balról a második Grabowski, a sérült csapatkapitány. A guggolók közül balról az első Hölzenbein, az új csapatkapitány, a guggolók közül az ötödik Schaub, a döntő gól szerzője

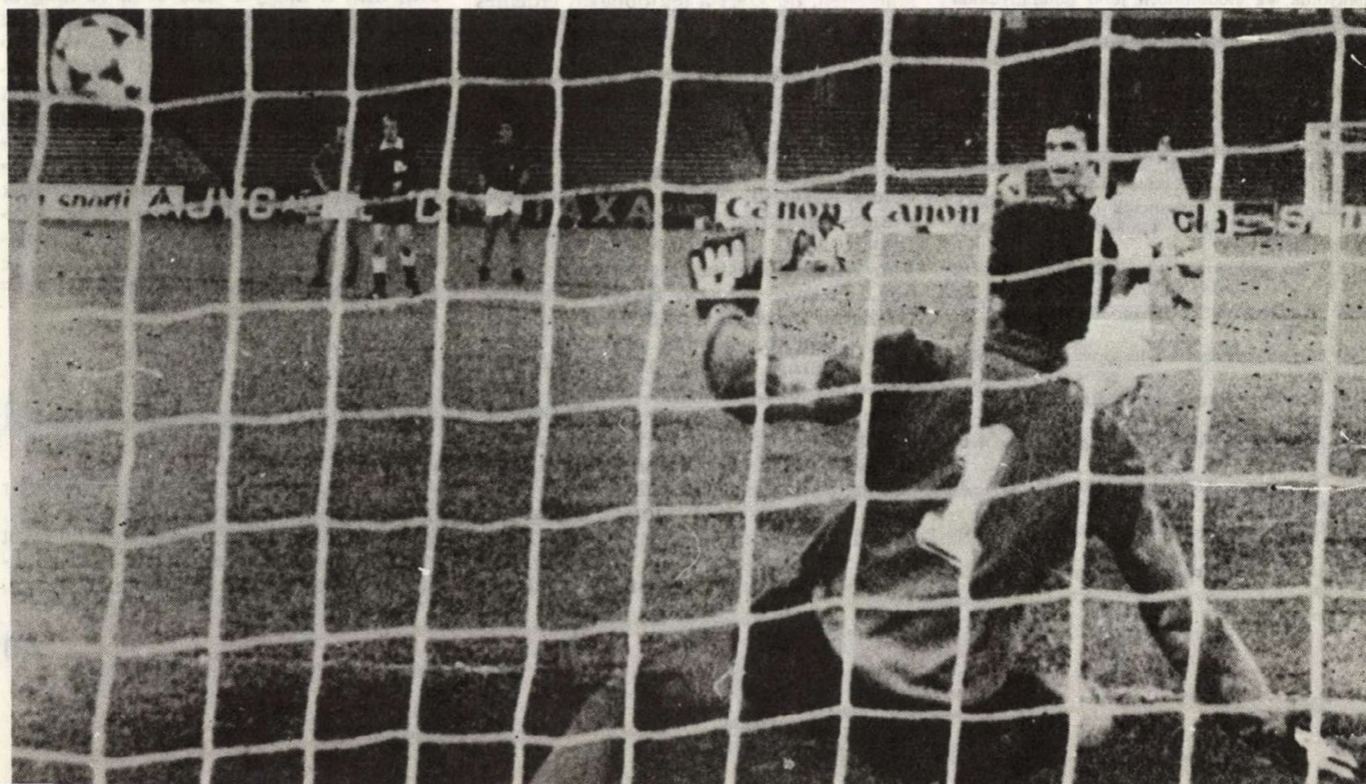
UEFA Kupa

Védők. VVK. 1955–58: **Barcelona** (spanyol); 58–60: **Barcelona**; 60–61: **Roma** (olasz); 61–62 és 62–63, kétszer: **Valencia** (spanyol); 63–64: **Zaragoza** (spanyol); 64–65: **Ferencvárosi TC** (magyar); 65–66: **Barcelóna**; 66–67: **Dinamo Zagreb** (jugoszláv); 67–68: **Leeds** (angol); 68–69: **Newcastle** (angol). EVK. 69–70: **Arsenal** (angol); 70–71: **Leeds.** UEFA Kupa. 71–72: **Tottenham** (angol); 72–73: **Liverpool** (angol); 73–74: **Feyenoord** (holland); 74–75: **Mönchengladbach** (NSZK-beli); 75–76: **Liverpool**; 76–77: **Juventus** (olasz); 77–78: **PSV Eindhoven** (holland); 78–79: **Mönchengladbach.**

1979–80, a 22. év, I. forduló Diósgyőr (magyar)–Rapid (osztrák) 1-0, 3-2; **Dunde United** (skót)–Anderlecht (belga) 0-0, 1-0; **Internazionale** (olasz)–Sociedad (spanyol) 3-0, 0-2; **Borussia Mönchengladbach** (NSZK-beli)–Stavanger (norvég) 3-0, 1-1; **Bayern München** (NSZK-beli)–Bohemians Praha (csehszlovák) 2-0, 2-2; **Aarhus** (dán)–Mielec (lengyel) 1-1, 1-0; **Carl-Zeiss Jena** (NDK-beli)–West Bromwich Albion (angol) 2-0, 2-1; **Crvena Zvezda Beograd** (jugoszláv)–Galatasaray (török) 0-0, 3-1; **Ipswich Town** (angol)–Skeid Oslo (norvég) 3-1, 7-0; **Grasshopper** (svájc)–Niedercorn (luxemburgi) 2-0, 4-0; **Keflavik** (izlandi)–Kalmar (svéd) 1-2, 3-0; **Zbrojovka Brno** (csehszlovák) – Esbjerg (dán) 6-0, 1-1; **St. Etienne** (francia)–Widzew Lódz (lengyel) 1-2, 3-0; **PSV Eindhoven** (holland)–Gijon (spanyol) 0-0, 1-0; **1. FC Kaiserslautern** (NSZK-beli)–FC Zürich 3-1, 5-1; **Sporting Lisboa** (portugál)–Bohemiand Dublin (ír) 2-0, 0-0; **Perugia** (olasz)–Dinamo Zagreb 1-0, 0-0; **Arisz Szaloniki** (görög)–Benfica (portugál) 3-1, 1-2; **Leeds United** (angol)–La Valetta (máltai) 4-0, 7-0; **Craiova** (román)–Wiener SC (osztrák) 0-0, 1-0; **VfB Stuttgart** (NSZK-beli)–Torino (olasz) 1-0, 2-1, h; **Dynamo Dresden** (NDK-beli)–Atletico Madrid (spanyol) 2-1, 3-0; **Dinamo Kijev** (szovjet)–CSZKA Szófia (bolgár) 2-1, 1-1; **Banik Ostrava** (csehszlovák)–Ordurspor (török) 0-2, 6-0, **Eintracht Frankfurt** (NSZK-beli)–Aberdeen (skót) 1-1, 1-0; **Dinamo Bucuresti** (román)–Larnaka (ciprusi) 3-0, 9-0; **Monaco** (Franciaország képviseletében)–Sahtyor Donyeck (szovjet) 1-2, 2-0; **Lokomotiv Szófia** (bolgár)–Ferencvárosi TC (magyar) 3-0, 0-2; **Napoli** (olasz)–Olümpiakosz Pireusz (görög) 2-0, 0-1; **Standard Liege** (belga)–Glenavon (észak-ír) 1-0, 1-0; **Malmö** (svéd)–Kuopio (finn) 2-1, 2-0; **Feyenoord** (holland)–Everton (angol) 1-0, 1-0.

	II. forduló	III. forduló	Negyeddöntő	Elődöntő	Döntő
Stuttgart (NSZK-beli) D. Dresden (NDK-beli)	Stuttgart 1-1, 0-0, i				
Ipswich (angol) Grashopper (svájci)	Grasshopper 0-0, 1-1, i	Stuttgart 2-0, 3-0			
D. Kijev (szovjet) B. Ostrava (csehszl.)	D. Kijev 0-1, 2-0		Stuttgart 3-1, 1-0		
Monaco (francia) Lok. Szófia (bolgár)	Lok. Szófia 4-2, 1-2	Lok. Szófia 1-0, 1-2, i			
St. Etienne (francia) PSV Eindh. (holland)	St. Etienne 0-2, 6-0			Gladbach 1-2, 2-0	
Perugia (olasz) Arisz (görög)	Arisz 1-1, 3-0	St. Etienne 41-, 3-3			
Craiova (román) Leeds (angol)	Craiova 2-0, 2-0		Gladbach 4-1, 2-0		
Internaz. (olasz) M.-gladbach (NSZK-beli)	Gladbach 1-1, 3-2	Gladbach 2-0, 0-1			E. Frankfurt 2-3, 1-0 i
B. München (NSZK-beli) Aarhus (dán)	B. München 2-1, 3-1				
Jena (NDK-beli) C. Zvezda (jugoszláv)	C. Zvezda 3-2, 3-2	B. München 2-0, 0-1			
Diósgyőr (magyar) Dundee U. (skót)	Diósgyőr 1-0, 3-1		B. München 0-1, 4-1		
Sporting (portugál) Kaisersl. (NSZK-beli)	Kaiserl. 1-1, 2-0	Kaiserl. 2-0, 6-1			
Z. Brno (csehszl.) Keflavik (izlandi)	Z. Brno 3-1, 2-1			E. Frankfurt 0-2, 5-1	
Napoli (olasz) Standard (belga)	Standard 2-1, 1-1	Z. Brno 2-1 3-2			
Feyenoord (holland) Malmö (svéd)	Feyenoord 4-0, 1-1		E. Frankfurt 4-1, 2-3		
D. Bucuresti (román) E. Frankfurt (NSZK-beli)	E. Frankfurt 0-2, 3-0 h.	E. Frankfurt 4-1. 0-1			

Barmos jól sikerült 11-ese a 3. helyet jelentette Csehszlovákiának az EB-n

UEFA-torna

Fiataljaink és a nemzetközi élvonal

Az NDK néhány városában az elmúlt hetekben zajlottak le a 33. Nemzetközi UEFA Ifjúsági Labdarúgó Torna küzdelmei. Az eredmények ismeretesek. A döntőben Anglia fiataljai 2-1-re legyőzték Lengyelországot, a harmadik helyért vívott küzdelemben pedig Olaszország 3-0 arányban diadalmaskodott Hollandia fölött. Az előmérkőzéseken az A-csoportban Magyarország ifiválogatottja negyedik (utolsó) lett, Olaszország, Spanyolország és Norvégia mögött, szerény egy pontjával.

Az UEFA-tornák története

Több mint három évtizeddel ezelőtt született meg a gondolat, hogy Európa ifjúsági korú játékosokból álló válogatottjait rendszeresen össze kellene hívni, hogy nemzetközi tornán mérkőzzenek meg. 1948-ban, az első évben még csak nyolc csapat vett részt az Angliában rendezett tornán. Anglia, Belgium, Hollandia, Olaszország, Ausztria, Írország, Észak-Írország és Wales. A magyar ifjúsági válogatott 1953-ban szerepelt először (Belgiumban) és – nagy meglepetésre, de teljesen megérdemelten – úgy nyerte meg a tornát, hogy egyetlen gólt sem kapott. Érdekes sporttörténeti adat, hogy az eddigi tornák döntőit kik nyerték. A döntő eredménye után a harmadik helyezett csapat nevét is közöljük.

1948, Anglia: **Anglia–Hollandia** 3:2 (3. helyezett: Belgium).

1949, Hollandia: **Franciaország–Hollandia** 4:1 (3. Belgium.

1950, Ausztria: **Ausztria–Franciaország** 3:2. 3. Hollandia.

1951, Franciaország: **Jugoszlávia–Ausztria** 3:2. 3. Belgium.

1952, Spanyolország: **Spanyolország–Belgium** 0:0; a spanyolok az elődöntőbeli jobb gólarányukkal szerezték meg az első helyet. 3. Ausztria.

1953, Belgium: **Magyarország–Jugoszlávia** 2:0. 3. Törökország.

1954, NSZK: **Spanyolország–NSZK** 2:2; a spanyolok az elődöntőbeli jobb gólarányukkal nyertek. 3. Argentína.

1955, Olaszország: csak csoportgyőzteseket hirdettek, döntők nem voltak: **Románia, Olaszország, Bulgária, Magyarország, Csehszlovákia.**

1956, Magyarország: ugyancsak csoportgyőztesek voltak: **Magyarország, Románia, Olaszország, Csehszlovákia.**

1957, Spanyolország: **Ausztria–Spanyolország** 3:2. 3. Franciaország és Olaszország.

1958, Luxemburg: **Olaszország–Anglia** 1:0. 3. Franciaország.

1959, Bulgária: **Bulgária–Olaszország** 1:0. 3. Magyarország.

1960, Ausztria: **Magyarország–Románia** 2:1. 3. Portugália.

1961, Portugália: **Portugália–Lengyelország** 4:0. 3. NSZK.

1962, Románia: **Románia–Jugoszlávia** 4:1. 3. Csehszlovákia.

1963, Anglia: **Anglia–Észak-Írország** 4:0. 3. Skócia.

1964, Hollandia: **Anglia–Spanyolország** 4:0. 3. Portugália.

1965, NSZK: **NDK–Anglia** 3:2. 3. Csehszlovákia.

1966, Jugoszlávia: **Szovjetunió–Olaszország** 0:0; hosszabbítás után is 0:0, mindkét csapatot győztesnek hirdették; 3. Jugoszlávia.

1967, Törökország: **Szovjetunió–Anglia** 1:0. 3. Törökország.

1968, Franciaország: **Csehszlovákia–Franciaország** 2:1. 3. Portugália.

1969, NDK: **Bulgária–NDK** 1:1; sorsolással Bulgária, 3. Szovjetunió.

1970, Skócia: **NDK–Hollandia** 1:1; hosszabbítás után sorsolással az NDK; 3. Skócia.

1971, Csehszlovákia: **Anglia–Portugália** 3:0. 3. NDK.

1972, Spanyolország: **Anglia–NSZK** 2:0. 3. Lengyelország.

1973, Olaszország: **Anglia–NDK** 3:2, hosszabbítás után. 3. Olaszország.

1973, Svédország: **Bulgária–Jugoszlávia** 1:0. 3. Skócia.

1975, Svájc: **Anglia–Finnország** 1:0, hosszabbítás után. 3. Magyarország.

1976, Magyarország: **Szovjetunió–Magyarország** 1:0. 3. Spanyolország.

1977, Belgium: **Belgium–Bulgária** 2:1. 3. Szovjetunió.

1978, Lengyelország: **Szovjetunió–Jugoszlávia** 3:0. 3. Lengyelország.

1979, Ausztira: **Jugoszlávia–Bulgária** 1:0. 3. Anglia.

1980, NDK: **Anglia–Lengyelország** 2:1. 3. Olaszország.

A rendező ország tehát nyolc esetben nyerte meg a tornát, négyszer lett második, háromszor harmadik.

Játékosegyéniségek, világhírű labdarúgók

Az UEFA ifjúsági tornák (amelyeket 1957-től a FIFA patronál) legjobbjai két-három évvel később országuk nagyválogatottjának is erősségeivé váltak. Rengeteg ilyen játékost találunk, felsorolásuk szinte lehetetlen, de azért a legjobbakat érdemes megemlíteni. Íme... **NDK:** Croy, Kreische, Sparwasser, Kurbjuweit, Streich, Weise, Kische. **NSZK:** Uwe Seeler (az 1953-as és 1954-es tornán remekelt), Schnellinger, Sepp Maier, Overath, Netzer, Beckenbauer, Vogts, Flohe. **Anglia:** Haynes, Byrne, Greaves, Moore, Stiles, Hurst, Peters, Osgood, Shilton, Kidd, Trevor, Francis. **Ausztria:** Hof, Glechner, Nemec, Fraydl, Jara. **Belgium:** Coppens, Jurion, Van Himst, Claessen. **Bulgária:** Aszparuhov, Zsekov, Zsecsev. **Skócia:** Lorimer, Graham, Dalglish, Craig. **Spanyolország:** Asensi, Gento, Olivella, Rexach, Reina. **Franciaország:** Vincent, Wisniewski, Herbin, Chorda, Djorkaeff, Gress, Di Nallo, Lech. **Görögország:** Kapszisz, Delikarisz, Koudasz, Papaiaoannou, Szarafisz. **Olaszország:** Albertosi, Boninsegna, Corso, Facchetti, De Sisti, Mazzola, Nicolé, Prati, Riva, Rosato, Salvadore. **Hollandia:** Cruyff, Doesburg, Keizer, Kraay, Neeskens, Schrijvers, de Vries. **Lengyelország:** Oslizio, Szoltysik, Lubanski, Anczok. **Portugália:** Gomes, Baptista, N. Fernandez. **Svédország:** Magnusson, T. Nordahl, Svensson. **Svájc:** Grobety, P. Stierli, Jeandupeux, Allemann. **Csehszlovákia:** Novak, Plouskal, Panenka. **Szovjetunió:** Bisovec, Hurcilava, Banyisevszkij, Voronyin, Besszonov, Berezsoj (e két utóbbi éppen az 1976-os, budapesti tornán tűnt fel). **Jugoszlávia:** Milutinovics, Soskics, Sekularac, Gálics, Juszufi, Vászovics, Dzsájics. **Magyarország:** Tichy, Várhidi, Mathesz, Sóvári, Solymosi, Albert, Ihász, Farkas, Kozma, Veréb, Salamon, Müller, Dunai III, Fazekas. És a legutóbbi évjáratok közül... Az 1977. évi belgiumi UEFA tornán tűnt fel a tornagyőztes belga együttesben Van den Bergh – az idei aranycipős –, továbbá Mommens, R. Martens és Plessers. Mind a négyen ott voltak az idei EB-döntőn s ketten közülük a nagyszerű szereplés fő részesei. Ugyancsak az UEFA tornán figyeltünk Belgiumban három fiúra, az osztrák Schachnerre (aki azóta Európa egyik legjobb csatára lett), a holland Zondervan-ra és az olasz F. Baresire. Utóbbi kettő ugyancsak ott volt az EB-n.

Hangsúlyozzuk: a névsorok nem teljesek, még a magyar lista sem. A magyar ifjúsági válogatott a legnagyobb sikereket az ötvenes években és a hatvanas évek első felében érte el. Hoffer József ifjúsági szövetségi kapitánysága idején (boldogult Kapocsi Sándor volt a szövetségi ifiedző) olyan ifiválogatottak formálódtak, amelyeknek játékát öröm volt nézni. S amelyeknek jó néhány tagjára az egyesületük szakvezetői is csak akkor figyeltek fel, amikor az ifiválogatottban többször bizonyítottak. Csak akkor gondoltak rá, hogy az illető játékost netán a felnőtt első csapatukban is használhatják.

Elmaradtunk az élvonaltól

A magyar ifjúsági válogatott most már hosszú évek óta nem képes bizonyítani. Pár hónappal ezelőtt, amikor a görög ifiket kivertük a selejtezőben, már-már dicshimnuszok születtek fiataljaink ajnározására.

Anglia a döntőben 2-1-re győzött Lengyelország ellen. Gaszynski, a lengyel kapus labdát fog

Néhány héttel később aztán, az NDK-ban – pontosabban: Weida, Zeitz és Weimar városában – háromszor nyolcvan perc alatt kiderült, hogy fiatal utánpótlásunk ugyanúgy elmaradt Európa élvonala mögött, mint a magyar felnőtt futballsport. Bennünket természetesen az sem vigasztalhat, hogy az NSZK válogatottja sem jutott a legjobb négy közé (ezért fájjon az ő fejük), vagy az, hogy a franciák, a jugoszlávok, a bolgárok és a spanyolok is helyezetlenül végeztek.

Miben bizonyultak hát jobbnak a legjobb négy közé jutott csapatok a mieinknél? Vagy például a spanyolok, akiktől ugyanúgy kikaptunk, mint az olaszoktól. Nyugodtan mondhatjuk – meghallgatván a kinn járt magyar szakvezetőket és elolvasván az ismert külföldi szakemberek véleményét –, hogy mindenben. Taktikában, technikai képzettségben, gyorsaságban, fejjátékban, sőt erkölcsi-akarati tulajdonságokban is Dalnoki Jenő, ifjúsági válogatottunk szövetségi kapitánya mondja:

– Annak idején már azt is sikernek könyveltem el, hogy kiharcoltuk a részvétel jogát. Néhány játékosunknál ez viszont önelégültséget keltett. A cél legalább a hat közé jutás volt, mert az ötödik és a hatodik is részt vehet a jövő évi ifjúsági VB-n. Sajnos, nem sikerült, pedig véleményem szerint itthon minden lehetséges segítséget megkaptunk a helytálláshoz. Most már kerek perec ki kell mondanom: igenis le vagyunk maradva, legalább tíz évvel. Ennek oka pedig elsősorban az egyesületekben folyó hiányos munka. Azt mondják, hogy a mi játékosaink technikásak. A csudát! Álló helyzetben, jobb lábbal persze hogy mindent megcsinálnak a fiúk a labdával. De a meccseken gyors mozgás közben, ballal is kell technikázni, s a kapura is mindkét lábbal kellene tudni rúgni, a fejelésről nem is beszélve. A kiválasztásnál magas, erőteljes játékosokat kerestem, s amikor odakinn felálltunk, kiderült, hogy szinte törpék vagyunk. Az, hogy játékosaink nem képzettek atlétikusan, elsősorban nem az ő hibájuk, hanem a miénk, edzőké.

Ziegler János, a KSI labdarúgó edzője is kinn volt megfigyelőként.

– A csapatok általában a 4-4-2-t játszották, s a legjobbak – az angolok, a lengyelek, az olaszok, a hollandok – ezt rendkívül rugalmasan csinálták. Vagy a hátvédek, vagy a középpályások rendre felnyomultak s nemcsak kezdeményeztek, hanem be is fejezték a támadásokat. Az angoloktól különben szinte semmiben sem maradtak el a lengyelek. Ők a középpályán a nyugodt adogatásból hirtelen ritmusváltással tudtak felgyorsítani.

Szőke János, az MTK-VM utánpótlásának vezetőedzője (ugyancsak megfigyelőként járt kint):

– Jellemzője volt a legjobbaknak, hogy a csapat gerincét kimondottan játékosegyéniségek alkották. Az angol Mackenzie, Kendall, Allen és Pates, a lengyel Skrobowski, Dziekanowski és Podsiadlo, az olasz Galderisi, Mostosi és Bonetti, a holland Haverkort, Holshuysen, Gullit és Kieft, vagy a spanyol Gallego, Ortega és Almenara egykét év múlva már országuk felnőtt válogatottjának erőssége lehet.

És a mieink? Akik 2-0-ra kaptak ki a spanyoloktól, 4-2-re az olaszoktól és 0-0-ra végeztek a norvégokkal. Akik közül háromnégyen már NB I- csapatban is játszottak néhányszor. Szieben, Szert, Grósz, Gróf, Horváth Róbert, Szlifka, Hajszán, Takács és a többiek...

Hazánk leggazdagabb természetes C-vitamin tartalmú itala a

CSIPKE SZÖRP.

A

VIRÓMA SZÖRP

magnéziummal dúsított, magas C-vitamin tartalmú készítmény, magas vérnyomásban és érelmeszesedésben szenvedők részére

A

DIVIRÓMA SZÖRP

a viróma szorbittal készített változata cukorbetegek számára

Kapható a

HERBÁRIA

szaküzleteiben

férfi kötöttáru

minden izlés próbáját állja!

Az elhasznált, selejtes, felújíthatatlan
AKKUMULÁTOR és
AKKUMULÁTORHULLADÉK is
ÉRTÉK,
mivel az AKKUMULÁTORÓLOM ÚJRAHASZNOSÍTHATÓ!
A

kijelölt budapesti, vidéki telepein és átvevőhelyein
minden típusú személy- és tehergépkocsi, motorkerékpár-,
valamint munkagép-akkumulátort
5.50 Ft/kg áron megvásárol.
Az ár a nettó súly (az akkumulátor ólomtartalma)
után fizethető, ezért a ládás vagy dobozos
akkumulátor bruttó súlyából 40% levonásra kerül.

STOP

NE DOBJA KI!

FOCINAPTÁR • FOCINAPTÁR

Ismertetjük az NB I 1980–81-ben műsorát októbertől – lapunk megjelenésétől – egészen június 17-ig, tehát a zárásig bezárólag. Ugyanakkor közöljük a fontosabb nemzetközi eseményeket azzal, hogy a VB-selejtezőkre való tekintettel ezt egészen az 1981-es év végéig adjuk.

ŐSSZEL

UEFA kupanap, a BEK, a KEK és az UEFA Kupa I. fordulója visszavágói, MNK-forduló – október 1., szerda.

Válogatott mérkőzések, október 8., szerda. Bécsben: Magyarország–Ausztria, A-válogatott. Magyarország–Ausztria, 21 éven aluliak találkozója.

X. forduló, október 11.: DMVSC–Vasas, Tatabánya–DVTK, Kaposvár–Nyíregyháza, ZTE–Dunaújváros, **Ú. Dózsa–Videoton,** Békéscsaba–Rába ETO, Bp. Honvéd–PMSC, Csepel–FTC, Volán–MTK-VM.

XI. forduló, október 18.: FTC–Ú. Dózsa, Videoton–Volán, DMVSC–MTK-VM, Csepel–Dunaújváros, Vasas–Békéscsaba, DVTK–PMSC, Bp. Honvéd–Kaposvár, Rába ETO–Nyíregyháza, ZTE–Tatabánya.

UEFA kupanap, a BEK, a KEK és az UEFA Kupa II. fordulójának első fele, MNK forduló – október 22-én, szerdán.

XII. forduló, október 25.: MTK-VM–ZTE, Videoton–Rába ETO, Békéscsaba–DMVSC, **FTC–Bp. Honvéd,** Vasas–Csepel, Nyíregyháza–Volán, Kaposvár– Ú. Dózsa, PMSC–Tatabánya, Dunaújváros–DVTK.

XIII. forduló, november 1.: Ú. Dózsa–Dunaújváros, Volán–Vasas, Tatabánya–Békéscsaba, MTK-VM–PMSC, DVTK–Videoton, Rába ETO–Csepel, Bp. Honvéd–ZTE, Nyíregyháza–FTC, Kaposvár–DMVSC.

UEFA Kupanap, a BEK, a KEK és az UEFA Kupa II. fordulójának második fele, MNK forduló – november 5-én szerdán.

XIV. forduló, november 8.: Ú. Dózsa–Nyíregyháza, ZTE–Videoton, DVTK–Bp. Honvéd, Vasas–MTK-VM, PMSC–Rába ETO, Békéscsaba–FTC, DMVSC–Dunaújváros, Volán–Tatabánya, Csepel–Kaposvár.

XV. forduló, november 12.: ZTE–Ú. Dózsa, **Videoton–Bp. Honvéd,** Kaposvár–DVTK, Dunaújváros–PMSC, Rába ETO–Vasas, Csepel–Békéscsaba, FTC–Volán, Tatabánya–DMVSC, Nyíregyháza–MTK-VM.

Válogatott mérkőzés: Német DK–Magyarország, A-válogatottak találkozója az NDK-ban – november 19-én, szerdán.

XVI. forduló, november 22.: DVTK–Ú. Dózsa, Bp. Honvéd–Nyíregyháza, Dunaújváros–Rába ETO, MTK-VM–Videoton, Tatabánya–Csepel, Vasas–Kaposvár, Volán–DMVSC, PMSC–FTC, Békéscsaba–ZTE.

NB I, szeptember 3-ról elmaradt mérkőzés: DVTK–Volán, **november 26-án, szerdán.**

UEFA kupanap. Az UEFA Kupa III. fordulójának első fele és MNK forduló – november 26-án, szerdán.

XVII. forduló, november 29.: Ú. Dózsa–Bp. Honvéd, Nyíregyháza–Vasas, Rába ETO–DVTK, MTK-VM–Dunaújváros, Videoton–Tatabánya, DMVSC–Csepel, FTC–Kaposvár, ZTE–PMSC, Békéscsaba–Volán.

Tavaszi I. forduló, azaz a XVIII. forduló, december 6.: ZTE–Volán, DVTK–Nyíregyháza, PMSC–Kaposvár, Videoton–Csepel, Tatabánya–Vasas, Dunaújváros–FTC, Ú. Dózsa–DMVSC, Bp. Honvéd–Békéscsaba, MTK-VM–Rába ETO.

UEFA kupanap, az UEFA Kupa III. fordulójának második fele – december 10-én – szerdán. NB I. Bp. Honvéd–Dunaújváros, elmaradt mérkőzés.

XIX. forduló, december 13.: Rába ETO–Ú. Dózsa, Békéscsaba–DVTK, Vasas–ZTE, Csepel–Bp. Honvéd, Kaposvár–MTK-VM, Volán–Dunaújváros, DMVSC–PMSC, Nyíregyháza–Videoton, FTC–Tatabánya.

XX. forduló, december 20.: Dunaújváros–Vasas, Bp. Honvéd–Volán, Tatabánya–Rába ETO, Ú. Dózsa–Békéscsaba, MTK-VM–Csepel, ZTE–DMVSC, DVTK–FTC, PMSC–Nyíregyháza, Videoton–Kaposvár.

Az aug. 16-ról elmaradt Volán–Bp. Honvéd mérkőzés lapunk zártáig még nem kapott új napot.

TAVASSZAL

XXI. forduló, 1981. február 28.: Volán–Ú. Dózsa, Békéscsaba–MTK-VM, Vasas–DVTK, Nyíregyháza–Dunaújváros, Csepel–PMSC, **FTC–Videoton,** Rába ETO–ZTE, Kaposvár–Tatabánya, DMVSC–Bp. Honvéd.

UEFA kupanap, a BEK, a KEK és az UEFA Kupa negyeddöntőjének első fele, MNK forduló – március 4-én, szerdán.

XXII. forduló, március 7.: Ú. Dózsa–Vasas, Bp. Honvéd–MTK-VM (Népstadion), Dunaújváros–Békéscsaba, DVTK–Csepel, FTC–Rába ETO, PMSC–Volán, Videoton–DMVSC, ZTE–Kaposvár, Tatabánya–Nyíregyháza.

XXIII. forduló, március 14.: Csepel–Ú. Dózsa, ZTE–FTC, Vasas–PMSC, Volán–DVTK, Békéscsaba–Videoton, Bp. Honvéd–Dunaújváros, DMVSC–Nyíregyháza, Kaposvár–Rába ETO, MTK-VM–Tatabánya.

UEFA kupanap, a BEK, a KEK és az UEFA Kupa negyeddöntőinek visszavágói, MNK forduló – március 18-án, szerdán.

XXIV. forduló, március 21.: FTC–Vasas, Ú. Dózsa–MTK-VM (Népstadion), Rába ETO–Volán, Tatabánya–Bp. Honvéd, Nyíregyháza–Békéscsaba, DVTK–DMVSC, Dunaújváros–Kaposvár, Csepel–ZTE, Videoton–PMSC.

A válogatott keret tagjai edzőtáborban, három edzőmérkőzés, március 22 és április 3 között.

XXV. forduló, április 4.: PMSC–Ú. Dózsa, Volán–Csepel, Rába ETO–Bp. Honvéd, **Vasas–Videoton,** DMVSC–FTC, Nyíregyháza–ZTE, MTK-VM–DVTK, Tatabánya–Dunaújváros, Kaposvár–Békéscsaba.

UEFA kupanap, a BEK, a KEK és az UEFA Kupa elődöntőjének első fele, MNK forduló – április 8-án, szerdán.

XXVI. forduló, április 11.: FTC–MTK-VM, Bp. Honvéd–Vasas (Népstadion), Ú. Dózsa–Tatabánya, Békéscsaba–PMSC, Csepel–Nyíregyháza, ZTE–DVTK, Videoton–Dunaújváros, Kaposvár–Volán, DMVSC–Rába ETO.

XXVII. forduló, április 15.: Vasas–DMVSC, DVTK–Tatabánya, Nyíregyháza–Kaposvár, Dunaújváros–ZTE, **Videoton–Ú. Dózsa,** Rába ETO–Békéscsaba, PMSC–Bp. Honvéd, FTC–Csepel, MTK-VM–Volán.

XXVIII. forduló, április 18.: Ú. Dózsa–FTC, Volán–Videoton, MTK-VM–DMVSC, Dunaújváros–Csepel, Békéscsaba–Vasas, PMSC–DVTK, Kaposvár–Bp. Honvéd, Nyíregyháza–Rába ETO, Tatabánya–ZTE.

UEFA kupanap, a BEK, a KEK és az UEFA Kupa elődöntőjének visszavágói – április 22-én, szerdán.

Az A-válogatott edzőtáborban április 19-től.

VB-selejtező mérkőzés Svájcban: SVÁJC–MAGYARORSZÁG. Itthon Magyarország–Svájc, 21 éven aluliak EB-mérkőzésen április 29-én szerdán.

XXIX. forduló, május 2.: ZTE–MTK-VM, Rába ETO–Videoton, DMVSC–Békéscsaba, **Bp. Honvéd–FTC,** Csepel–Vasas, Volán–Nyíregyháza, Ú. Dózsa–Kaposvár, Tatabánya–PMSC, DVTK–Dunaújváros.

Az A-válogatott edzőtáborban május 4-től.

21 éven aluliak utánpótlás EB-mérkőzése Magyarország–Románia – május 12-én kedden.

VB-selejtező mérkőzés: MAGYARORSZÁG–ROMÁNIA, a Népstadionban, május 13-án, szerdán.

A KEK döntője május 13-án, szerdán

XXX. forduló, május 23.: Dunaújváros–Ú. Dózsa, Vasas–Volán, Békéscsaba–Tatabánya, PMSC–MTK-VM, Videoton–DVTK, Csepel–Rába ETO, ZTE–Bp. Hon-

véd, FTC–Nyíregyháza, DMVSC–Kaposvár.

XXXI. forduló, május 27.: Nyíregyháza–Ú. Dózsa, Videoton–ZTE, Bp. Honvéd–DVTK, MTK-VM–Vasas, Rába ETO–PMSC, FTC–Békéscsaba, Dunaújváros–DMVSC, Tatabánya–Volán, Kaposvár–Csepel.

VB-selejtező mérkőzés: NORVÉGIA–MAGYARORSZÁG, május 20-án, szerdán.

Az A válogatott edzőtáborban május 28-tól.

VB-selejtező: MAGYARORSZÁG–ANGLIA, **a Népstadionban, június 6-án, szombaton.**

XXXII. forduló, június 10.: Ú. Dózsa–ZTE, **Bp. Honvéd–Videoton,** DVTK–Kaposvár, PMSC–Dunaújváros, Vasas–Rába ETO, Békéscsaba–Csepel, Volán–FTC, DMVSC–Tatabánya, MTK-VM–Nyíregyháza.

XXXIII. forduló, június 13.: Ú. Dózsa–DVTK, Nyíregyháza–Bp. Honvéd, Rába ETO–Dunaújváros, Videoton–MTK-VM, Csepel–Tatabánya, Kaposvár–Vasas, DMVSC–Volán, FTC–PMSC, ZTE–Békéscsaba.

XXXIV. forduló, június 17.: Bp. Honvéd–Ú. Dózsa, Vasas–Nyíregyháza, DVTK–Rába ETO, Dunaújváros–MTK-VM, Tatabánya–Videoton, Csepel–DMVSC, Kaposvár–FTC, PMSC–ZTE, Volán–Békéscsaba.

Az MNK elődöntői, június 20-án szombaton.

Az MNK döntője, június 21-én, vasárnap.

NYÁRON

A válogatott kerete felkészülése július 6-tól hétfőtől, augusztus 7-ig, péntekig bezárólag.

NYÁRON ÉS ŐSSZEL

Az 1981–82. évi NB I rajtja, a II. forduló, a III. és IV. forduló augusztus 8-án, augusztus 12-én, augusztus 15-én és augusztus 19-én.

A válogatott és az egyesületek portyái augusztus 20-tól.

Az NB I. V., VI. és VII. fordulója szeptember 2-án, szeptember 5-én, szeptember 12-én és szeptember 16-án.

A válogatott edzőtáborban szeptember 14-től.

UEFA kupanap. A BEK, a KEK és az UEFA Kupa 1981–82. évi rajtja, szeptember 14-én, szerdán.

21 éven aluliak utánpótlás-EB találkozója: Románia–Magyarország, szeptember 22-én, kedden.

VB-selejtező: ROMÁNIA–MAGYARORSZÁG **Bukarestben, szeptember 23-án, szerdán.**

Az NB I VIII. fordulója, szeptember 26-án.

UEFA kupanap, a BEK, a KEK és az UEFA Kupa I. fordulójának visszavágói, valamint MNK forduló, szeptember 31-én, szerdán.

Az NB I. IX. fordulója, október 3-án, szombaton.

A válogatottak edzőtáborban, október 5-től, hétfőtől.

21 éven aluliak EB-mérkőzése: Magyarország–Svájc, október 13-án kedden.

VB-selejtező: MAGYARORSZÁG–SVÁJC, **a Népstadionban, október 14-én, szerdán.**

NB I, a X. forduló, október 17-én, szombaton.

UEFA kupanap, a BEK, a KEK és az UEFA Kupa II. fordulójának első fele, október 21-én, szerdán, valamint MNK forduló.

Az NB I XI. fordulója, október 24-én, szombaton.

A válogatott edzőtáborban, október 25-től, vasárnaptól.

VB-selejtező: MAGYARORSZÁG–NORVÉGIA, **a Népstadionban, október 31-én, szombaton.**

UEFA Kupa, a BEK, a KEK és az UEFA Kupa II. fordulójának visszavágói, valamint MNK forduló, november 4-én, szerdán.

Az NB I XII. fordulója, november 7-én, szombaton.

A válogatott edzőtáborban, november 9-től, hétfőtől.

21 éven aluliak EB-mérkőzése: Anglia–Magyarország, november 17-én kedden.

VB-mérkőzés: ANGLIA–MAGYARORSZÁG, **Londonban, november 18-án, szerdán.**

Az NB I XIII. fordulója, november 21-én szombaton.

UEFA kupanap, az UEFA Kupa III. fordulójának első fele és MNK forduló november 25-én szerdán.

Az NB I XIV. és XV. fordulója, november 28-án szombaton és december 5-én szombaton.

UEFA kupanap, az UEFA Kupa III. fordulójának visszavágói december 9-én, szerdán.

Az NB I XVII. és a XIX. fordulója december 12-én, szombaton és december 19-én, szombaton.

Téli szabadság december 20-tól.

LABDARÚGÁS
ŐSZI MAGAZIN
1980
A LABDARÚGÁS KÜLÖNSZÁMA
Szerkesztette:
Tabák Endre
Munkatársak:
Boskovics Jenő
Hoffer József
Mattanovich Béla
Németh Gyula
Serfőző László
Szűcs László
Szalay Péter
Várkonyi Sándor
Zsengellér Zsolt
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat.
Felelős kiadó:
dr. Petrus György igazgató
INDEX 25 501
HU ISSN 0133–1221
80.467 4 – Zrínyi Nyomda, Budapest
F. v.: Bolgár Imre vezérigazgató

ŐSZI MAGAZIN

TÖRŐCSIK ANDRÁS

NYILASI TIBOR

EURÓPA BAJNOKA. Balról: Dietz, Schumacher, Kaltz, K. H. Förster, Hrubesch, Schuster, K. Allofs, Stielike, Briegel, H. Müller, Rummenigge